

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 25. 2. 2020

Število objav: 34

Internet: 21

Tisk: 13

Spremljane teme:

Inženirska ...: 2

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 3

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih ...: 0

Gradbeništvo, graditev: 29

Inženirski dan: 0

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje že tretji mesec zapored raste		
Zaporedna št. 1	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 9	Avtor	I. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki se je znižalo za 1,9 odstotne točke, v storitvenih dejavnostih za 1,7 odstotne točke, v predelovalnih dejavnostih za 0,6 odstotne točke in v gradbeništvu za 0,5 odstotne točke. Pozitivno rast je beležil le kazalnik zaupanja v trgovino na drobno, ki se je izboljšal za slabo odstotno točko. Poslovne težnje...			

Internet	Naslov	Število kršitev delavskih pravic se je v desetih letih skoraj podvojilo		
Zaporedna št. 2	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 11	Avtor	Anja Šter		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Največ kršitev je v gradbeništvu , trgovini in gostinstvu Spolno nadlegovanje in trpinčenje na delovnem mestu, nenehno delo brez dopusta in bolniške, neizplačevanje regresa in nadur, nenavadne...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje februarja tretji mesec zapored poraslo		
Zaporedna št. 3	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 12	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, ki je bil nižji za 0,4 odstotne točke, kot tudi v storitvenih dejavnostih in v gradbeništvu (vsak za po 0,1 odstotne točke). V zadnjem letu dni se je sicer gospodarsko razpoloženje poslabšalo. Od svoje vrednosti v februarju 2019 je bil kazalnik...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje februarja tretji mesec zapored poraslo		
Zaporedna št. 4	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 13	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih. Po drugi strani se je poslabšalo razpoloženje med potrošniki, prav tako v storitvenih dejavnostih in v gradbeništvu . V zadnjem letu dni se je sicer gospodarsko razpoloženje poslabšalo. Od svoje vrednosti v februarju 2019 je bil kazalnik gospodarske klime ta mesec oddaljen...			

Internet	Naslov	Dnevnik o propadajočih stavbah po Ljubljani (25. 2.)		
Zaporedna št. 5	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Pregled tiska; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 14	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...slednje sodijo izjemno dolgi postopki določitve pripadajočih zemljišč in insolvenčni postopki. "Investitorjem v degradirana območja ne gre na roko niti gradbena zakonodaja , sploh če morajo pred gradbenim pridobiti še okoljevarstveno soglasje, ki se lahko ob pritožbah spremeni v pravo nočno moro. (...) Problem pri nas je tudi,...			

Internet	Naslov	Gospodarska klima v Sloveniji februarja boljša, na letni ravni pa slabša		
Zaporedna št. 6	Medij	Delo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Miha Jenko		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...predelovalnih dejavnostih. Negativno pa so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, v storitvenih dejavnostih in v gradbeništvu . Tudi vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v februarju 2020 za dve odstotni točki višja kot v januarju, glede na februar 2019...			

Internet	Naslov	Elektrika: Proizvedemo je več, kot je porabimo		
Zaporedna št. 7	Medij	Vecer.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Urban Červek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...konkurenčnost slovenske industrije. Z izključitvijo hidroelektrarn, poleg zmanjšanja proizvodnje iz obnovljivih virov energije, ignorira del slovenske industrije, gradbeništva in inženiringov, vezanih na hidroenergijo." Poleg tega se bodo stroški za elektriko močno povišali, svarijo pri GZS. "Snovalcem je torej ključna okoljska...			

Internet	Naslov	Ljubljana je postala tolerantna do razpadajočih stavb		
Zaporedna št. 8	Medij	Dnevnik.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 25. 2. 2020		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Peter Pahor		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...Podutiku, ki za to zemljišče še vedno ni našla kupcev. Tudi takih primerov je v Ljubljani na stotine. Investitorjem v degradirana območja ne gre na roko niti gradbena zakonodaja , sploh če morajo pred gradbenim pridobiti še okoljevarstveno soglasje, ki se lahko ob pritožbah spremeni v pravo nočno moro. To je recimo postopek, zaradi...			

Internet	Naslov	Gospodarska klima februarja na mesečni ravni boljša, na letni slabša		
Zaporedna št. 9	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 24	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...drobno in v predelovalnih dejavnostih, negativno pa so na mesečno vrednost vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, v storitvenih dejavnostih in v gradbeništvu . Kazalnik gospodarske klime je bil februarja sicer za 3,9 odstotne točke nižji kot februarja lani. Na znižanje vrednosti so vplivali kazalnik zaupanja...			

Tisk	Naslov	Tolerantna do razpadajočih stavb		
Zaporedna št. 10	Medij	Dnevnik, Slovenija	Stran: 12	Površina: 290 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 25. 2. 2020		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Peter Pahor		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...Podutiku, ki za to zemljišče še vedno ni našla kupcev. Tudi takih primerov je v Ljubljani na stotine. Investitorjem v degradirana območja ne gre na roko niti gradbena zakonodaja , sploh če morajo pred gradbenim pridobiti še okoljevarstveno soglasje, ki se lahko ob pritožbah spremeni v pravo nočno moro. To je recimo postopek, zaradi...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje že tretji mesec zapored raste		
Zaporedna št. 11	Medij	Times.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 26	Avtor	I. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sporočili, da se gospodarsko razpoloženje izboljšuje že tretji mesec zapored. Zaupanje gospodarstvo je sicer v preteklem letu padlo za slabe štiri odstotke. Gradbeništvo spada med panoge, kjer zaupanje akterjev pada. Foto: Reuters Kazalnik gospodarske klime kaže na splošno razpoloženje in zaupanje poslovnih deležnikov...			

Tisk	Naslov	Kako dobro se živi v Vipavski dolini		
Zaporedna št. 12	Medij	Finance, Slovenija	Stran: 12	Površina: 1.365 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 25. 2. 2020		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Tina Petrovčič		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...vinskem vodniku 2019. Kakšne so cene nepremičnin? »V Vipavski dolini je stalno povpraševanje po stanovanjih, manjših samostojnih oziroma vrstnih hišah, gradbenih parcelah , starejših hišah za investicijo za predelavo v najemniške zmogljivosti. Povpraševanje po teh nepremičninah je v nekaterih segmentih zelo veliko, tako da...			

Internet	Naslov	Elektrika: Proizvedemo je več, kot je porabimo		
Zaporedna št. 13	Medij	Vecerkoroska.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Urban Červek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...konkurenčnost slovenske industrije. Z izključitvijo hidroelektrarn, poleg zmanjšanja proizvodnje iz obnovljivih virov energije, ignorira del slovenske industrije, gradbeništva in inženiringov, vezanih na hidroenergijo."Poleg tega se bodo stroški za elektriko močno povečali, svarijo pri GZS."Snovalcem je torej ključna okoljska...			

Tisk	Naslov	Zaradi demografskih sprememb in rasti gradbeništva več tujcev na trgu dela		
Zaporedna št. 14	Medij	Glas gospodarstva, Slovenija	Stran: 6	Površina: 265 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Darja Močnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Poslovna klima Zaradi demografskih sprememb in rasti gradbeništva več tujcev na trgu dela Rast zaposlenosti v 2019 je v veliki meri temeljila na zaposlovanju tujcev. Darjo Močnik, Analitika GZS Decembra 2019 je bilo v...			

Tisk	Naslov	Dogodki, ki bodo privabili tisoče		
Zaporedna št. 15	Medij	Glas gospodarstva, Slovenija	Stran: 25	Površina: 1.093 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Barbara Perko		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...obetajo veliko zanimivosti, obljublja predsednik uprave Pomurskega sejma Janez Erjavec. Med 25. in 28. marcem se bosta odvila tokrat že 31. Mednarodni sejem gradbeništva , energetike, komunale in obrti MEGRAter5. Mednarodni sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga GREEN. Sejem MEGRAbo povezal ponudnike,...			

Tisk	Naslov	Delovno silo morajo iskati tudi v tujini		
Zaporedna št. 16	Medij	Glas gospodarstva, Slovenija	Stran: 50	Površina: 508 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 38	Avtor	Nina Šprohar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ustreza potrebam podjetij, ki delujejo na območju Dolenjske in Bele krajine. Nina Šprohar Največ prostih delovnih mest je v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu V novembru 2019 je bilo na območju Območne službe Zavoda za zaposlovanje Novo mesto 49.423 delovno aktivnih prebivalcev, kar je za 1,5 odstotka več kot...			

Internet	Naslov	Gradbinca bodo pozvali, da predloži verodostojno referenco		
Zaporedna št. 17	Medij	Novice.najdi.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 40	Avtor	Katja Glešič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dokončanje 170-metrskega mostu čez Glinščico je konec leta 2021, sicer bo treba evropska sredstva vračati. Vprašanje pa je, kaj za druga javna naročila v gradbeništvu pomeni odločitev državne revizijske komisije, ki ponudnikom z neustreznimi referencami omogoča popravne izpite. Družba 2TDK je sicer Markomark Nival zaradi...			

Tisk	Naslov	"Država je gradbeno stroko po letu 2010 spravila na kolena"		
Zaporedna št. 18	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 14	Površina: 1.709 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 45	Avtor	Nina Šprohar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kolena« Avtorica: Nina Šprohar Gradbeni strokovnjaki in tudi predstavniki gradbenih podjetij menijo, da je za stanje v slovenskem gradbeništvu v največji meri kriva država, ki bi morala slovensko gradbeništvu v večji meri podpirati. Nerealni pogoji na javnih razpisih in nelojalna konkurenca slovenskim gradbenim podjetjem otežujejo...			

Tisk	Naslov	Obseg obnovitvenih in vzdrževalnih del se povečuje		
Zaporedna št. 19	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 20	Površina: 2.153 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ta namen načrtovanih približno 60 milijonov evrov. Pri novogradnjah (predvsem druga cev karavanškega predora in začetka graditve tretje razvojne osi na severnem in južnem delu) je za začetek graditve na teh lokacijah za leto 2020 načrtovanih približno 40 milijonov evrov (od tega približno 15 milijonov za drugo cev karavanškega...			

Tisk	Naslov	Klasični materiali prevladujejo pri konstrukcijskih elementih		
Zaporedna št. 20	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 44	Površina: 942 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 55	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Pri gradnji konstrukcij je treba posegati po preverjenih klasičnih materialih, več svobode sije mogoče privoščiti pri sekundarnih elementih. Novosti v gradbeništvu prodirajo počasi, saj se morajo dokazati v praksi. Edini material, ki se je ohranil skozi celotno človeško zgodovino, je les, ki z razvojem znanosti doživlja...			

Tisk	Naslov	Slovenski projektanti vse bolj večji BIM tehnologije		
Zaporedna št. 21	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 72	Površina: 1.501 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 59	Avtor	Simona Drevenšek		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	Slovenski projektanti vse bolj večji BIM tehnologije Avtorica: Simona Drevenšek V Sloveniji je že nekaj projektov nastalo s pomočjo BIM tehnologije, projektanti jo dejavno osvajajo, v bližnji prihodnosti pa bo njene uporaba na ravni EU uzakonjena. Slovenska projektantska stroka v regiji in tudi			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje na mesečni ravni višje, na letni ravni nižje		
Zaporedna št. 22	Medij	Stat.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 61	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki (ta je bil nižji za 0,4 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 0,1 odstotne točke) in v gradbeništvu (prav tako za 0,1 odstotne točke). Gospodarsko razpoloženje na letni ravni nižje Glede na februar 2019 je bil kazalnik gospodarske klime v februarju 2020...			

Tisk	Naslov	Gradite z naravo na sejmu MEGRA 2020!		
Zaporedna št. 23	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 32	Površina: 461 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 62	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Gradite z naravo na sejmu ME GR A 2020! ME GR A, 31. Mednarodni sejem gradbeništva , energetike, komunale in obrti bo predstavljal konjunkturo v gradbeništvu od 25. do 28. marca 2020 v Gornji Radgoni. Spodbujal bo trajnostno gradnjo, varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih...			

Tisk	Naslov	Gradbeniki preživljajo dobre čase		
Zaporedna št. 24	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 78	Površina: 353 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 63	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...odstotka, na gradbenih inženirskih objektih pa za 3,6 odstotka. V primerjavi s povprečno vrednostjo v letu 2015 je bila vrednost opravljenih del v celotnem gradbeništvu novembra 2019 višja za 18,4 odstotka, pri čemer je bila na stavbah višja za 58,2 odstotka, pri gradbenih inženirskih objektih pa za 5,8 odstotka. Avtor:...			

Internet	Naslov	Javne investicije: Kako preseči zmedo v odločanju		
Zaporedna št. 25	Medij	Damijan.org, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 66	Avtor	Jože P. Damijan		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pogoje zaposlovanja v skladu z notranjimi predpisi države in veljavnimi splošnimi in panožnimi kolektivnimi pogodbami. Pri nas pa kolektivna pogodba za gradbeništvo ni splošno veljavna, kar pomeni, da lahko na trgu konkurirajo domača in tuja podjetja na podlagi socialnega dumpinga. V razvitih EU državah velja tihi...			

Tisk	Naslov	Gradnja mostu je kulturno dejanje, saj v prostoru ostane še dolgo		
Zaporedna št. 26	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 81	Površina: 2.396 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 72	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji, Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sem dobil na osnovi izvedenih referenc. Izraelske železnice so zahtevale projektanta, ki bi imel reference za tako zahteven objekt. Kakšen pomen imajo v gradbeništvu reference? Zelo velik. Propadli Gradis, SCT in Primorje so jih imeli veliko na številnih področjih in vse to je izpuhtelo v zrak. Kljub vsem lastninskim...			

Internet	Naslov	Zaupanje v predelovalnih dejavnostih in trgovini na drobno višje kot v prejšnjem mesecu		
Zaporedna št. 27	Medij	Stat.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 73	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pričakovanj pa so se vsi razen enega izboljšali (izjema je bil kazalnik pričakovane prodajne cene). Kazalnik zaupanja v gradbeništvu nekoliko nižji kot v prejšnjem mesecu. Vrednost kazalnika zaupanja v gradbeništvu je bila v februarja 2020 za 1 odstotno točko nižja kot v januarju 2020. Tudi glede na februar 2019 je bila nižja, in...			

Internet	Naslov	Gospodarska klima v Sloveniji februarja boljša, na letni ravni pa slabša		
Zaporedna št. 28	Medij	Aktualno24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 75	Avtor	Miha Jenko		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...predelovalnih dejavnostih. Negativno pa so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, v storitvenih dejavnostih in v gradbeništvu . Tudi vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v februarju 2020 dve odstotni točki višja kot v januarju, glede na februar 2019...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje februarja tretji mesec zapored poraslo		
Zaporedna št. 29	Medij	Findinfo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 77	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, ki je bil nižji za 0,4 odstotne točke, kot tudi v storitvenih dejavnostih in v gradbeništvu (vsak za po 0,1 odstotne točke). V zadnjem letu dni se je sicer gospodarsko razpoloženje poslabšalo. Od svoje vrednosti v februarju 2019 je bil kazalnik...			

Internet	Naslov	200 novih tovornjakov za gradbeništvo		
Zaporedna št. 30	Medij	Mineral-revija.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 81	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...začetku novega leta smo naredili analizo koliko novih tovornih vozil je bilo v Sloveniji registriranih v lanskem letu in so bila opremljena z nadgradnjo za gradbeništvo . TEKST // Boštjan Paušer, FOTO // arhivCeloten trg tovornih vozil je lani v Sloveniji zabeležil 14,3 % padec – prvič si je slovenske registrske oznake...			

Internet	Naslov	200 novih tovornjakov za gradbeništvo		
Zaporedna št. 31	Medij	Mineral-revija.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 85	Avtor	Boštjan Paušer		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...začetku novega leta smo naredili analizo koliko novih tovornih vozil je bilo v Sloveniji registriranih v lanskem letu in so bila opremljena z nadgradnjo za gradbeništvo . TEKST // Boštjan Paušer, FOTO // arhivCeloten trg tovornih vozil je lani v Sloveniji zabeležil 14,3 % padec – prvič si je slovenske registrske oznake...			

Tisk	Naslov	Rušimo in gradimo		
Zaporedna št. 32	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 3	Površina: 178 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 86	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Rušimo in gradimo Slovensko gradbeništvo doživlja vzpone in padce. Zadnji je bil tako močan, da je izbrisal naše, takrat največje, gradbenike in smo po tem preživljali črno gradbeniško desetletje....			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje že tretji mesec zapored raste		
Zaporedna št. 33	Medij	Aktualno24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 87	Avtor	I. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki se je znižalo za 1,9 odstotne točke, v storitvenih dejavnostih za 1,7 odstotne točke, v predelovalnih dejavnostih za 0,6 odstotne točke in v gradbeništvo za 0,5 odstotne točke. Pozitivno rast je beležil le kazalnik zaupanja v trgovino na drobno, ki se je izboljšal za slabo odstotno točko. Poslovne težnjeUrad...			

Internet	Naslov	Elektrika: Proizvedemo je več, kot je porabimo		
Zaporedna št. 34	Medij	Seniorji.info, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 2. 2020		
Stran v zbirki: 90	Avtor	Urban Červek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...konkurenčnost slovenske industrije. Z izključitvijo hidroelektrarn, poleg zmanjšanja proizvodnje iz obnovljivih virov energije, ignorira del slovenske industrije, gradbeništva in inženiringov, vezanih na hidroenergijo."Poleg tega se bodo stroški za elektriko močno povišali, svariijo pri GZS."Snovalcem je torej ključna okoljska...			

Gospodarsko razpoloženje že tretji mesec zapored raste

Največ k rasti kazalnika prispeva zaupanje v trgovino na drobno

I. K. | 24. februar 2020 ob 12:56
Ljubljana - MMC RTV SLO

[Gradbeništvo](#) spada med panoge, kjer zaupanje akterjev pada. Foto: Reuters

Iz državnega statističnega urada so sporočili, da se gospodarsko razpoloženje izboljšuje že tretji mesec zaporedoma. Zaupanje v gospodarstvo je v preteklem letu padlo za slabe štiri odstotke.

Kazalnik gospodarske klime kaže na splošno razpoloženje in zaupanje poslovnih deležnikov v delovanje gospodarstva. Na pozitivno rast sta vplivali enoodstotno izboljšanje zaupanja v trgovino na drobno in 0,7-odstotno izboljšanje zaupanja v predelovalne dejavnosti. Poslabšali so se zaupanje med potrošniki in zaupanje v storitvene in gradbene dejavnosti, vendar le za nekaj desetnih odstotka, zato se je kazalnik v celoti pomaknil navzgor.

Gospodarsko razpoloženje je v zadnjem letu sicer zaznalo padec, saj je bil kazalnik februarja lani za 3,9 odstotka višji. K padcu so prispevale slabe vrednosti štirih od petih sestavnih delov indeksa. Zaupanje med potrošniki se je znižalo za 1,9 odstotne točke, v storitvenih dejavnostih za 1,7 odstotne točke, v predelovalnih dejavnostih za 0,6 odstotne točke in v [gradbeništvu](#) za 0,5 odstotne točke. Pozitivno rast je dosegel le kazalnik zaupanja v trgovino na drobno, ki se je izboljšal za slabo odstotno točko.

Poslovne težnje

Urad je poleg vrednosti kazalnika objavil tudi pregled poslovnih teženj. Iz pregleda je razvidno, da se je zaupanje v poslovnem svetu izboljšalo v predelovalne in trgovinske dejavnosti in poslabšalo v storitvene dejavnosti in [gradbeništvu](#). K izboljšanju zaupanja v predelovalne dejavnosti sta vplivali predvsem izboljšanja kazalnikov zaloga končnih izdelkov in skupnih naročil.

Kazalniki zaupanja v [gradbeništvu](#) so se poslabšali kljub pozitivnim znakom na področju stanj in pričakovanj v panog. K negativnim pričakovanjem so prispevali predvsem pričakovane rasti cen in napovedi o prihodnosti zaposlovanja. Slabše napovedi glede zaposlovanja pa so poslabšale tudi zaupanje v storitvene dejavnosti.

Gospodarsko razpoloženje

Gospodarska klima

gospodarstvo

rast zaupanja

Število kršitev delavskih pravic se je v desetih letih skoraj podvojilo

Največ kršitev je v **gradbeništvu**, trgovini in gostinstvu

Anja Šter, **Tednik** | 24. februar 2020 ob 21:46
Ljubljana - MMC RTV SLO, Televizija Slovenija

Trg dela je najbolj krut prav do mladih žensk, poudarja tudi Nika Kovač, direktorica Inštituta 8. marec. Foto: BoBo

Spolno nadlegovanje in trpinčenje na delovnem mestu, nenehno delo brez dopusta in bolniške, neizplačevanje regresa in nadur, nenavadne zahteve delodajalcev.

Za **Tednik** so o težkih delovnih razmerah spregovorili trije zaposleni – delavec iz BiH-a, 21-letna študentka in mati samohranilka.

"Med odmorom za kosilo sem nesrečno padla in na urgenci dobila mavec na roki. Ker je bila nedelja, dan, ko lahko največ zaslužiš, mi ni preostalo drugega, kot da grem s polomljeno roko nazaj na delovno mesto še za osem ur, do 23.00. Bolniške nisem vzela, če sem hotela nahraniti otroka," pripoveduje mati samohranilka, ki je v trgovini delala prek s. p.-ja, ostati pa želi anonimna. To pa ni bila edina izkušnja izkoriščanja, ki jo je doživela. Naslednji delodajalec je, ko ob koncu tedna ni mogla priti v službo, zamenjal ključavnico v pisarni in jo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje odjavil od zavarovanja.

O spolnem nadlegovanju na delovnem mestu pripoveduje 21-letna študentka med delom v fitnesscentru. "Moj nadrejeni me je spraševal, ali imam nohte nalakirane, ali sem spodaj urejena. Na začetku sem to ignorirala, vzela sem kot šalo, potem pa me je poklical v pisarno in me direktno vprašal, ali si želim f**** z njim." Odklonila ga je, o spolnem nadlegovanju pa takrat ni povedala nikomur, saj je imela rada svoje delo.

Ker ob koncu tedna nisem mogla delati, je v ponedeljek moj nadrejeni zamenjal ključavnico v pisarni in me odjavil od zdravstvenega zavarovanja.

Mati samohranilka

Elmir Čerimović iz Bosne in Hercegovine je zaradi kršitev delovne zakonodaje prijavil nekdanjega delodajalca – v podjetju, ki se ukvarja s prezačevanjem, je bil devet mesecev zaposlen kot monter strojnih instalacij. "Najprej sem bil na črno zaposlen, delal sem sobote, nedelje in praznike, tudi po 16 ur na dan, mesečno sem opravil celo 270 ur, za direktorja sem menjal gume na njegovem avtomobilu," je le nekaj kršitev, ki jih je naštel Elmir.

Še več podobnih izpovedi tujih delavcev, študentov, prekarnih in agencijskih delavcev, ki se na trgu dela srečujejo z neznosnimi razmerami, šikaniranjem, nizkimi in nerednimi plačili ter kršitvami temeljnih pravic delavcev že od novembra lani objavlja projekt na Instagramu Delozlom. Pred kratkim so se povezali z Inštitutom 8. marec in predstavili peticijo Po jamru je čas za upor, proti izkoriščanju na delovnem mestu, podpise zbirajo do 1. maja.

Med drugim zahtevajo izobraževanje o delavskih pravicah v šolskem programu, prepoved poslovanja javnemu sektorju s podjetji, ki zamujajo z izplačili honorarjev, okrepitev inšpektorata za delo, obvezni 12-urni počitek med dvema delovnima dnevoma za študente ter dodatek na nočno in nedeljsko delo za študentsko delo.

Da delovno okolje v Sloveniji ni zdravo, poudarja **Goran Lukić** iz Delavske svetovalnice. Obenem opozarja, da se znova izpostavljajo zgolj številke, ne pa vzrokov. Med delavci zaznava vse več izčrpanosti in izgorelosti. "Ta meja, ko gre delavec prek svoje izčrpanosti, se zvišuje, dela po 12 ur, 14 ur. Kje je meja, mislim, da smo blizu tega, da bo počilo."

Delavske pravice le še na papirju?

Po podatkih Inšpektorata za delo se je število kršitev delovnih razmerij v 10 letih skoraj podvojilo – leta 2011 so naštel nekaj manj kot šest tisoč kršitev delovnih razmerij, lani že skoraj 11 tisoč. Medtem je število inšpekcijskih nadzorov močno upadlo – s skoraj 11 tisoč leta 2013 na 6800 predlani. Najmanj nadzorov so opravili v času Cerarjeve vlade, to je bilo med letoma 2015 in 2018, ko je bilo kršitev največ.

Alenka Fritz Kolbe z Inšpektorata ugotavlja, da je "največji delež kršitev na področju plačila za delo, kar polovica ugotovljenih nadzorov pa na področju delovnih razmerij. Na drugem mestu so kršitve v zvezi z delovnim časom, odmori in počitki delavcev." Največ kršitev je s področja **gradbeništvu**, trgovine in gostinstva.

*Poklical me je v pisarno in me direktno vprašal, ali si želim f**** z njim.*

21-letna študentka na študentskem delu v fitnesscentru

Le redki primeri kršitev dobijo epilog na sodišču. Tožilstvo je v zadnjih petih letih prejelo več kot 7700 ovadb zaradi kršenja temeljnih pravic delavcev, 31 delodajalcev je dobilo denarno kazen, 577 pogojno, le 74 jih je bilo obsojenih na zaporno kazen, torej manj kot odstotek. Inšpektorat za delo je lani od skoraj 11 tisoč ugotovljenih kršitev le 39 primerov prijavil policiji.

Tudi zagovornik načela enakosti **Miha Lobnik** zaznava, da "smo družba, ki ne upošteva določil iz zakonodaje. Ogromno je primerov, kjer se predvsem ženske sprašujejo o načrtovanju družine, otrocih, kjer to vprašanje po zakonu sploh ne bi smelo biti postavljeno, še manj pa relevantno. To je eden od izzivov, s katerim se delodajalci morajo soočiti." Pred kratkim so izdali brošuro Recimo ne diskriminaciji nosečnic in staršev na delovnem mestu, na začetku meseca pa so posebno opozorilo izrekli Zavodu za zaposlovanje, ker je na svoji spletni strani objavil oglas, v katerem so v zobozdravstvenem centru Tredent iskali zobno asistentko, ki "ima že svoje otroke, starejše od treh let, oziroma v načrtu nima porodniškega dopusta naslednji dve ali tri leta". Delodajalec je oglas po opozorilu umaknil.

"Zelo ste simpatični, ampak potrebujemo osebo, ki nam ne bo ušla na porodniško"

Da je trg dela najbolj krut prav do mladih žensk, poudarja tudi **Nika Kovač**, direktorica Inštituta 8. marec, ki posebej izpostavlja nedavno razkrito stran na Facebooku z naslovom "Kira dela na smeni" s 4500 člani, ki so skrivaj fotografirali natakariče in jih ocenjevali. "Potem ko se je skupina izbrisala, so odprli novo, kjer so posebej zapisali, da naj bi se natakariče s tem strinjale, ker vedo, da bodo dvignile promet. Torej, te podplačane delavke so z zavedanjem, da bodo delale boljše, dobile napitnino, še pristale na to, da se slikajo prostovoljno in na to, da podprejo naslajanje moških in delodajalca, da jih izkorišča," je še kritična.

Gospodarsko razpoloženje februarja tretji mesec zapored poraslo

Gospodarsko razpoloženje v Sloveniji se izboljšuje že tretji mesec zapored. Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila februarja pri 5,1 odstotne točke, kar je 1,1 odstotne točke višje kot v januarju, je sporočil državni statistični urad.

Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno (ta je bil višji za eno odstotno točko) in v predelovalnih dejavnostih (za 0,7 odstotne točke).

Negativno pa so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, ki je bil nižji za 0,4 odstotne točke, kot tudi v storitvenih dejavnostih in v **gradbeništvu** (vsak za po 0,1 odstotne točke).

V zadnjem letu dni se je sicer gospodarsko razpoloženje poslabšalo. Od svoje vrednosti v februarju 2019 je bil kazalnik gospodarske klime ta mesec oddaljen za 3,9 odstotne točke navzdol.

Na znižanje vrednosti tega kazalnika na letni ravni so vplivali štirje kazalniki zaupanja od petih: kazalnik zaupanja med potrošniki (nižji za 1,9 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 1,7 odstotne točke), v predelovalnih dejavnostih (za 0,6 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,5 odstotne točke). Pozitivno je na letno vrednost tega kazalnika vplival le kazalnik zaupanja v trgovini na drobno (za 0,9 odstotne točke višji).

Na statističnem uradu so objavili tudi pregled poslovnih tendenc. Ta kaže, da je bila vrednost kazalnikov zaupanja v predelovalnih dejavnostih in trgovini višja kot v prejšnjem mesecu, medtem ko se je v **gradbeništvu** in storitvenih dejavnostih znižala.

V predelovalnih dejavnostih je bila vrednost kazalnika zaupanja za dve odstotni točki višja kot v januarju, k tej rasti pa je najbolj prispevalo izboljšanje dveh kazalnikov, to so zaloge končnih izdelkov in skupna naročila.

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini je bila februarja za 20 odstotnih točk višja kot januarja, na to pa sta vplivala predvsem kazalnika pričakovana prodaja in obseg zalog.

V **gradbeništvu** se je vrednost kazalnika zaupanja februarja poslabšala za eno odstotno točko. Pri tem so se vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj večinoma zvišale, navzdol pa sta razpoloženje v **gradbeništvu** potisnila kazalnika pričakovano zaposlovanje in cene.

Za eno odstotno nižji od svoje januarske vrednosti je bila februarja tudi vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih. Znižala so ga pričakovanja glede zaposlovanja, ugotavljajo statistiki.

Gospodarsko razpoloženje februarja tretji mesec zapored poraslo

Ljubljana, 24. februarja - Gospodarsko razpoloženje v Sloveniji se izboljšuje že tretji mesec zapored. Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila februarja pri 5,1 odstotne točke, kar je 1,1 odstotne točke višje kot v januarju, je sporočil državni statistični urad.

Novo Mesto. Delavci v tovarni Adrie Mobil, proizvodnja. Foto: Tina **Kosec/STA** Arhiv **STA**

Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih.

Po drugi strani se je poslabšalo razpoloženje med potrošniki, prav tako v storitvenih dejavnostih in v **gradbeništvu**.

V zadnjem letu dni se je sicer gospodarsko razpoloženje poslabšalo. Od svoje vrednosti v februarju 2019 je bil kazalnik gospodarske klime ta mesec oddaljen za 3,9 odstotne točke navzdol.

Dnevnik o propadajočih stavbah po Ljubljani (25 . 2.)

Peter Pahor v komentarju Tolerantna do razpadajočih stavb piše o razlogih za problematiko zanemarjenih, propadajočih in zapuščenih stavb, ki pesti Ljubljano. Kot meni avtor, med slednje sodijo izjemno dolgi postopki določitve pripadajočih zemljišč in insolvenčni postopki.

"Investitorjem v degradirana območja ne gre na roko niti **gradbena zakonodaja**, sploh če morajo pred gradbenim pridobiti še okoljevarstveno soglasje, ki se lahko ob pritožbah spremeni v pravo nočno moro. (...) Problem pri nas je tudi, da lastniki praznih ali propadajočih stavb ne čutijo nobenega pritiska, da bi morali te nepremičnine urediti. V tujini je dobro znana praksa, po kateri so lastniki nepozidanih stavbnih zemljišč višje obdavčeni, kar jih stimulira k čimprejšnjemu zagonu investicije, veliko mest ima tudi moč lastnikom propadajočih stavb naložiti njihovo takojšnjo sanacijo. Pri nas pa ni poguma ne za uvedbo sodobnega nepremičninskega davka ne za poseg v zasebno lastnino, kadar to narekujejo okoliščine. Morda razlog tiči tudi v tem, da je država z vsemi svojimi propadajočimi stavbami in neizkoriščenimi zemljišči verjetno sama eden bolj nemarnih lastnikov."

11:29

<https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/gospodarsk...>

1 / 2

Gospodarska klima v Sloveniji februarja boljša, na letni ravni pa slabša

Tudi razpoloženje med nemškimi menedžerji se je februarja popravilo, Ifo pa ocenjuje, da nemško gospodarstvo ni prizadeto zaradi dogodkov, povezanih s koronavirusom.

Objavljeno
24. februar 2020 11.25

Posodobljeno
24. februar 2020 11.34

Gospodarska klima in zaupanje v Sloveniji sta se februarja izboljšala, kažejo podatki Sursa. FOTO: Jure Eržen/Delo

11:29

<https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/gospodarsk...>

2 / 2

Miha Jenko

Ljubljana – Novice iz mednarodnega okolja o širjenju koronavirusa za zdaj niso vplivale na gospodarsko klimo v Sloveniji. Ta je v februarju na mesečni ravni za dobro odstotno točko višja kot v januarju, na letni pa za skoraj štiri odstotke nižja, kažejo podatki državnega statističnega urada (Surs).

Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih. Negativno pa so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, v storitvenih dejavnostih in v **gradbeništvu**.

Tudi vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v februarju 2020 dve odstotni točki višja kot v januarju, glede na februar 2019 pa je bila dve odstotni točki nižja. Ta kazalnik je februarja po šestih mesecih spet dosegel in tudi nekoliko presegel dolgoletno povprečje, še ugotavljajo na Sursu.

Surs bo sicer ta petek objavil prve podatke o gospodarski rasti v Sloveniji zadnjem četrtletju lani in v celotnem letu 2019.

Ifo: Nemški menedžerji manj pesimistični

Tudi razpoloženje med nemškimi menedžerji se je februarja popravilo. Čeprav podjetja svojo zdajšnjo situacijo ocenjujejo nekoliko slabše, so manj pesimistični za prihodnjih šest mesecev. Vsaj za zdaj se zdi, da nemško gospodarstvo ni prizadeto zaradi dogodkov, povezanih s koronavirusom, ugotavlja Münchenski Ifo.

V inštitutu sicer zdaj ocenjujejo, da je za Nemčijo precej verjetno, da bo v letošnjem prvem četrtletju dosegla 0,2-odstotno gospodarsko rast.

EPA

Urban Červek

24.02.2020, 06.25

Ob napovedi prehoda na brezogljeno družbo do leta 2050 v Evropi smo zbrali podatke o slovenskem elektro gospodarstvu.

*Gospodarsko zbornico je pred kratkim močno razburila objava zadnje različice nacionalnega energetske-podnebnega načrta, ki ga mora Slovenija poslati v Bruselj in v katerem mora prikazati ukrepe za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. Moti jih predvsem napovedano zmanjšanje porabe električne energije v industriji ter zadržan pristop k gradnji novih hidroelektrarn, kjer bi lahko zaslužila slovenska podjetja. Po mnenju gospodarstvenikov nacionalni energetske-podnebni načrt ogroža prihodnjo konkurenčnost slovenske industrije. Z izključitvijo hidroelektrarn, poleg zmanjšanja proizvodnje iz obnovljivih virov energije, ignorira del slovenske industrije, **gradbeništva** in inženiringov, vezanih na hidroenergijo." Poleg tega se bodo stroški za elektriko močno povešali, svarijo pri GZS. "Snovalcem je torej ključna okoljska sprejemljivost, zanemarimo pa stroške, ki so površno ocenjeni, s čimer se zanemarja socialna in gospodarska vzdržnost prehoda."*

Moč slovenskih elektrarn

SOŠKE HIDROELEKTRARNE

- 1 HE DOBLAR I IN II - 30 IN 40 MW
- 2 HE AVČE (ČRPALNA HE) - 185 MW
- 3 HE PLAVE I IN II - 15 IN 20 MW
- 4 HE SOLKAN - 32 MW

SKUPAJ: 322 MW

HIGROELEKTRARNE NA SAVI

- 5 HE MOSTE - 48 MW
- 6 HE MAVČIČE - 38 MW
- 7 HE MEDVODE - 25 MW
- 8 HE VRHOVO - 34 MW
- 9 HE BOŠTANJ - 47,4 MW
- 10 HE BLANCA - 39,12 MW
- 11 HE KRŠKO - 39,12 MW
- 12 HE BREŽIČE - 47,4 MW

SKUPAJ: 318 MW

HIDROELEKTRARNE NA DRAVI

- 13 HE DRAVOGRAD - 26,2 MW
- 14 HE VUZENICA - 55,6 MW

VEČER

- 15 HE VUHRED - 72,3 MW
- 16 HE OŽBALT - 73,2 MW
- 17 HE FALA - 58,0 MW
- 18 HE MARIBORSKI OTOK - 60,0 MW
- 19 HE ZLATOČIČE - 126,0 MW
- 20 HE FORMIN - 116,0 MW

SKUPAJ: 587 MW

TERMoeLEKTRARNE

- 1 TE ŠOŠTANJ (BLOK6) - 545,5 MW
- 2 TE TRBOVLJE - 125 MW (PREMOG) + 63 MW (PLIN)
- 3 TE TOPLARNA LJUBLJANA - 124 MW ELEKTRIKA (486 MW TOPLOTA)
- 4 TE BRESTANICA - 350 MW (PLIN)

SKUPAJ: 1693 MW

NUKLEARKA

- NE KRŠKO - 696 MW

SKUPAJ: 696 MW

13.666 GWh

Končna poraba električne energije v Sloveniji je v letu 2018 znašala 13.666 GWh

2888 GWh

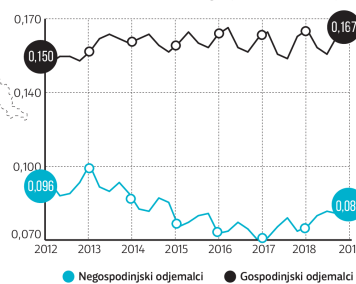
Polovica proizvodnje iz NEK, izvožena na Hrvaško: 2888 GWh

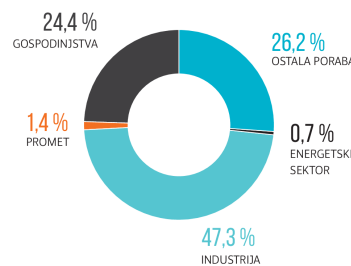
16.165 GWh

Proizvodnja električne energije na generatorju vseh elektrarn na teritoriju Republike Slovenije je v letu 2018 znašala 16.165 GWh

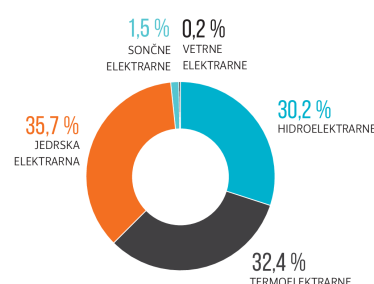
Cene elektrike v Sloveniji (v EUR/kWh)

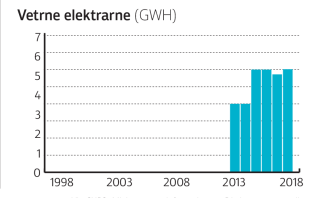
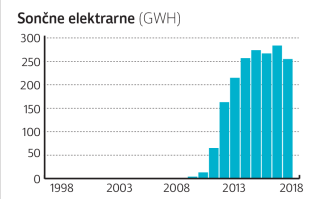
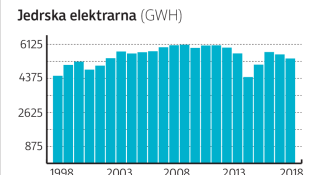
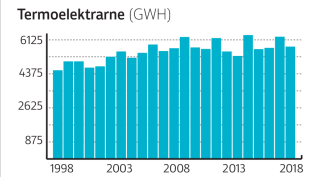
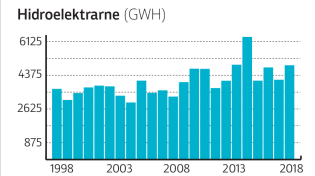
Struktura končne porabe električne energije v letu 2018

Struktura končne proizvodnje električne energije v letu 2018

Proizvodnja električne energije v slovenskih elektrarnah

Vir: SURS, Ministrstvo za infrastrukturo - Direktorat za energijo

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prositi razmnoževati in distribuirati!

Na v energetskega načrtu predvideno 43-odstotno znižanje emisij so se odzvali tudi predstavniki metalurške industrije, ki je ena največjih porabnic elektrike v Sloveniji. Predsednik strateškega sveta za metalurgijo Marko Drobnič, sicer tudi direktor podjetja Talum, je ocenil, da bodo podjetja takšno znižanje težko dosegla. V podjetjih se sprašujejo, ali se v Sloveniji sploh zavedamo posledic, ki jih to prinaša. Pregled statističnih podatkov za slovensko proizvodnjo in porabo elektrike pokaže, da v Sloveniji sploh ne primanjkuje elektrike, kot je to pogosto vtis. V slovenskih elektrarnah pravzaprav proizvedejo več električne energije, kot je porabimo. Res pa je, da polovico proizvodnje v nuklearni Krško predamo Hrvaški, ki je polovična lastnica

NEK. Struktura proizvodnje je sicer za nekdanje standarde tako rekoč vzorno usklajena; tretjino prispevajo hidroelektrarne, tretjino nuklearka in tretjino termoelektrarne oziroma v glavnem TEŠ.

Kar dve tretjini končne energije v industriji porabijo štiri energetske intenzivne panoge

Objavljene številke razkrijejo, da glavni porabnik električne energije sploh niso gospodinjstva, ampak težka industrija. Kar dve tretjini končne energije v industriji porabijo štiri energetske intenzivne panoge: proizvodnja kovin, proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja, proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov ter proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov, ki glede na porabo zaposlujejo nesorazmerno malo ljudi.

Dnevnik.si

NAJNOVEJŠE	
7 min	Gattuso videl ponovno rojstvo Barcelone
KOMENTAR	
26 min	O vladni krizi
Peter Pahor	
25. februar 2020	Tovarni, ta čas, infektor
25. februar 2020 0:00	
Predviden čas branja: 3 min	Siritev covid-19 v Italiji je povzročila preplah na delniških trgih
27 min	Ljubljana je postala tolerantna do razpadajočih stavb
Vse objave	

Ljubljana je postala tolerantna do razpadajočih stavb

Kljub kroničnemu pomanjkanju stanovanj, ki cene potiska vse višje, je Ljubljana dobesedno posejana s podrtijami, zapuščenimi stavbami in zaraščenimi stavbnimi zemljišči. Takšni prizori niso rezervirani le za obrobje mesta, temveč jih srečamo na vsakem koraku. Da, tudi v do potankosti zloščnem središču mesta. Spomnimo se samo na Knafljev prehod, ki ga kazita nedokončana Devetka na eni strani in niz zanemarjenih stavb na drugi. Ali Dalmatinko v pred kratkim prenovljeni Dalmatinovi ulici, pa območje ob železniški in avtobusni postaji, Rog, Tobačno...

Ven iz središča je seveda vse skupaj še huje. Zanemarjenih, propadajočih in celo praznih stavb je zelo veliko. Sčasoma se sicer nanje privadiš, tako da jih komaj še opaziš, a vsaj mene kljub temu vedno znova stisne v želodcu, ko vidim, kako recimo propada mogočna stavba Roške kasarne. Sploh ob dejstvu, da država že več kot dvajset let obljublja, da bo tja preselila državni arhiv, ki mu kronično primanjkuje prostora. Podoben primer je poslopje nekdanje rižarne na križišču Topniške in Linhartove,

NAJNOVEJŠE

7 min	Gattuso videl ponovno rojstvo Barcelone
26 min	O vladni krizi
26 min	Ta svet, ta čas, infektor
27 min	Širitev covid-19 v Italiji je povzročila preplah na delniških trgih
27 min	Ljubljana je postala tolerantna do razpadajočih stavb
Vse objave	

kjer je po prostorskem aktu predviden prepotreben študentski dom, katerega gradnjo pa že skoraj desetletje onemogoča postopek določitve pripadajočega zemljišča za parcelo, ki leži na predvideni dovozni poti do kompleksa.

Seveda Ljubljana še zdaleč ni edino mesto, ki bi ga pestil problem zanemarjenih, propadajočih in zapuščenih stavb. Zelo težko je oceniti, ali je ta problem v Ljubljani res veliko bolj pereč kot v drugih primerljivih mestih. Ne glede na to pa je dejstvo, da problem preštevilnih degradiranih območij obstaja in da lahko zanj poiščemo za Ljubljano oziroma državo specifične razloge.

Začnimo pri trenutno zelo aktualnih postopkih določitve pripadajočih zemljišč, ki se vlečejo nerazumno dolgo: za naključno izbrano parkirišče na Fužinah je bila zaznamba spora zaradi določitve pripadajočega zemljišča vpisana leta 2015, pet let kasneje odločitve okrajnega sodišča še ni. V času, ko sodišče odloča, graditi, prodati ali kako drugače razpolagati s tem zemljiščem ni mogoče. Takih primerov je v Ljubljani na tisoče in mnogi se vlečejo še precej več kot pet let.

Izjemno dolgo se vlečejo tudi insolvenčni postopki, v katerih so ujeta številna zemljišča in stavbe v Ljubljani, ki medtem praviloma propadajo. Cestno podjetje Ljubljana je šlo v začetku leta 2013 v stečaj, iz njegovega premoženja pa je bil leta 2017 na DUTB prenesen ogromen kompleks stavbnih zemljišč na območju nekdanjega kamnoloma v Podutiku, ki za to zemljišče še vedno ni našla kupcev. Tudi takih primerov je v Ljubljani na stotine.

Investitorjem v degradirana območja ne gre na roko niti **gradbena zakonodaja**, sploh če morajo pred gradbenim pridobiti še okoljevarstveno soglasje, ki se lahko ob pritožbah spremeni v pravo nočno moro. To je recimo postopek, zaradi katerega že deset let stoji prenova bežigrskega stadiona in skozi katerega bo nekoč moral projekt potniškega centra,

ko se bodo na Slovenskih železnicah z zasebnim partnerjem in državo morda dogovorili, kaj bi sploh radi.

Problem pri nas je tudi, da lastniki praznih ali propadajočih stavb ne čutijo nobenega pritiska, da bi morali te nepremičnine urediti. V tujini je dobro znana praksa, po kateri so lastniki nepozidanih stavbnih zemljišč višje obdavčeni, kar jih stimulira k čimprejšnjemu zagonu investicije, veliko mest ima tudi moč lastnikom propadajočih stavb naložiti njihovo takojšnjo sanacijo. Pri nas pa ni poguma ne za uvedbo sodobnega nepremičninskega davka ne za poseg v zasebno lastnino, kadar to narekujejo okoliščine. Morda razlog tiči tudi v tem, da je država z vsemi svojimi propadajočimi stavbami in neizkoriščenimi zemljišči verjetno sama eden bolj nemarnih lastnikov.

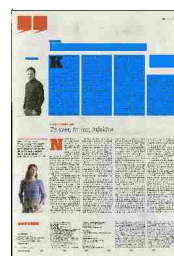
NAJNOVEJŠE	
7 min	Gattuso videl ponovno rojstvo Barcelone
26 min	O vladni krizi
26 min	Ta svet, ta čas, infektor
27 min	Širitev covid-19 v Italiji je povzročila preplah na delniških trgih
27 min	Ljubljana je postala tolerantna do razpadajočih stavb
Vse objave	

Gospodarska klima februarja na mesečni ravni boljša, na letni slabša

25 min

Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila februarja pri 5,1 odstotne točke, kar je za 1,1 odstotne točke več kot januarja, je objavil **statistični urad**. Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih, negativno pa so na mesečno vrednost vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, v storitvenih dejavnostih in v **gradbeništvu**.

Kazalnik gospodarske klime je bil februarja sicer za 3,9 odstotne točke nižji kot februarja lani. Na znižanje vrednosti so vplivali kazalnik zaupanja med potrošniki (ta je bil nižji za 1,9 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 1,7 odstotne točke), v predelovalnih dejavnostih (za 0,6 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,5 odstotne točke). Pozitivno je na letno vrednost tega kazalnika vplival le kazalnik zaupanja v trgovini na drobno (bil je za 0,9 odstotne točke višji).

LJUBLJANA

Tolerantna do razpadajočih stavb

✎ Peter Pahor

Kljub kroničnemu pomanjkanju stanovanj, ki cene potiska vse višje, je Ljubljana dobesedno posejana s podrtijami, zapuščenimi stavbami in zaraščenimi stavbnimi zemljišči. Takšni prizori niso rezervirani le za obrobje mesta, temveč jih srečamo na vsakem koraku. Da, tudi v do potankosti zloščenenem središču mesta. Spomnimo se samo na Knafljev prehod, ki ga kazita nedokončana Devetka na eni strani in niz zanemarjenih stavb na drugi. Ali Dalmatinko v pred kratkim prenovljeni Dalmatinovi ulici, pa območje ob železniški in avtobusni postaji, Rog, Tobačno...

Ven iz središča je seveda vse skupaj še huje. Zanemarjenih, propadajočih in celo praznih stavb je zelo veliko. Sčasoma se sicer nanje privadiš, tako da jih komaj še opaziš, a vsaj mene kljub temu vedno znova stisne v želodcu, ko vidim, kako recimo propada mogočna stavba Roške kasarne. Sploh ob dejstvu, da država že več kot dvajset let obljublja, da bo tja preselila državni arhiv, ki mu kronično primanjkuje prostora. Podoben primer je poslopje nekdanje rižarne na križišču Topniške in Linhartove, kjer je po prostorskem aktu predviden prepotrben študentski dom, katerega gradnjo pa že skoraj desetletje onemogoča postopek določitve pripadajočega zemljišča za parcelo, ki leži na predvideni dovozni poti do kompleksa.

Seveda Ljubljana še zdaleč ni edino mesto, ki bi ga pestil problem zanemarenih, propadajočih in zapuščenih stavb. Zelo težko je oceniti, ali je ta problem v Ljubljani res veliko bolj pereč kot v drugih primerljivih mestih. Ne glede na to pa je dejstvo, da problem preštevilnih degradiranih območij obstaja in da lahko zanj poiščemo za Ljubljano oziroma državo specifične razloge.

Začnimo pri trenutno zelo aktualnih postopkih določitve pripadajočih zemljišč, ki se vlečejo nerazumno dolgo: za naključno izbrano parkirišče na Fužinah je bila zaznamba spora zaradi določitve pripadajočega zemljišča vpisana leta 2015, pet let kasneje odločitve okrajnega sodišča še ni. V času, ko sodi-

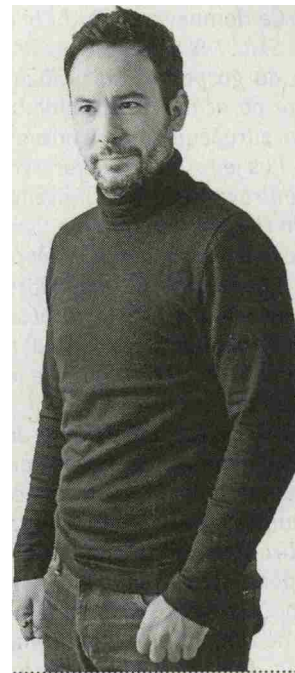
šče odloča, graditi, prodati ali kako drugače razpolagati s tem zemljiščem ni mogoče. Takih primerov je v Ljubljani na tisoče in mnogi se vlečejo še precej več kot pet let.

Izjemno dolgo se vlečejo tudi insolventni postopki, v katerih so ujeta številna zemljišča in stavbe v Ljubljani, ki medtem praviloma propadajo. Cestno podjetje Ljubljana je šlo v začetku leta 2013 v stečaj, iz njegovega premoženja pa je bil leta 2017 na DUTB prenesen ogromen kompleks stavbnih zemljišč na območju nekdanjega kamnoloma v Podutiku, ki za to zemljišče še vedno ni našla kupcev. Tudi takih primerov je v Ljubljani na stotine.

Investitorjem v degradirana območja ne gre na roko niti **gradbena zakonodaja**, sploh če morajo pred gradbenim pridobiti še okoljevarstveno soglasje, ki se lahko ob pritožbah spremeni v pravo nočno moro. To je recimo postopek, zaradi katerega že deset let stoji prenova bežigrskega stadiona in skozi katerega bo nekoč moral projekt potniškega centra, ko se bodo na Slovenskih železnicah z zasebnim partnerjem in državo morda dogovorili, kaj bi sploh radi.

Problem pri nas je tudi, da lastniki praznih ali propadajočih stavb ne čutijo nobenega pritiska, da bi morali te nepremičnine urediti. V tujini je dobro znana praksa, po kateri so lastniki nepozidanih stavbnih zemljišč višje obdavčeni, kar jih stimulira k čimprejšnjemu zagonu investicije, veliko mest ima tudi moč lastnikom propadajočih stavb naložiti njihovo takojšnjo sanacijo. Pri nas pa ni poguma ne za uvedbo sodobnega nepremičninskega davka ne za poseg v zasebno lastnino, kadar to narekujejo okolščine. Morda razlog tiči tudi v tem, da je država z vsemi svojimi propadajočimi stavbami in neizkoriščenimi zemljišči verjetno sama eden bolj nemarnih lastnikov. ✕

Problem preštevilnih degradiranih območij obstaja in lahko zanj poiščemo za Ljubljano oziroma državo specifične razloge.

Gospodarsko razpoloženje že tretji mesec zapored raste

Največ k rasti kazalnika prispeva zaupanje v trgovino na drobno

I. K. | 24. februar 2020 ob 12:56
Ljubljana - MMC RTV SLO

[Gradbeništvo](#) spada med panoge, kjer zaupanje akterjev pada. Foto: Reuters

Iz državnega statističnega urada so sporočili, da se gospodarsko razpoloženje izboljšuje že tretji mesec zaporedoma. Zaupanje v gospodarstvo je v preteklem letu padlo za slabe štiri odstotke.

Kazalnik gospodarske klime kaže na splošno razpoloženje in zaupanje poslovnih deležnikov v delovanje gospodarstva. Na pozitivno rast sta vplivali enoodstotno izboljšanje zaupanja v trgovino na drobno in 0,7-odstotno izboljšanje zaupanja v predelovalne dejavnosti. Poslabšali so se zaupanje med potrošniki in zaupanje v storitvene in gradbene dejavnosti, vendar le za nekaj desetnih odstotka, zato se je kazalnik v celoti pomaknil navzgor.

Gospodarsko razpoloženje je v zadnjem letu sicer zaznalo padec, saj je bil kazalnik februarja lani za 3,9 odstotka višji. K padcu so prispevale slabe vrednosti štirih od petih sestavnih delov indeksa. Zaupanje med potrošniki se je znižalo za 1,9 odstotne točke, v storitvenih dejavnostih za 1,7 odstotne točke, v predelovalnih dejavnostih za 0,6 odstotne točke in v [gradbeništvu](#) za 0,5 odstotne točke. Pozitivno rast je dosegel le kazalnik zaupanja v trgovino na drobno, ki se je izboljšal za slabo odstotno točko.

Poslovne težnje

Urad je poleg vrednosti kazalnika objavil tudi pregled poslovnih teženj. Iz pregleda je razvidno, da se je zaupanje v poslovnem svetu izboljšalo v predelovalne in trgovinske dejavnosti in poslabšalo v storitvene dejavnosti in [gradbeništvu](#). K izboljšanju zaupanja v predelovalne dejavnosti sta vplivali predvsem izboljšanja kazalnikov zaloga končnih izdelkov in skupnih naročil.

Kazalniki zaupanja v [gradbeništvu](#) so se poslabšali kljub pozitivnim znakom na področju stanj in pričakovanj v panog. K negativnim pričakovanjem so prispevali predvsem pričakovane rasti cen in napovedi o prihodnosti zaposlovanja. Slabše napovedi glede zaposlovanja pa so poslabšale tudi zaupanje v storitvene dejavnosti.

Gospodarsko

Kako dobro se živi v Vipavski dolini

Finance 25. februarja prihajamo v Ajdovščino, pred tem smo pogledali, kako dobro se živi v Vipavski dolini

TINA PETROVČIČ
tina.petrovcic@finance.si

Občina Ajdovščina se po kakovosti življenja med 212 slovenskimi občinami uvršča na 31. mesto, Vipava je na 25. mestu, kaže analiza kolegov z revije Moje finance. Lani je Ajdovščina v primerjavi z letom 2018 napredovala za 12 mest (leta 2018 je bila torej na 43. mestu). Kakovost življenja pa se je izboljšala tudi v občini Vipava, ta je v primerjavi z letom 2018 napredovala za 23 mest (leta 2018 48. mesto).

Kako je šlo preostalim občinam, ki v upravnem pogledu sestavljajo Vipavsko dolino? Občina Nova Gorica se je uvrstila na 23. mesto, Miren - Kostanjevica na isto mesto kot Vipava, 25., Šempeter - Vrtojba na 54. mesto in Renče - Vogrsko na 69. mesto.

Zdi se, da postaja Vipavska dolina vse bolj prepoznavna tako pri nas kot tudi po svetu. Prebivalci privabljajo turiste tudi brez spletnih strani, zadnja leta pa poslušamo o podjetjih, ki orjejo ledino zunaj Slovenije.

Plače v Ajdovščini in Vipavi pod slovenskim povprečjem

Najnovější podatki statističnega urada kažejo, da so novembra lani zaposleni v Vipavi prejeli v povprečju 1.737 evrov bruto in v Ajdovščini 1.684 evrov bruto plače, kar je oboje pod slovenskim povprečjem (1.897 evrov bruto).

Najvišjo povprečno bruto plačo so novembra prejeli v občini Šempeter - Vrtojba, ki sodi v Spodnjo Vipavsko dolino. Tam

je mesečna bruto plača novembra znašala 2.069 evrov bruto, kar je za osem odstotkov več od povprečne slovenske plače. Za primerjavo, v istem obdobju so zaposleni v Novi Gorici prejeli 1.929 evrov bruto.

In ne samo, da so plače v občini Šempeter - Vrtojba najvišje, tukaj so se od januarja 2014 do lani tudi najhitreje zviševale. Povprečna bruto plača se je v petih letih zvišala za 13 odstotkov oziroma 197 evrov bruto, še kažejo podatki statističnega urada.

Največji ajdovski in vipavski zaposlovalci

V občinah Vipava in Ajdovščina je registriranih 1.215 gospodarskih družb in 3.521 samostojnih podjetnikov, kažejo podatki GVIN Bisnode. Trije največji zaposlovalci v dolini so ajdovska podjetja Mlinotest, ki zaposluje 477 ljudi, kralj sladoledov Incom s 369 zaposlenimi in Fructal z 279 zaposlenimi.

V Vipavi pa so največja družinska podjetja: trgovsko podjetje Fama, proizvodnja strojev Šraml in Semenič transport. Skupno v Vipavi zaposlujejo 209 ljudi.

Brezposelnost upada

Število registriranih brezposelnih se je ob začetku leta po vsej Sloveniji povečalo, predvsem zaradi poteka zaposlitve v decembru, smo pisali pred kratkim. Glede na lanski december se je število brezposelnih konec januarja okrepilo za šest odstotkov, na 79.841 brezposelnih.

Najnovější podatki registrirane brezposelnosti v občinah Vipavske doline kažejo, da je bilo januarja 2020 največ brezposelnih v Novi Gorici, skupno 932. Hkrati pa je

brezposelnost v Novi Gorici v primerjavi z lanskim januarjem upadla za 6,9 odstotka, kar je največ takoj za Ljubljano. V Ajdovščini so imeli 534 brezposelnih, v Šempetru - Vrtojbi 165 in najmanj v Vipavi, 146 brezposelnih.

Turizem in vinogradništvo gresta z roko v roki

Vipavska dolina postaja priljubljena destinacija za obiskovalce z vsega sveta, so nam potrdili nekateri, ki se ukvarjajo s turizmom v Vipavski dolini. Menijo, da je za povečan obisk zagotovo poskrbela tudi objava Lonely Planeta in uvrstitev Vipavske doline med top destinacije. Nekaterim ponudnikom turističnih aktivnosti pa uspe pripeljati turiste v svoje okolje kar brez spletnih strani.

Poglejmo prihode in prenočitve turistov v minulem letu. Lani januarja so v goriški regiji (ločenih podatkov za Vipavsko dolino ni) našli skoraj trikrat več tujih turistov kot domačih. Tujih turistov je bilo januarja lani 10.617, ustvarili so dvakrat več prenočitev kot domači turisti, skupno 25.017 prenočitev. Domačih turistov pa je bilo v istem obdobju 4.047, ti so ustvarili 12.181 prenočitev.

Poleg turizma, ki postaja v Vipavski dolini vse pomembnejša in razvitejša dejavnost, pa ne gre niti brez vinogradništva. Tu namreč domuje več kot 40 vinogradnikov, ki smo jih zbrali tudi v lanskem vinškem vodniku 2019.

Kakšne so cene nepremičnin?

»V Vipavski dolini je stalno povpraševanje po stanovanjih, manjših samostojnih

oziroma vrstnih hišah, **gradbenih parcelah**, starejših hišah za investicijo za pridelavo v najemniške zmogljivosti. Povpraševanje po teh nepremičninah je v nekaterih segmentih zelo veliko, tako da mu ponudba nikakor ne sledi, to pa se kaže na stalnem višanju cen, ki so v segmentu stanovanj presegle najvišje predkrizne ravni in dosegajo rekordne vrednosti. Posebno poglavje je povpraševanje po najemnih stanovanjih oziroma hišah. Tu je povpraševanje velikansko, ponudba pa zanemarljiva,« pojasnjuje Matija Ceket iz podjetja Gaberit Nepremičnine v Ajdovščini, ki dodaja, da vsi interesenti čakajo na dolgo objubljana nova stanovanja, ki naj bi se gradila v Ajdovščini.

Ceket pravi, da se sicer v Ajdovščini in Vipavi proda največ stanovanj, predvsem rabljenih, saj novogradenj v občini Ajdovščina praktično ni že od leta 2008. V Vipavi so se v letih 2018 in 2019 prodala vsa novozgrajena stanovanja ter vrstne hiše. V

obeh občinah kronično primanjkuje novogradenj za trg (predvsem v Ajdovščini), tako stanovanj kot manjših družinskih oziroma vrstnih hiš.

Kaj pa cene? »Težko je tako počez določiti neko povprečno ceno, saj veste, da je za vsak tip stanovanja ta drugačna. Recimo povprečna cena starejšega trisobnega stanovanja je od 1.500 do 1.600 evrov na kvadratni meter.«

Kaj pravi Gurs? Ločenih podatkov za Ajdovščino in Vipavo ni, je pa Gurs zbral nepremičninske podatke za Novo Gorico, vključno z okoliškimi naselji, kot so Solkan, Kromberg, Šempeter pri Gorici in Vrtoljba. Povprečna cena prodanega rabljenega stanovanja na omenjenem območju je v prvi polovici prejšnjega leta znašala 1.780 evrov na kvadratni meter. Tako je bila rast povprečne cene rabljenih stanovanj v Novi Gorici v primerjavi s prvim polletjem 2015 22 odstotkov pod slovenskim povprečjem.

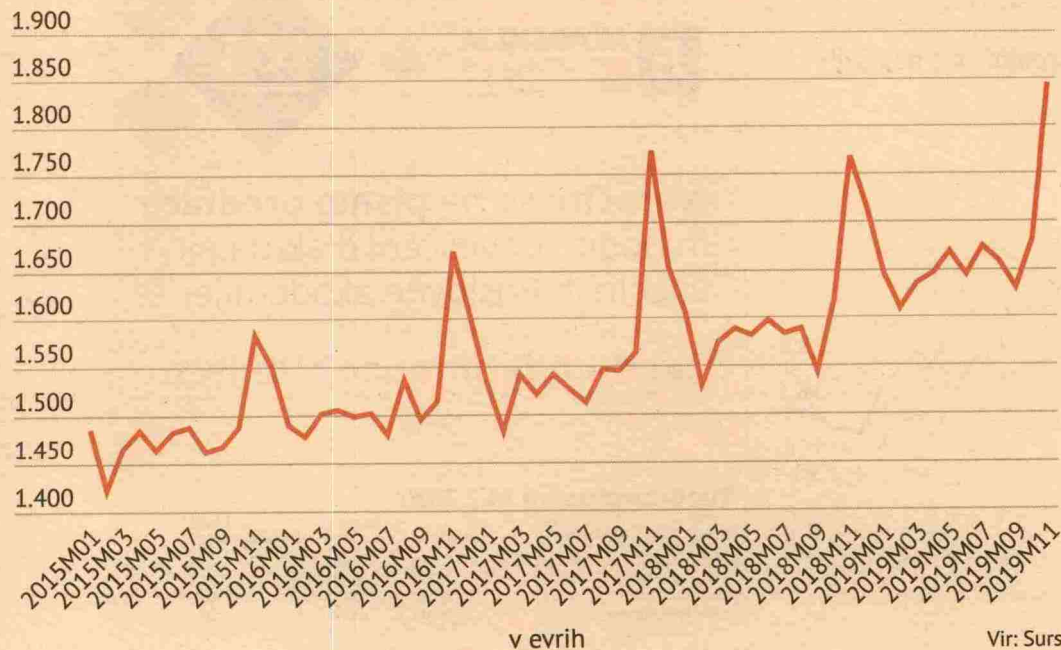
Največji zaposlovalci

Povprečno število zaposlenih v podjetjih, registriranih v Ajdovščini in Vipavi

Uvrstitev	Podjetje	Število zaposlenih
1.	Mlinotest	477
2.	Incom	369
3.	Fructal	279
4.	CPG VG	189
5.	Fama	115

Povprečna mesečna bruto plača

Mesečna bruto plača v goriški regiji (letni podatki)

Elektrika: Proizvedemo je več, kot je porabimo

EPA

■ Aktualno

Ob napovedi prehoda na brezogljicho družbo do leta 2050 v Evropi smo zbrali podatke o slovenskem elektro gospodarstvu.

Gospodarsko zbornico je pred kratkim močno razburila objava zadnje različice nacionalnega energetske-podnebnega načrta, ki ga mora Slovenija poslati v Bruselj in v katerem mora prikazati ukrepe za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. Moti jih predvsem napovedano zmanjšanje porabe električne energije v industriji ter zadržan pristop k gradnji novih hidroelektrarn, kjer bi lahko zaslužila slovenska podjetja. Po mnenju gospodarstvenikov nacionalni energetske-podnebni načrt ogroža prihodnjo konkurenčnost slovenske industrije. Z izključitvijo hidroelektrarn, poleg zmanjšanja proizvodnje iz obnovljivih virov energije, ignorira del slovenske industrije, **gradbeništva** in inženiringov, vezanih na hidroenergijo." Poleg tega se bodo stroški za elektriko močno povišali, svari pri GZS. "Snovalcem je torej ključna okoljska sprejemljivost, zanemarimo pa stroške, ki so površno ocenjeni, s čimer se zanemarja socialna in gospodarska vzdržnost prehoda."

Moč slovenskih elektrarn

SOŠKE HIDROELEKTRARNE

- 1 HE DOBLAR I IN II - 30 IN 40 MW
- 2 HE AVČE (ČRPALNA HE) - 185 MW
- 3 HE PLAVE I IN II - 15 IN 20 MW
- 4 HE SOLKAN - 32 MW

SKUPAJ: 322 MW

HIGROELEKTRARNE NA SAVI

- 5 HE MOSTE - 48 MW
- 6 HE MAVČIČE - 38 MW
- 7 HE MEDVODE - 25 MW
- 8 HE VRHOVO - 34 MW
- 9 HE BOŠTANJ - 47,4 MW
- 10 HE BLANCA - 39,12 MW
- 11 HE KRŠKO - 39,12 MW
- 12 HE BREŽICE - 47,4 MW

SKUPAJ: 318 MW

HIDROELEKTRARNE NA DRAVI

- 13 HE DRAVOGRAD - 26,2 MW
- 14 HE VUZENICA - 55,6 MW

- 15 HE VUHRED - 72,3 MW
- 16 HE OŽBALT - 73,2 MW
- 17 HE FALA - 58,0 MW
- 18 HE MARIBORSKI OTOK - 60,0 MW
- 19 HE ZLATOLIČJE - 126,0 MW
- 20 HE FORMIN - 116,0 MW

SKUPAJ: 587 MW

TERMoeLEKTRARNE

- 1 TE ŠOŠTANJ (BLOK6) - 545,5 MW
- 2 TE TRBOVLJE - 125 MW (PREMOG) + 63 MW (PLIN)
- 3 TE TOPLARNA LJUBLJANA - 124 MW ELEKTRIKA (486 MW TOPLOTA)
- 4 TE BRESTANICA - 350 MW (PLIN)

SKUPAJ: 1693 MW

NUKLEARKA

- NE KRŠKO - 696 MW

SKUPAJ: 696 MW

13.666 GWH

Končna poraba električne energije v Sloveniji je v letu 2018 znašala 13.666 GWh

2888 GWH

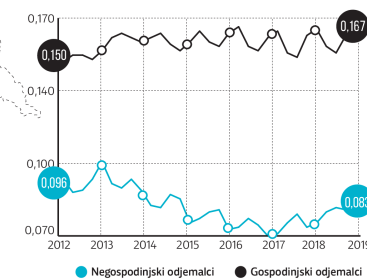
Polovica proizvodnje iz NEK, izvožena na Hrvaško: 2888 GWh

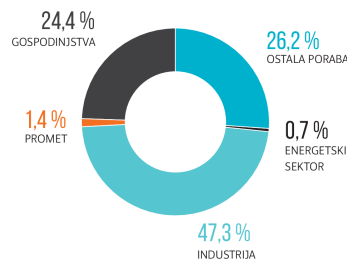
16.165 GWH

Proizvodnja električne energije na generatorju vseh elektrarn na teritoriju Republike Slovenije je v letu 2018 znašala 16.165 GWh

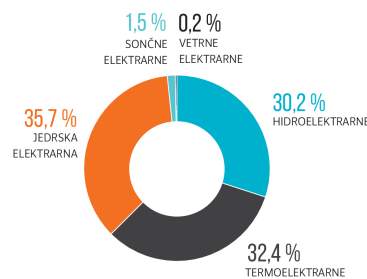
Cene elektrike v Sloveniji (v EUR/kWh)

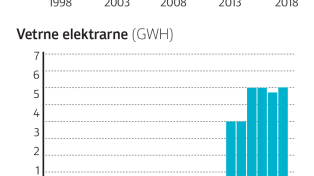
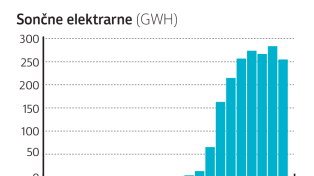
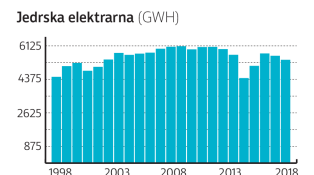
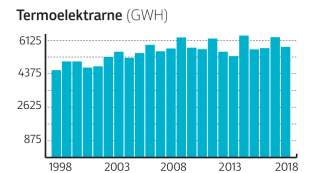
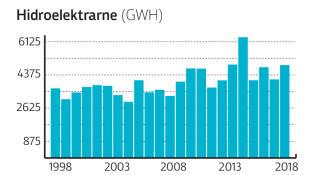
Struktura končne porabe električne energije v letu 2018

Struktura končne proizvodnje električne energije v letu 2018

Proizvodnja električne energije v slovenskih elektrarnah

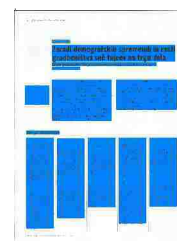

Vir: SURS, Ministrstvo za infrastrukturo - Direktorat za energijo

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosito razmnoževati in distribuirati!

Na v energetskem načrtu predvideno 43-odstotno znižanje emisij so se odzvali tudi predstavniki metalurške industrije, ki je ena največjih porabnic elektrike v Sloveniji. Predsednik strateškega sveta za metalurgijo Marko Drobnič, sicer tudi direktor podjetja Talum, je ocenil, da bodo podjetja takšno znižanje težko dosegla. V podjetjih se sprašujejo, ali se v Sloveniji sploh zavedamo posledic, ki jih to prinaša. Pregled statističnih podatkov za slovensko proizvodnjo in porabo elektrike pokaže, da v Sloveniji sploh ne primanjkuje elektrike, kot je to pogosto vtis. V slovenskih elektrarnah pravzaprav proizvedejo več električne energije, kot je porabimo. Res pa je, da polovico proizvodnje v nuklearni Krško predamo Hrvaški, ki je polovična lastnica NEK. Struktura proizvodnje je sicer za nekdanje standarde tako rekoč vzorno usklajena; tretjino prispevajo hidroelektrarne, tretjino nuklearka in tretjino termoelektrarne oziroma v glavnem TEŠ.

Objavljene številke razkrijejo, da glavni porabnik električne energije sploh niso gospodinjstva, ampak težka industrija. Kar dve tretjini končne energije v industriji porabijo štiri energetsko intenzivne panoge: proizvodnja kovin, proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja, proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov ter proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov, ki glede na porabo zaposlujejo nesorazmerno malo ljudi.

Poslovna klima

Zaradi demografskih sprememb in rasti gradbeništva več tujcev na trgu dela

Rast zaposlenosti v 2019 je v veliki meri temeljila na zaposlovanju tujcev.

Darja Močnik, Analitika GZS

Tuji državljani so predstavljali **7,3 %** vseh prebivalcev Slovenije.

Decembra 2019 je bilo v Sloveniji največ delovno aktivno zaposlenih (901.728 oseb) vse od leta 2005, ko so začeli z merjenjem števila zaposlenih po tej metodologiji. Ob še vedno visokem povpraševanju delodajalcev po zaposlenih za opravljanje enostavnih del in posledicah demografskih sprememb se vse bolj povečuje zaposlovanje tujcev. V letu 2019 je rast zaposlovanja tujcev prispevala k skupni rasti zaposlenosti preko 70 odstotkov, v zadnjih petih letih je ta prispevek znašal 43 odstotkov. V Sloveniji je bilo v 2019 izdanih 15.878 delovnih dovoljenj, veljavnih pa jih je bilo 35.800. Največ veljavnih delovnih dovo-

ljenj (99 odstotkov) so lani imeli državljani Bosne in Hercegovine, sledili so državljani Srbije. Število državljanov Republike Slovenije se od polletja 2012 zmanjšuje (več izselitev kot priselitev). V zadnjih petih letih je število državljanov upadlo za 29 tisoč. Na drugi strani pa se vse bolj povečuje število tujih državljanov, in sicer jih je bilo v zadnjih 5 letih dobrih 68 tisoč več. Tako so tuji državljani 1. oktobra 2019 predstavljali 7,3 odstotka vseh prebivalcev Slovenije. ^{gg}

10 ključnih podatkov

Rast izvoza 8,5 %

(2019/2018)
Slovenija je v 2019 beležila visoko rast blagovne menjave (izvoz +8,5 %, uvoz +10,9 %) predvsem zaradi rasti distribucijske aktivnosti - menjave medicinskih in farmacevtskih proizvodov. Ob izvzetju slednjega bi se menjava opazneje upočasnila. Upočasnila se je rast izvoza nekaterih izdelkov predelovalnih dejavnosti, tudi z najpomembnejšo partnerico Nemčijo (rast izvoza znaša le okoli 1 %, uvoz je bil malo pod ravno predhodnega leta).

Rast industrijske proizvodnje 3,3 %

(I-XI 19/I-XI 2018)
Razmere v predelovalnih dejavnostih ostajajo boljše kot v povprečju evrskega območja. V prvih enajstih mesecih 2019 se je najbolj okrepila proizvodnja visoko tehnološko zahtevnih proizvodov (+9,6 %), kamor spada farmacevtska in IKT industrija, sledi proizvodnja srednje-nizko tehnološko zahtevnih proizvodov (+3,1 % rast). Kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil januarja medletno za 8 o. t. nižji.

Realna rast prihodka storitvenih dejavnosti 2,2 %

(I-XI 19/I-XI 2018)
Realna rast prihodka je bila lani najvišja v strokovno-tehničnih dejavnostih, in sicer predvsem v arhitekturno-projektantskih storitvah (6,4 %) kot tudi v gostinstvu (+5,1 %). Umirja se rast prihodka v prometu in skladiščenju (2,9 %). Kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil januarja 2020 medletno za 5 o. t. nižji.

Prenočitve turistov 0,6 %

(2019/2018)
Lani so v turističnih nastanitvenih objektih zabeležili dobrih 11,3 milijona prenočitev tujih turistov, skupno pa 15,8 milijona turistov. Tujih je bilo za 1,8 % več, domačih pa za 2,4 % manj. Povprečno so v Sloveniji turisti bivali 2,5 dneva. Izvoz potovanj (potrošnja tujih turistov pri nas) je bil v prvih enajstih mesecih 2019 za 2,4 % nižji, tudi zaradi težav Adrie Airways.

Realna rast prihodka v trgovini na drobno (brez motornih goriv) 3,4 %

(2019/2018)
Najvišjo rast prihodka so beležili v trgovini z neživilni (5,1 %), medtem ko so v trgovini z živili beležili le 1,3-odstotno rast. Nad 4,5-odstotno rast prihodka beležijo tudi trgovci na debelo. Kazalnik zaupanja v trgovini na drobno je bil januarja 2020 za 13 o. t. nižji.

Realna rast gradbenih del 3,3 %

(I-XI 19/I-XI 2018)
Umiranje rasti vrednosti gradbenih del se je nadaljevalo tudi v zadnjem četrtletju, kar je bila posledica močne rasti v 2018 (lokalne volitve). V 2019 se je v gradnji stanovanjskih stavb aktivnost povečala (11,6 %), pri gradbenih inženjskih objektih pa je bila rast nižja (3,6 %).

Rast inflacije 1,6 %

(2019/2018)
Medletna rast cen je bila decembra višja kot v predhodnih mesecih (+1,8 %), v celem letu 2019 pa je znašala 1,6 %. Najbolj so se zvišale cene v kategoriji stanovanj, električne energije, plina in drugega goriva (za 4,1 %), sledile so cene v izobraževanju (+3,9 %), restavracijah in hotelih (3 %) ter cene raznovrstnega blaga in storitev (2,5 %).

Realna rast bruto plač 4,3 %

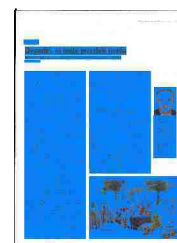
(I-XI 19/I-XI 2018)
Najvišjo rast plač so beležili v sektorju države (+6,4 %) zaradi dogovorjenih dvigov in napredovanj. Rast plač v zasebnem sektorju (+3,9 %) je bila povezana tako z dvigom minimalne plače kot izrednimi izplačili ob koncu leta. V zasebnem sektorju so najvišjo rast beležili v informacijski dejavnosti (5,6 %). Sledilo je poslovanje z nepremičninami (5,3 %) in druge raznovrstne predelovalne dejavnosti (5 %). Predelovalne dejavnosti so beležile 3,5-odstotno rast.

Delovno aktivni 2,5 %

(I-XI 19/I-XI 2018)
Najbolj se je število zaposlenih povečalo v gradbeništvu, prometu in skladiščenju ter gostinstvu. V 2019 je bilo v povprečju 74.178 brezposelnih oseb, kar je bilo za 5,5 % manj kot 2018. Januarja 2020 je njihovo število poraslo (79.841 brezposelnih), kar je za ta mesec običajno.

56 % nakupov, opravljenih prek spleta (16-74-letnikov), 63 % v EU

V 2019 je v podjetjih z vsaj 10 zaposlenimi pri svojem delu uporabljalo računalnike z dostopom do interneta 52 % zaposlenih in samozaposlenih (v EU-28: 55 %). Na internetu je bilo navzočih s spletno stranjo 83 % podjetij z vsaj 10 zaposlenimi (v EU-28: 78 %).

Sejmišča

Dogodki, ki bodo privabili tisoče

Na treh največjih slovenskih sejmiščih se bo v 2020 veliko dogajalo.

Barbara Perko

Pomurski sejem je lani organiziral štiri sejemске prireditve v dveh terminih, na katerih je sodelovalo 2.145 razstavljalcev, sejme pa je obiskalo 132.000 obiskovalcev. Tudi letos si obiskovalci lahko obetajo veliko zanimivosti, obljublja predsednik uprave Pomurskega sejma Janez Erjavec.

Med 25. in 28. marcem se bosta odvila tokrat že 31. Mednarodni sejem **gradbeništva**, energetike, komunale in obrti MEGRA ter 5. Mednarodni sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga GREEN. Sejem MEGRA bo povezal ponudnike, investitorje in uporabnike najnovejše gradbene in komunalne mehanizacije, materialov, orodij, obrtnih in drugih storitev. Obiskovalci se bodo lahko seznanili s sodobnimi trendi in pripomočki za trajnostno gradnjo, energijsko in siceršnje obnovo stavb, urejanje okolice, skrbi za okolje itd. Na voljo bodo številna svetovanja in prikazi, odvisi se bodo tudi številni strokovni posveti. Prvi dan sejma bodo podeljeni Znaki kakovosti v graditeljstvu.

Mednarodni sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga GREEN bo predstavil zamisli in izdelke, ki so v korist potrošnikom, okolju in družbi: samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov, e-mobilnost, naravne gradbene materiale in gradnjo, ekološko in permakulturno pridelavo hrane, rokodelstvo, socialno podjetništvo, domače naravne dobrote in druge izdelke za ozaveščeno, zeleno potrošnjo.

Med 28. in 30. majem bo potekal 4. Mednarodni sejem sodobnega zdravstva, na katerem se bodo srečali proizvajalci, ponudniki in uporabniki sodobnih zdravstvenih izdelkov in storitev na stičišču štirih držav. Hkrati bo potekalo zdravilno srečanje bolnikov, njihovih skrbnikov in strokovnjakov. Seznanili se bodo z najnovejšimi napravami in pripomočki s področja medicinske opreme, tehnologije in farmacije. Izmenjali bodo lahko izkušnje o oskrbi na domu, proaktivni skrbi za zdravje vseh generacij ter vključevanju gibalno in senzorno oviranih oseb v vsakdanje življenje. Posebna pozornost bo posvečena integrativnemu, komplementarnemu, alternativnemu in holističnemu pristopu ter zdravilstvu. Strokovne razstave in posveti bodo posvečeni digitalnim inovacijam v medicini, zdravstvu in oskrbi, hrbtenici kot glavnemu stebru telesa, družinski medicini ter dolgotrajni oskrbi.

Enega vrhuncev leta bo zagotovo predstavljal 58. Mednarodno kmetijsko-živilski sejem Agra, ki bo

potekal med 22. in 27. avgustom in katerega dežela partnerica bo letos Srbija. Sejem Agra bo obeležil mednarodno leto zdravja rastlin, se ozrl v kmetijstvo prihodnosti, ponujal tehnološke inovacije, digitalizacijo in ekološko kmetijstvo. Iskal bo rešitve in možnosti za prilagajanje podnebnim spremembam in varoval vodne vire. Posvečal se bo proizvodnji, predelavi in distribuciji hrane, njeni sledljivosti in varnosti ter opozarjal na prednosti oskrbe s hrano iz naše bližine.

Pridelovalce, poslovneže, strokovnjake in potrošnike bodo poleg vrhunskih ponudnikov iz vseh kontinentov povezoval najpomembnejše strokovne, gospodarske in stanovske organizacije na čelu z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS. Slednje pripravlja na sejmu strokovni program, predstavitve in svetovanja za obiskovalce, že dan pred odprtjem pa tudi mednarodno konferenco kmetijskih ministrov. Zanimive predstavitve napovedujejo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadrudna zveza Slovenije, GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, Zavod za gozdove Slovenije, Čebelarstva zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije, združenja rejcev in pridelovalcev ter drugi najpomembnejši deležniki s področja kmetijstva, živilstva in turizma.

Na sejmu se bodo odvila mednarodna B2B srečanja, številni strokovni in panožni dogodki, tekmovanja, družabni dogodki, razstave, svetovanja za koriščenje itd. Na sejmu bo okronana tudi 5. Medna kraljica Slovenije

»Agra bo s svojo 58. ponovitvijo najpomembnejše srečanje ponudnikov kmetijske mehanizacije in opreme, izdelkov za živilstvo, prehrane in vin, pridelovalcev, pridelovalcev, gospodarstvenikov, strokovnjakov in potrošnikov v tem delu Evrope,« napoveduje Janez Erjavec.

Med 13. in 15. marcem bo Celjski sejem prizorišče kar šestih dogodkov. Vrhunec letošnjih dogodkov bo, kot vsako leto, septembra, ko se bo odvil že 53. MOS.

Bienalno bo ob sejmu AGRA potekal 22. Mednarodni sejem embalaže, tehnike pakiranja in logistike, INPAK in razstava izdelkov, ki so sodelovali na ocenjevanju 38. Slovenski oskar za embalažo.

Konec septembra, natančneje med 24. in 26. septembrom 2020, bo 8. Mednarodni sejem obrambe, varovanja, zaščite in reševanja SOBRA. Ugledni poslovni ponudniki bodo predstavili širok arzenal orodja, orožja, vozil, opreme, različnih pripomočkov, storitev in znanja za obrambo države, varnost državljanov ter zaščito in reševanje ogroženih. S strokovnimi razstavami, dinamičnimi predstavitvami in strokovnimi posveti se bodo predstavili tudi Ministrstvo za obrambo RS, Slovenska vojska, Ministrstvo za notranje zadeve RS, Policija, Uprava RS za zaščito in reševanje ter Gasilska zveza Slovenije.

Od pestre pomladi do vrhunca septembra

Sredi marca bo Celjski sejem prizorišče kar šestih dogodkov. Med 13. in 15. marcem bo čas za 25. Floro, 16. Altermed, 5. Kulinar in 5. Festival kave Slovenija. 14. in 15. marca pa se bosta odvila še sejma Poroka in ApiSlovenija.

Na sejmu Flora bodo obiskovalci lahko našli vse za vrt, dom in okolico. Poleg bogatega razstavnega programa bodo obiskovalcem na voljo strokovne brezplačne delavnice in izobraževanja o različnih področjih vrtnarjenja. Organizirana bodo tudi razna zabavna tekmovanja cvetličarjev, vrtnarjev in aranžerjev.

Razstveni program sejma Altermed zajema najrazličnejša področja, ki lahko pripomorejo k boljšemu počutju in bolj zdravemu telesu. Obiskovalcem bodo predstavljeni zdrava hrana in napitki, rastlinska zdravila, zdravilni kamni, aromaterapija, naravna kozmetika, eko čistila in oblačila, zdravstveni turizem, joga itd.

Na Kulinaru se bodo predstavili ponudniki kulinarčnih dobrot slovenskih regij, ponudniki domače, lokalno pridelane hrane in pijače, proizvajalci in trgovci večjih znamk živilske industrij ter mnogi drugi.

Festival kave Slovenija je dogodek, namenjen vsem ljubiteljem kave in tistim, ki se z njo tudi profesionalno ukvarjajo. Vsako leto se predstavijo proizvajalci in ponudniki kave, opreme in tehnologij za predelavo kave, ponudniki kavnih avtomatov, kavarne, bari, trgovine s kavo in še vsi drugi, ki so na kakršnikoli način povezani z njo.

19. sejem Poroka bo ponudil obiskovalcem vse za popolno poroko – od poročnega vabila do poročnega potovanja. Predstavili se bodo ponudniki poročnih in slavnostnih oblek z outlet popusti, ponudniki prstanov in nakita z izbranimi cenami, ponudniki za poroko na prostem, DJ-i, glasbene skupine, animatorji, organizatorji porok in izbrane poročne lokacije ter gostinska ponudba.

Na 43. sejmu in tradicionalnem mednarodnem srečanju čebelarjev ApiSlovenija se vsakoletno zbere več kot 75 razstavljalcev s čebelarstvo opremo in pripomočki. Sejem spremlja tudi bogat strokovni program z znanimi predavatelji.

Med 31. marcem in 3. aprilom bodo potekali trije sejmi, Energetika Interklima, Lestech in Terotech. Energetika Interklima je osrednji strokovni dogodek s področja električne in toplotne energije v širši regiji. Osrednje tematike sejma so ohranjanje virov, uporaba obnovljivih virov ter povezljivost ogrevanja, elektrifikacije in mobilnosti. Dogodek bo razdeljen na dva dela, in sicer sejem in kongres, ki bo namenjen izobraževanju in razpravam o pomembnih in aktualnih temah s področja energetike.

Lestech je sejem lesnoobdelovalnih strojev, orodij in repromateriala. Namenjen je vsem obdelovalcem in oblikovalcem lesa, ki se bodo v okviru širokega kroga razstavljalcev in pestrega programa spremljevalnih prireditev lahko seznanili z novostmi in rešitvami na področju lesnoobdelovalnih strojev in tehnologij ter repromaterialov.

Terotech je sejem industrijskega vzdrževanja in čiščenja strojev, naprav in objektov. Na sejmu so razstavljene največje novosti s področja vzdrževanja v proizvodnih podjetjih. Razstveni program obsega vse od industrijskih olj, sesalnikov, tesnil, izolacije, črpalk do hidravličnega orodja, kompresorjev in elektromotorjev.

Septembra je čas za MOS, poslovno-sejemsko prireditev, ki vsako leto privabi več kot 800 neposrednih in 1.400 zastopanih razstavljalcev ter več kot 100 tisoč obiskovalcev. Razdeljen je na 5 področij: MOS Dom, MOS Tehnika, MOS Turizem, MOS B2B in MOS Plus. MOS spremljajo tudi predavanja, dogodki in delavnice s posameznih področij, kjer lahko obiskovalci dobijo številne koristne informacije v zvezi z gradnjo doma ali izvedo, kako ustanoviti podjetje. Letos je država partnerica Madžarska. 53. sejem MOS bo potekal od 16. do 20. septembra

27. in 28. novembra bo Celjski sejem organiziral največji erotični festival v Evropi Eroticland. Na ogled bodo erotično-senzualni nastopi svetovno znanih zvez, številne delavnice in prikazi tehnik za dvig libida. Obiskovalcem bo na voljo tudi največja ponudba erotičnih pripomočkov in igrak na enem mestu.

Številne prireditve tudi v Ljubljani

Na Gospodarskem razstavišču bo od 4. do 8. marca potekal 59. mednarodni sejem DOM, na katerem se bodo obiskovalcem predstavili ponudniki s področja **gradbeništva** in stavbnega pohištva, ogrevalne in hladilne tehnike, notranje opreme, varovanja ter urejanja okolice. To je največja sejemska prireditev graditeljske panoge v Sloveniji in sosednjih regijah. Na njej se vsako leto predstavlja prek 500 razstavljalcev, njihovo ponudbo pa si ogleda več kot 55.000 ljudi. Zanimivo zanje je tudi brezplačno svetovanje glede gradnje, prenove in sanacije objektov.

Med 26. in 28. marcem se bo odvil Sejem kozmetike in lepote Love Beauty & Beauty Forum. Profesionalci iz vseh kozmetičnih panog, frizerstva, estetike, wellnesa in ostalih dejavnosti bodo med mnogimi razstavljalci lahko izbirali dobavitelje opreme, materiala in preparatov. Potekala bodo številna strokovna predavanja, predstavitve, novosti in delavnice. Organizirana bodo tudi strokovna srečanja z mednarodnimi strokovnjaki iz različnih dejavnosti. Na sejmu se bodo predstavljali tudi saloni in ponudniki storitev raznih dejavnosti iz Slovenije in regije. Obiskovalci in obiskovalke sejma bodo lahko preverili različno ponudbo in izbirali med mnogimi kvalitetnimi ponudniki storitev in kozmetičnih ter ostalih produktov namenjenih neprofesionalni uporabi.

Od 19. do 21. maja bodo na Gospodarskem razstavišču potekali Dnevi medgeneracijskega sožitja 2020, kjer bodo v ospredju bivalne težave vseh generacij in možne rešitve. Poudarek bo na sobivanju mladih in državljanov v tretjem življenjskem obdobju, na namestitvah starajoče se družbe v prihodnosti, na pričakovanih in potrebah upokojencev, na tem, kaj narediti s praznimi stanovanji in hišami ter o gradnji stanovanjskih skupnosti, prijaznih starejšim. Posebej

Foto: Arhiv Gospodarsko razstavišče

bo izpostavljena celovita ureditev dolgotrajne oskrbe in razvoj e-oskrbe.

Med 21. in 24. oktobrom bo potekal 51. sejem Narava-zdravje, kjer bodo obiskovalci našli pestro ponudbo izdelkov, dejavnosti in idej za zdravo življenje. Razstavne sklope Prehrana, Zdravje, Gibanje, Wellness in naravna kozmetika ter Zeleno sobivanje spremljajo privlačna in zanimiva predavanja, delavnice, predstavitve zadnjih trendov za zdrav življenjski slog. Med 22. in 25. oktobrom bo v času Ljubljanskega maratona potekal tekaški sejem Tečem in Expo 25. ljubljanskega maratona.

V novembru si bodo obiskovalci med 11. in 15. novembrom lahko ogledali 31. pohištveni sejem Ambient Ljubljana ter 5. Sejem Dom+, mednarodni sejem stavbnega pohištva, ogrevalne in hladilne tehnike, montažnih hiš, varovanja ter urejanja okolice. Oba sejma, ki ju je mogoče obiskati z eno vstopnico, ponujata tudi brezplačno arhitekturno, energetska in graditeljsko svetovanje. Še posebej zanimive pa so TOP ideje – borza in razstava pohištvenih elementov mladih, perspektivnih oblikovalcev, arhitektov in rokodelcev.

Kadri

Delovno silo morajo iskati tudi v tujini

Gospodarstveniki si želijo, da se več podpore in promocije nameni naravoslovno tehničnim poklicem. Presežek družboslovno izobraženega kadra namreč ne ustreza potrebam podjetij, ki delujejo na območju Dolenjske in Bele krajine.

Nina Šprohar

Največ prostih delovnih mest je v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu

V novembru 2019 je bilo na območju Območne službe Zavoda za zaposlovanje Novo mesto 49.423 delovno aktivnih prebivalcev, kar je za 1,5 odstotka več kot novembra 2018, stopnja brezposelnosti pa je znašala 6,5 odstotka, kar je za 0,9 odstotka manj od slovenskega povprečja. V januarju 2020 so delodajalci Območni službi Novo mesto sporočili 443 prostih delovnih mest, največ v predelovalnih dejavnostih in **gradbeništvu**. Iskalo se je predvsem delavce za preprosta dela pri visokih gradnjah, sestavljalce strojev, naprav in izdelkov, usmerjevalce in raznašalce, voznike težkih tovornjakov in vlačilcev, delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih ...

Se je pa v januarju 2020 v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 496 oseb, kar je za 57 oseb oz. 13 odstotkov več kot v enakem obdobju lani, v istem obdobju pa je bilo iz evidence brezposelnih objavljenih 320 oseb. »V januarju 2020 je bilo v ukrepe aktivne politike zaposlovanja vključenih 85 oseb, med njimi 50 v ukrep Usposabljanje in izobraževanje ter 35 v ukrep Spodbude za zaposlovanje,« pravi Tatjana Muhič, direktorica Območne službe Novo mesto. Muhičeva pravi, da so lani izdali 793 dovoljenj in 616 soglasij za izdajo enotnega dovoljenja za tujce. Zavod sicer izdaja soglasja za enotna dovoljenja tujcev tretjih držav, ki ga izdajajo upravne enote, ter izdaja delovna dovoljenja za sezonska dela v kmetijstvu ter za zaposlitev državljanov Bosne in Hercegovine ter Srbije.

Velika fluktuacija delavcev iz tujine

Podjetja v regiji iščejo nove sodelavce tudi na sejmih, ki jih v sodelovanju s podjetji organizira Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine (GZDBK). Lani so v prostorih Univerze v Novem mestu v sodelovanju z zaposlitvenim portalom MojeDelo.com in Zavodom RS za zaposlovanje drugič organizirali regijski Karierni sejem Moje Delo, ki je, po mnenju direktorja GZDBK Tomaža Kordiša, zelo dober način povezovanja podjetij in kandidatov za delo v regiji. Že devetič zapored so tudi načrtovali in izvedli Karierni sejem MojeDelo 2019 kot skupni sejmski nastop članov GZDBK, ki je potekal 7. novembra 2019 v Cankarjevem domu v Ljubljani: »Na sejmu, ki ga je obiskalo okoli 6.000 obiskovalcev, se je predstavilo deset pod-

jetij, članov GZDBK: Adria Mobil, Akrapovič, Krka, Mikrografija, Revoz, Terme Krka, TPV, Treves, Trimo in Zavarovalnica Sava. Že petič zapored so se dogodka udeležili tudi v Mestni občini Novo mesto, s čimer smo želeli obiskovalcem sejma približati življenje in delo v prestolnici naše regije,« pojasni Kordiš. Na sejmih so posamezna podjetja sicer našla določen ustrezen kader, vendar so njihove potrebe precej večje, pravi Kordiš – predvsem zaradi gospodarske rasti in upokojevanja ter tudi fluktuacije.

Najmočnejši v regiji sta avtomobilska in farmacevtska industrija, ki imata potrebe po naravoslovno tehničnih poklicih, teh pa zaradi strukture brezposelnih in strukture dijakov in študentov na trgu dela primanjkuje. »To posledično pomeni, da podjetja iščejo kader tudi na področju sosednjih držav, predvsem na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Je pa fluktuacija delavcev iz Bosne in Hercegovine velika, saj po določenem obdobju izpolnijo pogoje in nadaljujejo z delom v zahodni Evropi,« pojasnjuje Kordiš. Ker v regiji primanjkuje delavcev v **gradbeništvu**, gostinstvu, informatiki, logistiki in drugih dejavnostih, imajo pa presežek družboslovnih poklicev, si gospodarstveniki želijo, da se več podpore in promocije nameni naravoslovno tehničnim poklicem. »Naša regija ima tudi največ robotov v Sloveniji (Revoz, Krka, TPV in drugi), kar zahteva tehnično kakovostno usposobljen kader za načrtovanje, upravljanje in vzdrževanje,« še doda Kordiš.

Neustrezen kader se hitro pozna na kakovosti izdelkov

V podjetju REM se soočajo s težavami pri iskanju kadrov, ki imajo ustrezno izobrazbo in izkušnje, glavni vzrok za manko pa pripisujejo premajhni ponudbi kadrov in povečanemu povpraševanju na trgu dela. »Trenutno imamo največ težav pri iskanju kadrov za delovna mesta v proizvodnji, zato smo bili zaradi pomanjkanja domačega kadra prisiljeni v iskanje tujega,« pravijo. Neustrezen kader se lahko zelo hitro pozna na kakovosti izdelkov, zato redno spremljajo in skrbijo za izobraževanje zaposlenih, gradnjo pozitivne kulture v podjetju, dvigovanje osebnih kompetenc in primerno plačilo. »Verjamemo, da so naši zaposleni prvi glasniki ugleda podjetja in ravno lojalnost podjetju ocenjujemo kot glavno delodajalčevo prednost

Podjetja v regiji iščejo nove sodelavce tudi na sejmih, ki jih v sodelovanju s podjetji organizira zbornica. Sejmi so zelo dober način povezovanja podjetij in kandidatov za delo v regiji.

na trgu dela,« pojasnjujejo. Obenem se zavedajo tudi, da morajo zaradi specifike svojega proizvodnega programa sami izoblikovati in izšolati primeren kader. »To je za nas eden ključnih izzivov v prihodnjih letih, a verjamemo, da lahko z internim prenosom znanja in gradnjo osebnih kompetenc rešimo veliko izzivov znotraj podjetja,« še pravijo.

»Lahko izberemo najboljše glede na potrebe«

Krka v letu 2020 načrtuje 3-odstotno rast števila zaposlenih, število vseh redno zaposlenih pa naj bi konec leta preseglo 12.300. Delež univerzitetno izobraženih sodelavcev se nenehno povečuje in trenutno

predstavlja 52 odstotkov vseh zaposlenih. Krka je mednarodno podjetje, kar pomeni, da je v njihovih podjetjih in predstavništvih v tujini zaposlenih skoraj polovica vseh zaposlenih v skupini Krka. Kako pa je s kadri v Sloveniji? »Za posamezne specifične strokovne poklice, ki jih je na slovenskem trgu dela zelo malo, zaposluje tudi sodelavce iz tujine, predvsem iz sosednje Hrvaške, pridružujejo pa se jim tudi sodelavci iz naših podjetij v tujini. Povprečno letno zaposlimo približno 300 novih sodelavcev,« pravijo. Zanje najbolj aktualni so univerzitetni ter strokovno izobraženi farmacevti in kemiki, v svojih vrstah pa potrebujejo še druge strokovnjake različnih smeri, recimo ekonomiste, računalničarje, strojnike, elektrotehniko. »Večje število delavcev iščemo tudi za delo v proizvodnji zaradi širitve proizvodnih zmogljivosti,« dodajajo, a zatrdijo, da pri zaposlovanju nimajo težav. »Dobivamo veliko ponudb kandidatov za zaposlitev, kar nam omogoča, da izberemo najboljše glede na naše specifične potrebe dela. Vrata imamo odprta za vse sodelavce z znanjem, željo po razvoju in napredovanju, ki so motivirani za doseganje dobrih rezultatov. Seveda v skladu s potrebami po zasedbi posameznih delovnih mest. Zahteve za delo v farmaciji so visoke, na trgu dela pa pogrešamo večjo kakovost izpolnjevanja teh zahtev,« še razložijo. ☺☺

»Vrata imamo odprta za vse sodelavce z znanjem, željo po razvoju in napredovanju, ki so motivirani za doseganje dobrih rezultatov,« pravijo v Krki.

Gradbinca bodo pozvali, da predloži verodostojno referenco

[Katja Glešič](#)

Slovenija

18. 02. 2020, 15.26 , posodobljeno: 18. 02. 2020, 19.03

2TDK bo sledil oceni državne revizijske komisije in bo pozval gradbinca Markomark Nival, da dopolni svojo referenco na razpisu za premostitev doline Glinščice.

Dušan Zorko Foto: Nebojsa Tejic/STA

LJUBLJANA > Državna revizijska komisija je po šestih mesecih odločanja ugodila zahtevku za revizijo pri razpisu za gradnjo viadukta Glinščica, ki ga je vložil konzorcij Markomark Nival in Ekorel.

Komisija je sicer potrdila, da je 2TDK upravičeno dvomil o višini zidu v občini Pesnica, ki ga je za referenco na razpisu pri gradnji mostu čez Glinščico priložil Markomark: ugotovila je, da zid dejansko ni visok osem metrov, kot je zahteval razpis. To pomeni, da je bila referenca tega gradbinca neustrezna.

A državna revizijska komisija je kljub temu odločila, da je 2TDK ravnal napačno, ko je zaradi suma, da je referenca ponarejena, razveljavil ta razpis. Oprla se je na določbo v zakonu o javnem naročanju, da je v primeru, ko podizvajalec ni zmožen izpeljati posla oziroma njegova referenca ne drži, naročnik izvajalca dolžan pozvati k zamenjavi podizvajalca oziroma predložitvi prave reference.

“Odločitev komisije nas je presenetila. 2TDK je vseskozi ravnal v skladu s prakso in predpisi. Komisija pa s tem spreminja dosedanje prakso,” vztraja generalni direktor 2TDK **Dušan Zorko**. V družbi poudarjajo, da so kot celoto obravnavali zakon, ki ureja javno naročanje, in se pri tem niso sklicevali le na en člen, kot je ravnala komisija.

Odločitvi komisije bodo vendarle sledili in Markomark Nival pozvali, da svojo ponudbo dopolni z ustrežno referenco.

Če bo Markomark Nival to naredil in bo 2TDK spremembo ocenil kot dopustno, bo gradbinec dobil posel. Če pa gradbinec tega ne naredi ali bo tudi dopolnjena ponudba nedopustna, bo 2TDK zaključil razpis brez izbire ponudnika. In objavil nov razpis.

Ni črne liste

Zorko pravi, da lahko kljub vsem zapletom še ulovijo rok za črpanje evropskega denarja. Rok za dokončanje 170-metrskega mostu čez Glinščico je konec leta 2021, sicer bo treba evropska sredstva vračati.

Vprašanje pa je, kaj za druga javna naročila v **gradbeništvu** pomeni odločitev državne revizijske komisije, ki ponudnikom z neustreznimi referencami omogoča popravne izpite. Družba 2TDK je sicer Markomark Nival zaradi ponarejene reference že avgusta lani prijavila kriminalistom. Postopek še poteka.

»Država je gradbeno stroko po letu 2010 spravila na kolena«

Avtorica: **Nina Šprohar**

Gradbeni strokovnjaki in tudi predstavniki gradbenih podjetij menijo, da je za stanje v slovenskem **gradbeništvu** v največji meri kriva država, ki bi morala slovensko **gradbeništvo** v večji meri podpirati.

Nerealni pogoji na javnih razpisih in nelojalna konkurenca slovenskim gradbenim podjetjem otežujejo delo na večjih, zahtevnejših projektih. Strokovnjaki v panogi pa so prepričani, da so slovenska podjetja ne le sposobna zgraditi projekte, kot je denimo drugi tir, temveč bi bilo tako tudi bolje za celotno državo in davkoplačevalce.

»Trenutno stanje naše stroke vsekakor ni takšno, kot bi si želeli, je pa rezultat mnogih dejavnikov in dogodkov iz bližnje preteklosti,« menijo strokovnjaki s Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani (UL FGG), Bojan Čas, Janko Logar, Andrej Kryžanowski in Goran Turk. »Slovenska gradbena podjetja so v preteklih obdobjih zgradila po-

membno in tehnološko zahtevno javno in gospodarsko infrastrukturo, ki nam je še danes, kot državi in družbi, lahko v ponos,« dodajajo. Med njimi so celoten avtocestni križ, verige hidroelektrarn, Luka Koper, termoelektrarne, Jedrska elektrarna Krško in drugo.

Država je nerazumno vlagala v infrastrukturo

»Jasno pa je, da so tuja velika podjetja v tem trenutku bolj finančno sposobna in tehnološko opremljena, saj imajo možnost delovati na velikih infrastrukturnih projektih, ki se odvijajo tudi v ne tako oddaljeni tujini,« opazajo strokovnjaki z UL FGG. Primer je denimo 30 kilometrov dolg predor, ki ga Avstrijci gradijo v neposredni bližini Slovenije. »Če pa pogledamo podjetja iz nekoliko bolj oddaljenih držav, kot so Turčija, Francija ali sploh Kitajska, nam mega projektov, na katerih delujejo, sploh ni treba posebej izpostavljati – npr. novo letališče v Istanbulu, nova železniška, cestna, vodna infrastruktura, na Kitajskem vsako leto več kot 3.000 kilometrov novih železniških prog,« naštejejo.

Zakaj so torej naša podjetja tehnološko zaostala? Čas, Logar in sodelavci menijo, da so glavni razlog pretekla obdobja, v katerih je država kot investitor, ki dejansko z vlaganji v infrastrukturo daleč najpomembneje vpliva na stanje v **gradbeništvu**, zelo nerazumno vlagala v infrastrukturne projekte.

Upad naložb zmanjša tudi zanimanje za študij

»Država je s svojimi odločitvami gradbeno stroko pregrevala s prevelikimi vlaganji sredstev v obdobju od 2006 do 2009 in jo po letu 2010 praktično spravila na kolena,« verjamejo. Zakaj tako menijo? »Gradbena podjetja si zaradi specifičnosti panoge ne morejo privoščiti prevelikih nihanj v obsegu del. Jedro gradbenih podjetij so kadrovske zaokrožene interdisciplinarne skupine, ki so sposobne izpeljati zahtevne projekte. Ko gradbena podjetja, sposobna za izvedbo najzahtevnejših projektov, propadejo, so potrebna desetletja, da se formirajo nova, enako kompetentna, strokovna jedra. Ne nazadnje tudi zato, ker upad in stagnacija naložb s seboj potegne-

ta drastično zmanjšanje interesa za študij **gradbeništvu**,« pojasnjujejo sogovorniki.

Poleg tega pa se moramo tudi zavedati, da bo študent, ki se danes, ko sliši za obetavne zaposlitvene možnosti, vpiše na fakulteto, za samostojno delo usposobljen šele čez 10 let. »Tudi zaradi tega si država prevelikih in predvsem prehitrih nihanj v obsegu gradnje ne more privoščiti. Bistven pogoj, da bomo imeli tehnološko in finančno zdrava podjetja, je torej relativno enakomerno vlaganje sredstev v infrastrukturne projekte na letni ravni,« so prepričani. Dodajo tudi, da »vlaganje v infrastrukturo v času recesije pomeni v petih letih potrojitev vložka v naložbo na račun ugodnih multiplikativnih učinkov na gospodarstvo«.

»Slovenija z javnim denarjem stimulira tuje gospodarstvo, namesto svojega«

Kaj se bo torej po njihovem mnenju zgodilo, če bodo domače projekte pridobivala tuja podjetja? »Obstaja velika verjetnost, da se bo, seveda poleg vse mehanizacije, večina za

gradnjo potrebnih materialov uvozilo oziroma jih bodo tuja podjetja pripeljala s sabo, saj jih lahko v tujini nabavijo po precej nižjih cenah – v državah, ki ne spoštujejo ekoloških in socialnih standardov,« menijo. Podobno bo po njihovem tudi z delovno silo, tako da lokalnemu okolju od tovrstne gradnje ne bo ostalo kaj dosti, razen seveda zgrajene infrastrukture.

»Jasno je, da, če bi vsi ponudniki tekmovali na enakih imenovalcih (ekologija, socialne obveze do zaposlenih), so lahko tudi naša podjetja povsem konkurenčna v primerjavi s tujimi. Pri nas velja kot edini kriterij

« Jedro gradbenih podjetij so kadrovske zaokrožene interdisciplinarne skupine, ki so sposobne izpeljati zahtevne projekte.

najnižja cena in jasno je, da so v tem položaju naši izvajalci na slabšem,« opozorijo in dodajo, da bi to logiko še razumeli, če bi šlo za zasebne naložbe, drugače pa je pri javnih. Zato menijo, da bi morali pri analizi ponudnikov kot merilo upoštevati tudi koristi za družbo. »Slovensko podjetje večino stroškov realizira v Sloveniji, plača davke in dobičke, zaposleni so v Sloveniji, ki tudi tu trošijo in plačujejo davke. Če pa delo oddamo tujim podjetjem, je situacija obratna – večina denarja se prelije zunaj Slovenije in tudi na multiplikativne učinke naložbe v Sloveniji ne moremo računati. V tem primeru Slovenija stimulira tuje gospodarstvo namesto svojega, in to z javnim denarjem,« so jasni.

Banke so do gradbenikov upravičeno zadržane

Je morda rešitev v povezovanju slovenskih podjetij? Strokovnjaki menijo, da je to sicer mogoče, a je treba upoštevati, da bodo ob gradnji velikih in finančno obsežnih infrastrukturnih projektov, ki so pred vrati, investitorji s strani ponudnikov nedvoumno zah-

bodo naša podjetja skoraj gotovo morala povezati tudi s tujimi partnerji,« so prepričani strokovnjaki na UL FGG.

Navedeno se po njihovem že jasno kaže pri prispelih ponudbah za izgradnjo vzhodne cevi novega Karavanškega predora, pri začetku gradnje dela južnega in severnega dela 3. razvojne osi in pri drugem tiru. Vseeno pa verjamejo, da so slovenska gradbena podjetja še vedno sposobna izvesti marsikateri projekt. »Znanje ni kar tako izpuhtelo, le organizirati se morajo drugače kot v preteklosti. Je pa res, da je čas velikih konglomeratov, kot so bili SCT, Primorje, Gradis ali Pionir, mimo. Tu so naša podjetja v podrejenem položaju, ker tudi največja ne dosegajo velikosti nekdanjih poslovnih enot v prej omenjenih podjetjih. Ta primanjkljaj lahko nadoknadimo le s povezovanjem v poslovne skupine na posameznih projektih,« zaključijo sogovorniki.

»Država bi morala nelojalno konkurenco odločno preganjati«

Sistem ne deluje tudi po mnenju Jožeta Renarja, direktorja zbornice

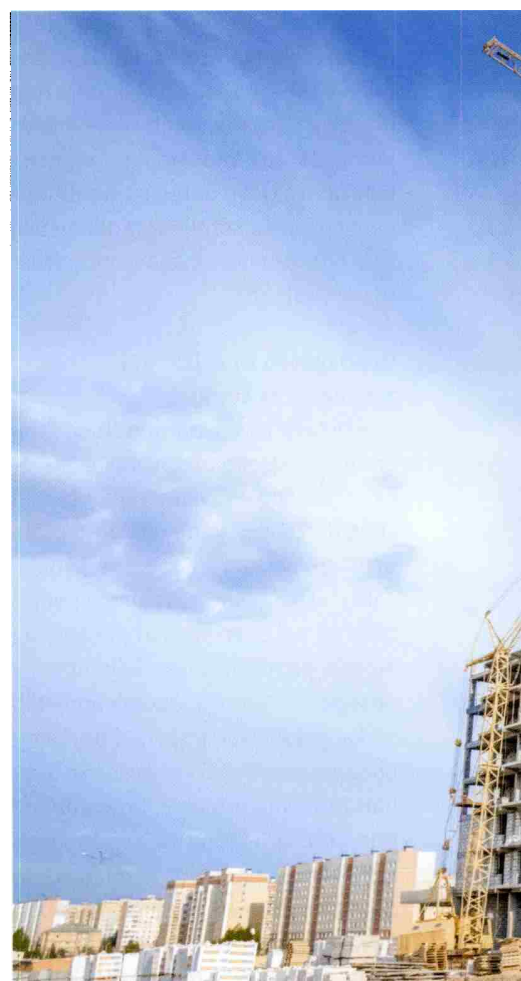
so jih naša podjetja sposobna graditi, saj so ključni kadri, ki so takrat gradili prav takšne projekte, v veliki večini danes zaposleni v gradbenih podjetjih, ki so preživela krizo.« Poleg tega, da so ti ljudje uspešno zgradili številne tehnološko zelo zahtevne projekte, tudi mnogo bolje kot vsi tujci poznajo geološke in druge pogoje za gradnjo v Sloveniji. »In pri tem se, zanimivo, nihče ne vpraša, kako lahko pri današnjih pogojih naša podjetja sploh pridejo do referenc. Če bi takšne pogoje postavljali, ko smo gradili prvo cev Karavanškega predora, je ne bi nikoli gradil slovenski izvajalec,« verjame Renar.

Podobno kot sodelavci iz UL FGG izpostavi tudi vpliv nelojalne konkurence domačim izvajalcem, ki bi jo morala po njegovem mnenju država odločno preganjati. »Premalo ščitimo

Bistven pogoj, da bomo imeli tehnološko in finančno zdrava gradbena podjetja, je relativno enakomerno vlaganje sredstev v infrastrukturne projekte na letni ravni.

tevali precejšnja finančna zavarovanja, poleg tega pa še dokaz tehnološke usposobljenosti podjetij, ki jih bodo ta dokazovala preko izvedenih referenčnih del. »Če upoštevamo upravičeno zadržanost našega bančnega sistema v povezavi s preteklimi negativnimi izkušnjami financiranja naše gradbene operative in pomanjkanje resnih infrastrukturnih projektov v ne tako oddaljenih preteklih obdobjih, se

gradbeništvu in industrije gradbenih materialov (ZGIGM) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS). Pravi, da naša podjetja brez tujih referenčnih partnerjev ne morejo nastopati prav zaradi danes veljavnih kriterijev referenc, ki smo jih vzpostavili v zadnjih desetletjih. Te po njegovem mnenju ne odražajo realne slike: »Čeprav v Sloveniji že več kot desetletje nismo gradili večjih predorov in viaduktov,

svoj gradbeni trg, domača podjetja in zaposlene v njih. Če infrastrukturne projekte v Sloveniji izvajajo podjetja iz tretjih držav, so s tem ogrožena delovna mesta in plače slovenskih delavcev,« opomni direktor ZGIGM. Izračun je po njegovem mnenju sledeč: za Slovenijo je ugodneje izbrati domače izvajalce, dokler so od tujih dražji za do 15–20 odstotkov, saj stroški dela v gradbenih projektih v povprečju predstavljajo približno 50 odstotkov vseh stroškov.

»Če gradbeni projekt pri nas izvaja domače gradbeno podjetje z domačimi podizvajalci, samo od stroškov dela neposredno odvede približno 30 odstotkov državi za prispevke, potem pa je tu še dohodnina, davek na dobiček, najmanjše storitev in potrošnja njihovih zaposlenih v Sloveniji. Državi

se povrne v grobem samo s prispevki na plače in z davki približno 20 odstotkov vrednosti celotnega gradbenega projekta. Če projekt izvaja tuji izvajalec iz tretje države, teh sredstev Slovenija ne dobi, saj ne plačuje ne prispevkov ne davkov naši državi,« razliko še podrobneje opiše Renar.

Tudi za gradbene storitve bi moral veljati slogan 'Kupujmo domače'

Kakšnih sprememb pa si želijo v Pomgradu, enemu izmed največjih slovenskih gradbenih podjetij? »Domači gradbeni industriji bi morala ob strani stati država. Po našem mnenju bi moral tudi za gradbene storitve veljati slogan 'Kupujmo domače'. Zakaj? Ker je gledano dolgoročno, tudi v povezavi z davki in prispevki ter drugimi

eksternimi multiplikativnimi učinki angažiranja domače gradbene operative na večjih infrastrukturnih projektih, domači gradbincec vedno najcenejši,« podobno kot Renar poudari tudi Boris Sapač, član uprave v Pomgradu.

Druga pomembna točka so tudi po njegovem mnenju plače, saj so domači gradbinci, kot podpisniki kolektivne pogodbe s sindikati, v podrejenem položaju v primerjavi s podjetji, ki prihajajo iz držav z nižjo povprečno plačo. »Teh dejstev se je začela zavedati tudi Evropa, ki spreminja svojo industrijsko politiko,« doda sogovornik, ki verjame, da so slovenska podjetja, v sodelovanju s tujimi, ki že imajo kompetence iz tunelske gradnje, vsekakor sposobna po konkurenčni ceni zgraditi drugi

Upad in stagnacija naložb
s seboj potegne drastično
zmanjšanje interesa za
študij gradbeništva.

10 let

je potrebno, da je študent, potem ko se vpiše na fakulteto, usposobljen za samostojno delo.

20 %

vrednosti celotnega gradbenega projekta se državi povrne samo s prispevki na plače in z davki, če projekt izvaja domači izvajalec.

50 %

vseh stroškov v gradbenih projektih predstavljajo stroški dela.

tir. »Prepričani smo tudi, da so se slovenska gradbena podjetja pripravljena in sposobna povezati, da bi bila konkurenčna na razpisih za katerekoli velike projekte. To smo v preteklosti s pravočasno zaključenimi in kakovostno izvedenimi infrastrukturnimi projekti tudi že večkrat dokazali,« še doda Sapač.

Kolektor Koling si želi, da bi vsa podjetja delovala brez 'dopinga'

Da so slovenska podjetja zagotovo sposobna tako tehnološko kot organizacijsko in finančno konkurirati tujim izvajalcem, so prepričani tudi v podjetju Kolektor Koling. »Seveda pa se morajo pri večjih razpisih in projektih organizirati v konzorcij izvajalcev,« verjamejo. Menijo tudi, da so sposobna po konkurenčni ceni zgraditi drugi tir, a dodajajo, da bodo »rezultati na finančnem odpiranju ponudb pokazali svoje«. Vseeno pričakujejo, da bodo »vsi ponudniki startali iz iste osnove, to pomeni brez 'dopinga' in nelojalne konkurence.« Torej z enakovrednimi

stroški delovne sile, z vsemi plačili davkov in prispevkov, brez državnih spodbud, s stroški garancij komercialnih bank ...

stroški delovne sile, z vsemi plačili davkov in prispevkov, brez državnih spodbud, s stroški garancij komercialnih bank ...

Obseg obnovitvenih in vzdrževalnih del **se povečuje**

Avtor: Samo Kranjec

Krizno obdobje po letu 2009 je prineslo tudi sušo pri obnovitvenih in vzdrževalnih delih na cestah in mostovih, gradbena konjunktura pa je vlaganja na tem področju bistveno okrepila.

Slovenija si pri vzdrževanju cest, hitrih cest in avtocest ter pripadajočih premostitvenih objektov postavlja sorazmerno visoke standarde, za kar so potrebna precejšnja finančna sredstva. V sedanjem obdobju še vedno hitimo nadomeščati neopravljena dela, ki so izostala v obdobju suhih krav.

Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI) kot upravljavec glavnih in regionalnih cest v Sloveniji redno vzdržuje omrežja, rekonstruira obstoječe omrežje in načrtuje ter izvaja novogradnje. Izvaja redno in investicijsko vzdrževanje (obnove, modernizacije, rekonstrukcije). Z ustreznim nivojem rednega vzdrževanja je zagotovljeno, da so objekti ves čas življenjske dobe v ustreznem stanju, z investicijskim vzdrževanjem pa jim podaljšuje

življenjsko dobo. Vse z namenom, da bo stanje glavnih in regionalnih cest primerljivo s podobno razvitimi državami v Evropi in da bo omogočen enakomeren razvoj prometnega omrežja, ki bo nudilo ustrezno podporo gospodarstvu.

Stanje cest se izboljšuje

»Slovenija ima predpisan visok standard celoletnega rednega vzdrževanja, ki je finančno in izvedbeno zelo zahteven. DRSI kot upravljavec skoraj 6.000 kilometrov državnih cest, s cestami gospodari na način, ki enakovredno obravnava ceste v vseh regijah. Razlike so najbolj očitne glede na rang ceste, saj večja gostota prometa zahteva boljše stanje vozne površine, zato take ceste terjajo večji vložek pri rednem vzdrževanju,« razlagajo na Direkciji.

Po vizualni oceni stanja vozne površine, ki se izvaja po metodi MSI (modificirani švicarski indeks), v standardnem obsegu približno 3.000 kilometrov cest na leto in meritve nosilnosti vozišč z napravo FWD v standardnem obsegu približno 1.500 kilometrov cest na leto, izhaja, da se stanje cest v zadnjem obdobju izboljšuje. Razloge je treba iskati v večjem obsegu denarnih sredstev, ki so namenjena obnovi državnih cest. Če smo imeli v času gospodarske krize izrazito zmanjšanje denarnih sredstev, so se ta sredstva v obdobju 2017 do 2019 povečala.

»Iz meritev MSI je razvidno, da je bilo v letih 2016 in 2017 v zelo slabem in slabem stanju 60 odstotkov glavnih in regionalnih cest, v dobrem in zelo dobrem stanju pa 31 odstotkov. Najnovejše meritve iz obdobja 2018 in 2019 pa kažejo, da je v zelo slabem in slabem stanju 57 odstotkov cest, medtem ko jih je v dobrem in zelo dobrem stanju 33 odstotkov. Treba pa se je zavedati, da je vozišče treba obnavljati na 10 let, medtem ko so večje obnove na vsakih 20 let. Zato

ni pričakovati, da se bo v obdobju triletnega vlaganja to odrazilo v zelo dobrem stanju cest, sploh če današnja vlaganja sledijo nekajletnemu obdobju, ko so se v državne ceste vlagala minimalna sredstva,« poudarjajo na DRSI.

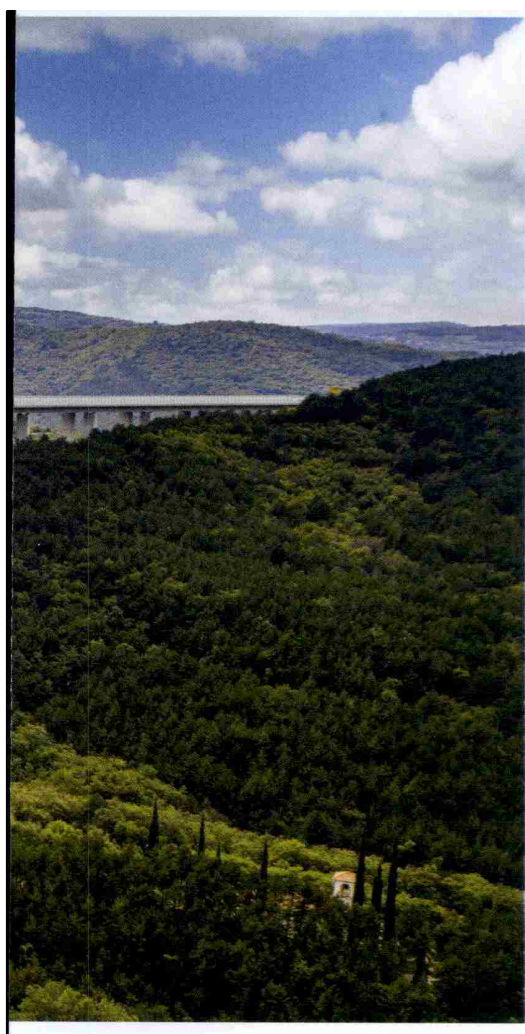
Veliko premostitvenih objektov

Slovenija je izredno vodnata dežela in na skoraj 6.000 kilometrov dolgem omrežju glavnih in regionalnih cest je posledično zelo veliko premostitvenih objektov. Na omrežju glavnih in regionalnih cest je evidentiranih 1.416 premostitvenih objektov z dolžino med krajnimi oporniki nad 5 metrov.

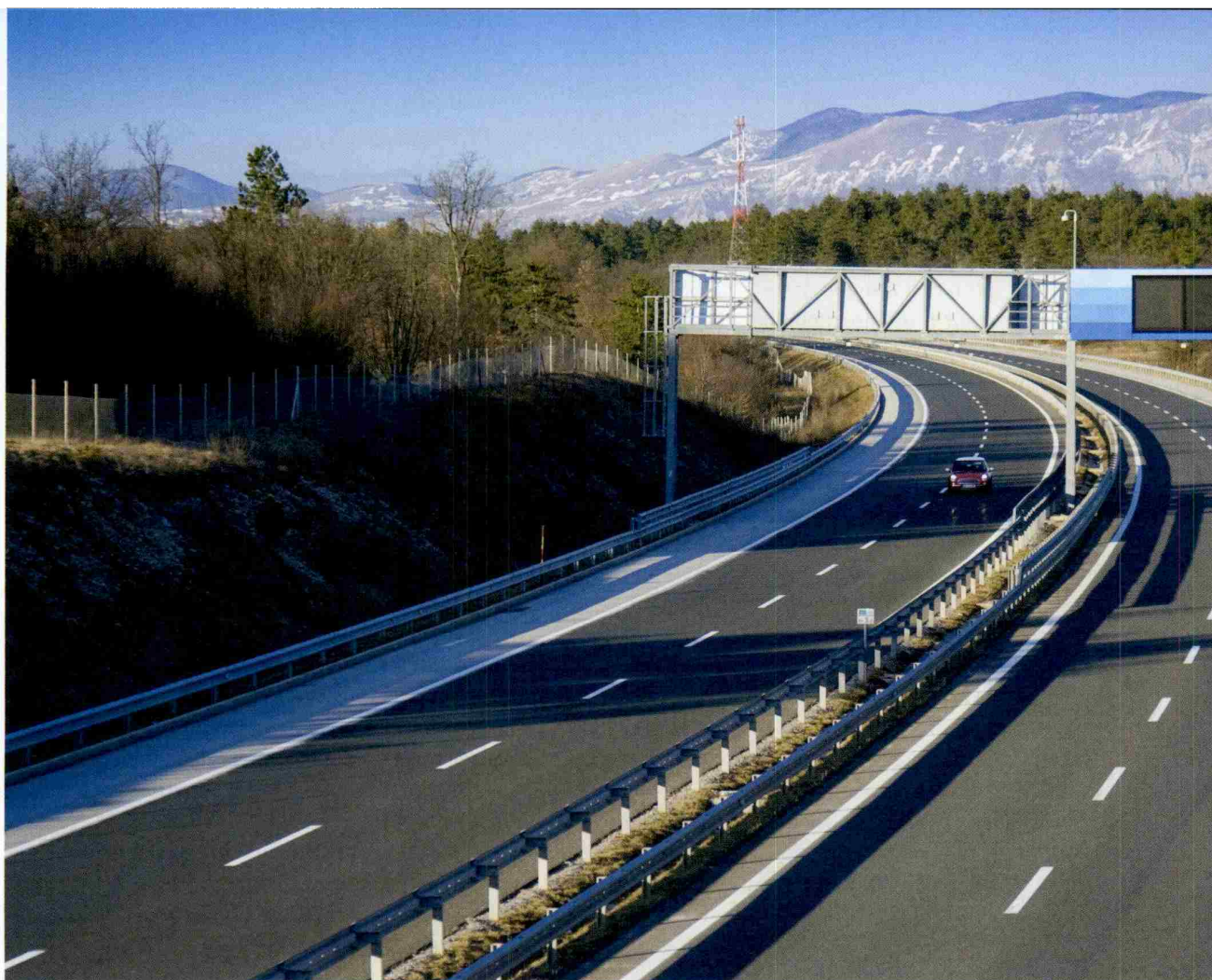
»Glede na trenutna vlaganja v vzdrževanje premostitvenih objektov ocenjujemo, da bi jih bilo treba vsako leto obnoviti vsaj 22. V primeru navedene periodike, bi se stanje objektov ohranjalo. V obdobju go-

Vzdrževanje cest in avtocest je potrebno predvsem zaradi prometne varnosti.

spodarske krize in zaradi finančne podhranjenosti je bilo izvedenih bistveno manj rehabilitacij premostitvenih objektov. V obdobju od 2011 do 2015 je bilo obnovljenih le 43 premostitvenih objektov. Po letu 2015 je bilo ponovno zaslediti trend povečanega števila rehabilitacij premostitvenih objektov. Tako je bilo v letu 2016 obnovljenih dvajset, v letu 2017 šestindvajset, v letu 2018 devetindvajset in v letu 2019 dvaintrideset objektov, s čimer se približujemo zelenemu cilju, tj. k obnovi vsaj 22 premostitvenih objektov na leto,« razlagajo na DRSI.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosito razmnoževati in distribuirati!

Na avtocestah in hitrih cestah največ denarja za obnove

Za stanje avtocestnega križa skrbi-jo na Darsu, kjer pravijo, da trenutno na naših avtocestah in hitrih cestah ne potekajo obnovitvena oziroma gradbena dela. Načrt izvajanja kon-

del je tudi investicijski načrt, sprejet pa je bil lani jeseni, poleg novogradenj, največ investicijskih sredstev v imenu in za račun družbe Dars namenjenih gradbenim delom pri obnavljanju avtocest in hitrih cest, in sicer je za leto 2020 v ta namen načrtovanih približno 60 milijonov evrov. Pri novogradnjah (predvsem druga cev karavanškega predora in začetka graditve tretje razvojne osi na severnem in južnem delu) je za začetek graditve na teh lokacijah za leto 2020 načrtovanih približno 40 milijonov evrov (od tega približno 15 milijonov za drugo cev karavanškega predora, približno 16 milijonov evrov za odsek tretje razvojne osi na južnem delu in približno 7 milijonov evrov za tretjo razvojno os na severnem delu). Za leto 2021 pa je za obnovo vozišč načrtovanih 74,5 milijona evrov, za obnovo premostitvenih objektov pa 24,5 milijona evrov.

Začetek del je pogojen tudi z uspešnostjo javnih razpisov za izvajalce gradbenih del pri obnavljanju avtocest in hitrih cest – posamezni razpisi so trenutno v pripravi (z izjemo obnove vozišča in zamenjave dilatacij na viaduktu Šempeter pri Gorici – ta je še iz lanskega leta, trenutno ni sklenjena še nobena izvajalska pogodba).

Aprila ali na začetku maja praviloma stečejo obnovitvena in vzdrževalna dela na avtocestah in hitrih cestah.

cesije za leto 2020, ki ga je pripravil Dars in decembra posredoval v obravnavno in soglasje pristojnemu Ministrstvu za infrastrukturo, je trenutno še v postopku na tem ministrstvu. Ob tem pa v Darsu pravijo, da je v Poslovnem načrtu družbe, čigar

Osnovna pretočnost kljub zaporam

»Vsa dela, ki jih izvajamo, so potrebna zaradi zagotovitve ustreznih prometnih in varnostnih lastnosti avtoceste. Kot upravljavec in vzdrževalec avtocest si prizadevamo, da jih izvajamo s prometnimi zaporami, ki v

57 %

glavnih in regionalnih cest je v zelo slabem in slabem stanju.

33 %

glavnih in regionalnih cest je v dobrem in zelo dobrem stanju.

6.000 km

meri omrežje glavnih in regionalnih cest v Sloveniji.

212 milijonov evrov

je za investicijsko vzdrževanje in investicije ter redno vzdrževanje državnih cest načrtovanih v sprejetem proračunu za leto 2020.

60 milijonov evrov

je načrtovanih za gradbena dela pri obnavljanju avtocest in hitrih cest za leto 2020.

22

premostitvenih objektov bi bilo na glavnih in regionalnih cestah treba obnoviti vsako leto.

največji možni meri omogočajo neoviran potek prometa, in v terminih, ki so za posamezen odsek avtoceste, glede na pričakovane prometne obremenitve, najbolj ugodni – dejstvo pa je, da vsaka zapora pomeni določeno motnjo v prometu. K večji pretočnosti lahko pripomoremo tudi uporabniki avtocest, in sicer z upoštevanjem prometnih predpisov, prometne signalizacije, pravilno razvrstitvijo pred zaporo in strpnostjo v primeru zastoja. Dela, ki zahtevajo zaporo prometa, vsako leto stečejo po končanju zimske službe na naših avtocestah in hitrih cestah,« razlagajo na Darsu. To je praviloma aprila ali na začetku maja.

Načrtovana celotna letošnja vrednost investicij Darsa skoraj 200 milijonov

Poleg zgoraj navedenih sredstev investicij, ki jih Dars izvaja v svojem imenu in za svoj račun, je med drugim za elektro-strojna dela in ITS letos načrtovanih približno 18 milijonov evrov naložb, za izboljšanje prometne varnosti približno 6 milijonov evrov ... »Skupna vrednost investicij v imenu in za račun družbe Dars je za leto 2020 načrtovana v višini 194 milijonov evrov,« pravijo na Darsu. Za leto 2021 pa je za obnovo vozišč načrtovanih 74,5 milijona evrov, za obnovo premostitvenih objektov pa 24,5 milijona evrov.

Klasični materiali *prevladujejo pri konstrukcijskih elementih*

Avtor: **Samo Kranjec**

Pri gradnji konstrukcij je treba posegati po preverjenih klasičnih materialih, več svobode si je mogoče privoščiti pri sekundarnih elementih.

Novosti v **gradbeništvu** prodirajo počasi, saj se morajo dokazati v praksi. Edini material, ki se je ohranil skozi celotno človeško zgodovino, je les, ki z razvojem znanosti doživlja renesanso, saj se z njegovo pomočjo povečuje nosilnost. Klasična gradnja je za zdaj cenejša, gradnja z naravnimi materiali pa pridobi pomen, če objekte proučujemo čez njihovo celotno življenjsko dobo.

Gradbeništvu je konservativna dejavnost, kjer je mogoče uporabljati le materiale, ki izpolnjujejo predpisane karakteristike in so se dokazali v praksi. To še zlasti velja za konstrukcijske elemente, kjer prevladujejo klasični materiali: armiran beton, opečni, kamniti in betonski bloki različnih izvedb ter les. A tudi tu razvoj ne počiva, saj prihaja do združevanja različnih materialov v kompozite, s čimer dobimo bolj nosilne in hkrati lažje inženirske

materiale. Pri tem prednjačijo plastike, armirane z različnimi vrstami mineralnih vlaken, v obliki tkanin, trakov in kablov, ki se uporabljajo predvsem pri rekonstrukcijah in utrditvah obstoječih stavb. Skupaj s klasičnimi materiali se uporablja tudi konstrukcijsko steklo.

Novi materiali se bolj uveljavljajo pri fasadnih elementih, stavbnem pohištvu, toplotni izolaciji, hidroizolaciji ali talnih oblogah. Lahko tudi izboljšajo lastnosti klasičnih, denimo s premazi ali utrditvami.

Krožno gospodarstvo in nižji ogljični odtis

Tudi na področju gradbenih materialov se vpeljujejo principi krožnega gospodarstva in skuša dosegati čim nižji ogljični odtis. Ob tem poznavalci pravijo, da agregat za nove betonske elemente lahko pridobivamo z dro-

Gradnja celotnih stavb iz naravnih materialov je redka.

bljenjem gradbenih ruševin, kakovostno toplotno izolacijo pa proizvedemo iz odpadnega netkanega tekstila. Je pa načela tako imenovanega eko dizajna, ki zapovedujejo izdelavo izdelkov, ki jih bo po odsluženi življenjski dobi enostavno razstaviti in surovine ponovno uporabiti, težje dosegati pri kompozitih. Že zdaj pa se jim sledi pri proizvodnji pred-izdelanih betonskih montažnih elementov, ki se pri nas največ uporabljajo za gradnjo industrijskih objektov.

Z uporabo recikliranih materialov zmanjšujemo okoljske vplive v znatno večji meri, kot z uporabo novih gradiv iz svežih surovin. Analize kažejo, da je prenova stavb od štiri do osemkrat manj okoljsko obremenjujoča kot pa rušenje in ponovna gradnja. K nižjemu ogljičnemu odtisu prispevajo tudi naravni materiali za toplotno izolacijske plasti, kot so denimo konopljinna vlakna, lesna vlakna ali celuloza.

Skoraj nič-energijska gradnja prinaša priložnosti

Na razvoj gradbenih materialov bo pomembno vplivala tudi skoraj nič-energijska gradnja. Spodbudila bo razvoj bolj učinkovitih toplotno izolativnih materialov, strojniških sistemov, kamor sodi denimo prisilno prezračevanje z vračanjem odpadne toplote in večfunkcijskih gradbenih proizvodov, denimo učinkovitih fasadnih in strešnih elementov, ki bodo

proizvajali električno energijo iz sončne energije. Spodbujale bodo tudi razvoj fazno spremenljivih materialov, ki bodo v prihodnosti omogočali tudi shranjevanje sončne energije.

Les vodilni naravni material

Med naravnimi materiali ima vodilno mesto les, ki je uporaben bodisi za nosilno konstrukcijo bodisi za sekundarne plasti stavbnega ovoja. V Slovenskem gradbenem okolju je njegova uporaba zakoreninjena za ostrejša in stavbno pohišstvo. Ob tem poznavalci pravijo, da bi morali v **gradbeništvu** več uporabljati les listavcev. Uporaba naravnih materialov je v Sloveniji že dolgo razširjena tudi pri finalnih oblogah tal, sten in stropov, zlasti pa pri tleh (parket, ladijski pod ali kamen).

Gradnja z naravnimi materiali je trenutno še dražja od klasične, če ju primerjamo le na osnovi proizvodnje in montaže gradbenih materialov. Če pa upoštevamo celotni življenjski cikel, vključno z razgradnjo in ponovno uporabo, pa postane uporaba naravnih materialov bistveno privlačnejša, še zlasti z okoljskega vidika.

Pri konstrukcijskih elementih prevladujejo armiran beton, opečni, kamniti in betonski bloki ter les.

Gradnja celotnih stavb iz naravnih materialov je redka. Ima prednosti in pomanjkljivosti. Med prednostmi poznavalet izpostavljajo zniževanje okoljskih vplivov transportov, saj so uporabljeni naravni materiali najpogosteje vzeti kar iz neposredne okolice gradbišča. Slabosti pa se kažejo v dejstvu, da gradiva niso standardizirana, kakovost ni stabilna. Ob tem poznavalci pravijo, da je zato potreben višji varnostni faktor pri dimenzioniranju tako nosilnih kot tudi toplotno in zvočno izolativnih materialih. Brez dodatkov proti gorenju in trohnenju pa so takšna gradiva lahko podvržena hitrejšemu staranju in propadanju, kar moramo še posebej skrbno upoštevati v procesu načrtovanja, izvedbe in vzdrževanja.

4- do 8-krat

manj okoljsko obremenjujoča je prenova stavb kot pa rušenje in ponovna gradnja.

Lastnosti, ki jih morajo imeti gradbeni materiali:

- toplotna izolativnost,
- zagotavljanje nizke porabe energije,
- trajnost,
- požarna odpornost,
- cenovna dostopnost,
- možnost ponovne uporabe, recikliranja,
- brez negativnih vplivov na zdravje ljudi.

Slovenski projektanti vse bolj veščiji **BIM tehnologije**

Avtorica: **Simona Drevenšek**

V Sloveniji je že nekaj projektov nastalo s pomočjo BIM tehnologije, projektanti jo dejavno osvajajo, v bližnji prihodnosti pa bo njene uporaba na ravni EU uzakonjena.

Slovenska projektantska stroka v regiji in tudi širše uživa ugled, projektantska podjetja v času gradbene krize večinoma niso pokleknila, temveč so se, tudi v manjšem obsegu, ohranila, predvsem pa ohranila znanje in izkušnje ter reference. S sodobnimi trendi se bo še bolj zlila z bolj dejavno uporabo tehnologije BIM, ki nezadržno prodira tudi k nam.

Po izsledkih raziskave ManpowerGroup iz leta 2018 je na globalni ravni veliko povpraševanje po inženirjih in projektantih. Arhitektka Neva Jejčič z Gradbenege inštituta ZRMK pravi, da imamo navkljub gospodarski krizi pred dobrim desetletjem pri nas še vedno dovolj znanja in izkušenj v projektantskih vrstah, kar se odraža v številnih

velikih projektih, ki so se in se še vedno izdelujejo tudi za tuje trge.

Naši inženirji so cenjeni v tujini

Spomnimo, da se je Marjan Pipenbaher s svojo skupino uveljavil kot vrhunski projektant tehnološko zahtevnih mostov, kot sta mostova na Črnem Kalu in v Podgorici. Maja Golubovič, inženirka pri podjetju Pomgrad, je trenutno vodja gradbišča na Švedskem, kjer Pomgrad gradi 94 stanovanj. Še en dokaz, da je slovensko znanje vrhunsko. »Kar zadeva projektantsko znanje in razumevanje celotnega projekta z vidika projektanta posamezne stroke, imam v Sloveniji samo zelo dobre izkušnje, raven znanja je izjemna. Menim, da smo s kombinacijo znanja ter razgledanostjo in zmožnostjo prilagoditve na vedno nove okoliščine, ki je naša ogromna prednost, več kot konkurenčni kjerkoli,« pravi Golubičeva.

Barbara Bukvič, pooblaščenka inženirka v podjetju IBE in nominiranka za inženirko leta 2019, pravi, da so projektanti kot posamezniki po krizi svoje znanje zagotovo ohranili. »Težave nastopijo, ko se s svojim znanjem ne moreš več preživljati. Če na svojem področju nisi aktiven, se kondicija tvojega znanja zagotovo ne vzdržuje, niti se ne izboljšuje. Zato bi bilo zanimivo vedeti, ali je in kako je kriza vplivala na število inženirjev z aktivnimi pooblastili (v projektivi in operativi),« odvrne na vprašanje o konkurenčnosti naših inženirjev v tujini.

Da je pomembno, da se drži določena dinamika aktivnosti, saj se sicer znanje izgubi, pravi tudi Slovenko Henigman, direktor Združenja za svetovalni inženiring pri GZS. Kot primer navede, da znamo v Sloveniji v celoti projektirati in zgraditi hidroelektrarno, »vendar, če leta ne bomo nobene zgradili, tudi znanja ne bo več.« »Sicer pa je naše znanje na visokem

nivoju, saj naši inženirji z lahkoto dobijo delo kjer koli po svetu,« še doda. Temu pritrjuje tudi Bukvičeva: »Glede na izkušnje pri sodelovanju s tujimi strokovnjaki lahko rečem, da so tako naše inženirsko znanje (izvajalsko in projektantsko) kot tudi izkušnje zagotovo konkurenčne«.

Zaradi vstopa v nizkoogljično družbo se bliskovito spreminjajo vsi procesi gradnje in vloga vpletenih deležnikov pri tem.

Kriza ni povzročila propada projektantskih organizacij

Neva Jejčič pravi, da smo bili v obdobju gospodarske krize priča propadu naših večjih gradbenih podjetij, ki so imela znanje, bogate izkušnje in usposobljeni kader, pa tudi reference. Zato v tem sektorju ne moremo govoriti o prebojih na tuje trge, je pa spodbudno, da podjetja, ki še delujejo na tem področju, sledijo sodobnim tehnologijam gradnje. Temu pritrjuje tudi Slovenko Henigman: »V času gospodarske krize med leti 2008 in 2016 za razliko od gradbenih podjetij, ki niso bila v stanju preživeti, pri projektantskih organizacijah ni prišlo do propada podjetij. So se pa v času krize zmanjšale, niso zaposlovale novih kadrov, minimalno so vlagale v modernizacijo, programsko opremo in drugo. Po letu 2016 se je situacija obrnila in projektantske organizacije v zadnjih letih, ko je dela dovolj, zelo veliko vlagajo v razvoj.«

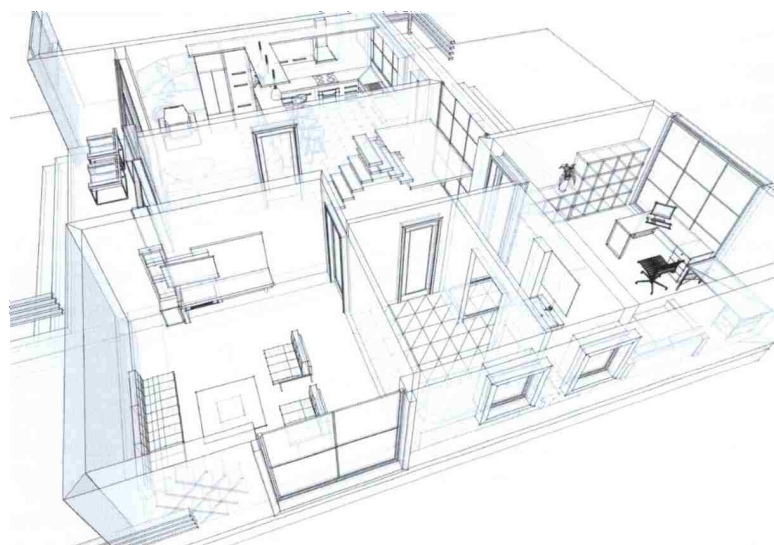
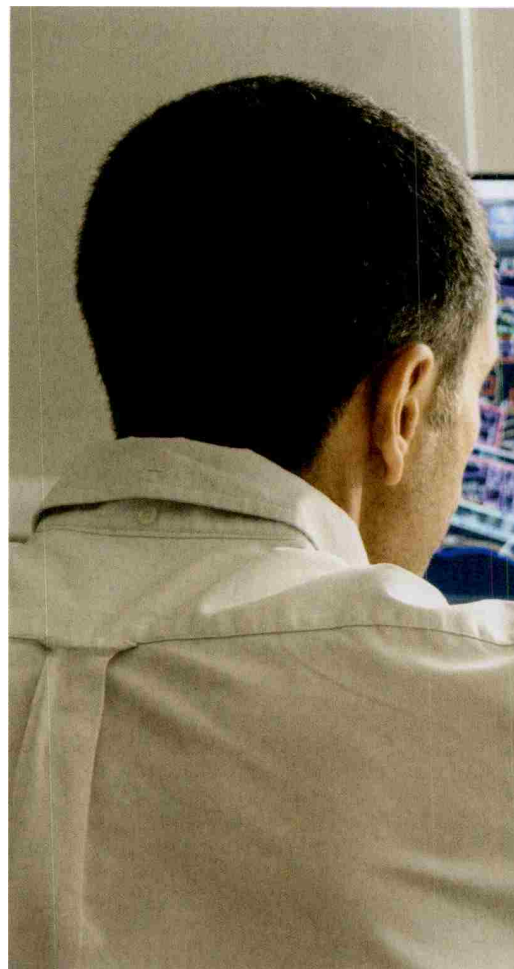
Predor Karavanke in drugi tir

»Dostej ustaljeni procesi načrtovanja oziroma projektiranja so tako rekoč že preteklost. Vse bolj se uveljavlja projektiranje s pomočjo sodobnih tehnologij, (BIM, Building Information Modeling), kar se že odraža tudi v procesu gradnje, je pa res, da bi bili projektanti in ostali deležniki veliko boljše pripravljeni na nove tehnološke izzive, če gospodarska kriza ne bi tako zelo prizadela tega sektorja,« pravi Neva Jejčič. »V Sloveniji smo kar nekaj velikih projektov že sprojektirali po tej tehnologiji, kot je predor Karavanke, 2. tir je v zaključni fazi,« dodaja Henigman.

»Projektanti pri svojem delu že več kot četrto stoletje uporabljajo programska orodja, ki nudijo v procesu projektiranja številne izboljšave, hitrejši in učinkovitejši delovni proces,

kar vpliva na bolj kakovostne projekte. Naše mnenje je, da bistveno ne zaostajamo za t. i. razvitim svetom tudi pri uporabi orodja BIM, ki je že uveljavljena praksa pri renomiranih projektantskih hišah in projektantih, ki sledijo sodobnim načinom načrtovanja oziroma projektiranja,« pravi Neva Jejčičeva in inženir Marko Jačimovič iz Gradbenega inštituta ZRMK.

Dodajata, da se uporaba orodja BIM pri nas vse bolj uveljavlja tudi v procesu izvedbe in nadzora, uporabljajo ga tudi napredni investitorji, saj jim nudi boljši in transparentnejši vpogled v celoten proces gradnje, tj. od načrtovanja naložbe, naročanja del, spremljanja procesa načrtovanja in izvedbe do uporabe, upravljanja, vzdrževanja, servisiranja, prenov in tudi končne razgradnje objekta.

upravlja in uporabniki,« pravi sogovornika iz Gradbenega inštituta.

Kljub temu v Sloveniji v procesu gradnje in prenove stavb sledimo razvojnemu trendom na območju EU in tudi širše. Vsi deležniki, še posebej mlajše generacije, so uporabe tehnologije BIM večji.

»Zelo se veselim vpeljave BIM tehnologije«

»V projektiranju se BIM tehnologija vse bolj uveljavlja,« pravi Bukvičeva, ki ima s tem pozitivne izkušnje. »Dejstvo je, da zahteva dodatno usposabljanje in uporabo specializirane programske opreme, kar zagotovo predstavlja velik izziv, s katerim se bomo morali spopasti vsi: naročniki, uporabniki, izvajalci in projektanti. Podobno je bilo najbrž z uveljavitvijo osebnih računalnikov in specializirane programske opreme v preteklosti, pa

Se pa »največje ovire pri množični uporabi BIM tehnologij kažejo v komunikaciji oziroma nekompatibilnosti med različnimi programskimi orodji, nepopolnih podatkovnih bazah (zato je nujna vzpostavitev nacionalne baze) in v tem, da še nimamo smernic za izdelavo knjižnic, ker bi lahko vsi deležniki uporabljali enake podatke. BIM pristop namreč zahteva sodelovanje in ustrezno usposobljenost vseh vpletenih – projektantska skupina, investitor, izvajalci, nadzorni organ,

Tehnologija BIM se, poleg projektiranja, pri nas vse bolj uveljavlja tudi v procesu izvedbe in nadzora, uporabljajo jo tudi napredni investitorji.

jo danes brez težav uporabljamo, tako v projektiranju kot tudi pri gradnji,« o BIM tehnologiji sklene Barbara Bukvič.

»S pogleda izvajalca že težko pričakujem in se pravzaprav zelo veselim vpeljave BIM tehnologije, ki bo uporabna med samo gradnjo. V tem vidim veliko uporabno vrednost, ki bo imela vpliv na kakovost IN transparentnost izvedbe, ob istočasni veliko manjši možnosti napak. Za zdaj na gradbiščih v Sloveniji – govorim seveda samo iz lastne izkušnje gradnje večstanovanjskih in izobraževalnih stavb – nisem sodelovala še pri nobenem projektu, kjer bi bil BIM model na voljo v času gradnje, ampak je bil na večini novejših projektov pripravljen kasneje kot orodje za upravljanje objektov,« pravi Maja Golubovič.

Zaveda se namreč, da, če želimo dejansko uporabno vrednost vpeljave BIM tehnologije, bo potrebno seveda nekaj prilagoditev tudi z izvajalske strani,

predvsem z nadgradnjo strojne opreme in dodatnega izobraževanja kadrov o njeni uporabi,« vendar tudi po mnenju mlajše generacije kolegov na Pomgradu v tem vidijo samo pozitivni izziv. Nasprotno pa smo si pri gradnji na Švedskem med celotno gradnjo lahko že lahko pomagali s poenostavljenim BIM modelom, kjer projektanti tak način projektiranja uporabljajo po lastni izbiri. Tudi takšen model nam je na samem gradbišču nudil precej podpore pri izvedbi,« razlaga Golubovičeva.

Uporaba BIM bo v EU obvezna

Matjaž Likeb iz podjetja PILON AEC, ki je tudi član upravnega odbora Slovenskega združenja za informacijsko modeliranje gradenj (SiBIM) pravi, da EU že več kot dve leti dela na spre-

jemanju z BIM procesom načrtovanja povezanih zakonskih predlog, ki jih bodo morale uvesti v svoj pravni red vse članice. Po sprejetju bo uporaba BIM procesa pri načrtovanju obvezna za vse projekte, financirane s strani EU, saj je večja verjetnost, da bo projekt narejen v pogodbeni vrednosti, kakovostno in v roku. »Tudi v Sloveniji se že pojavljajo investitorji, kot so Stanovanjski sklad RS, IKEA, Yaskawa, ki so to že prepoznali,« pravi Likeb.

Pri prehodu na novo tehnologijo pa je ključno osvajanje novih kompetenc, zato se morajo arhitekti, gradbeniki in drugi akterji pri gradnji začeti čim prej usposabljanje in opremiti. »BIM je sinonim za sodelovanje različnih strok na istem projektu, ki si izmenjujejo informacije. Posledično je projekt bolj usklajen. Da lahko sodelujejo, potrebujejo ustrezno programsko opremo, ki jim omogoča komunikacijo v obe smeri in sodelovanje na osnovi referenčnega modela. Del tega načrtovanja je tudi uporaba inteligentnih parametričnih objektov, kar pomeni, da ne rišeš okna ali stola, ampak ga

Zakonske predloge v zvezi s tehnologijo BIM bodo v prihodnosti v svoj pravni red morale uvesti vse članice EU.

vzameš iz t. i. BIM knjižnic. Te knjižnice danes nadomeščajo prospekte in so brezplačne.« Znanje lahko zainteresirani arhitekti dobijo tudi v okviru arhitekturne zbornice (ZAPS), ki omogoča tudi skupinski nakup programske opreme po polovico nižji ceni.

Gospodarsko razpoloženje na mesečni ravni višje, na letni ravni nižje

Gospodarska klima je bila februarja 2020 na mesečni ravni višja za 1,1 odstotne točke, na letni pa za 3,9 odstotne točke nižja.

24.2.2020 | končni podatki

Barbara Čertanec, Žiga Jevnikar

[Povpraševanje po podatkih](#)

DELI OBJAVO:

-

Gospodarsko razpoloženje na mesečni ravni višje

Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila v februarju 2020 (5,1 odstotne točke) za 1,1 odstotne točke višja kot v januarju 2020 (4,0 odstotne točke).

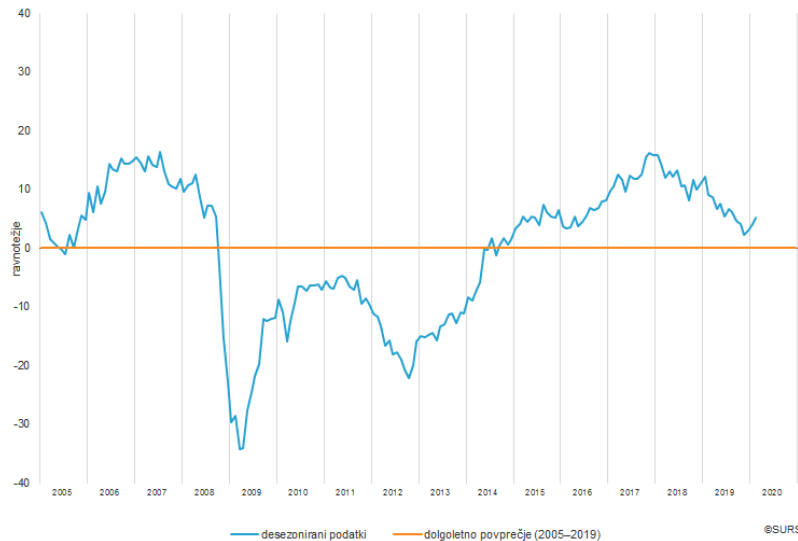
Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno (ta je bil višji za 1,0 odstotne točke) in v predelovalnih dejavnostih (za 0,7 odstotne točke). Negativno so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki (ta je bil nižji za 0,4 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 0,1 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (prav tako za 0,1 odstotne točke).

Gospodarsko razpoloženje na letni ravni nižje

Glede na februar 2019 je bil kazalnik gospodarske klime v februarju 2020 za 3,9 odstotne točke nižji.

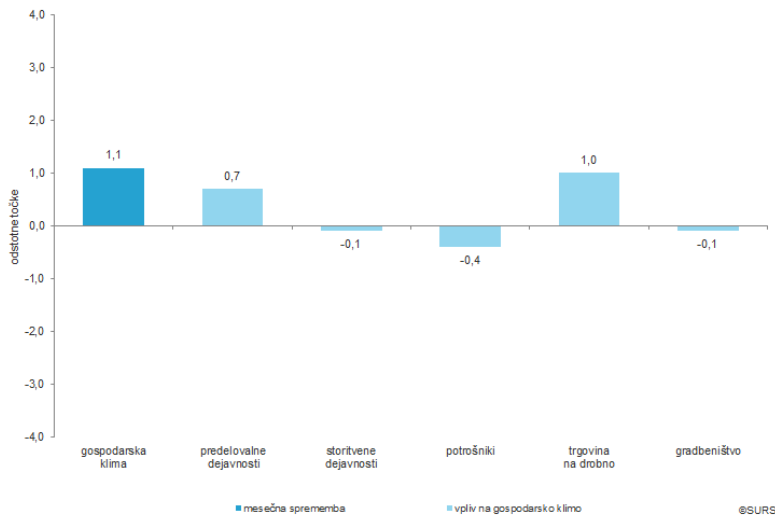
Na znižanje vrednosti tega kazalnika na letni ravni so vplivali štirje kazalniki zaupanja od petih: kazalnik zaupanja med potrošniki (ta je bil nižji za 1,9 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 1,7 odstotne točke), v predelovalnih dejavnostih (za 0,6 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,5 odstotne točke). Pozitivno je na letno vrednost tega kazalnika vplival le kazalnik zaupanja v trgovini na drobno (bil je za 0,9 odstotne točke višji).

Kazalnik gospodarske klime, Slovenija, januar 2005–februar 2020

Vir: SURS

Vpliv posameznih kazalnikov zaupanja na mesečno spremembo gospodarske klime, Slovenija, februar 2020

Vir: SURS

METODOLOŠKO OPOZORILO

Nekateri seštevki in razlike se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

Kazalnik gospodarske klime je tehtani sintezni kazalnik; sestavljajo ga kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, trgovini na drobno, **gradbeništvo**, storitvenih dejavnostih in kazalnik zaupanja potrošnikov.

Iz podatkov so izločeni vplivi sezone in koledarja.

V raziskovanje Mnenje potrošnikov smo v januarju 2016 uvedli metodološke spremembe, ki lahko vplivajo na vrednost kazalnika gospodarske klime. Obiščite tudi našo podatkovno bazo SiStat.

Gradite z naravo na sejmu MEGRA 2020!

MEGRA, 31. Mednarodni sejem gradbeništva, energetike, komunale in obrti bo predstavljala konjunkturo v gradbeništvu od 25. do 28. marca 2020 v Gornji Radgoni. Spodbujal bo trajnostno gradnjo, varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih virov.

Svoje izdelke in storitve bodo prikazali ponudniki najnovejše gradbene in komunalne mehanizacije, gradbenih odrov, materialov, orodij, obrtnih in drugih storitev. Obiskovalce bodo seznanili s sodobnimi trendi in pripomočki za zeleno gradnjo, energijsko in siceršnje obnovo stavb, urejanje okolice in skrb za okolje. Ponudili jim bodo montažne hiše, stavbno pohištvo, čistilne naprave, različne sisteme

ogrevanja in klimatizacije ter različne možnosti za uporabo lesa v gradnji in v bivalnih prostorih. Privabila jih bodo tudi brezplačna svetovanja arhitektov, gradbenih in energetskih strokovnjakov, svetovanja za ravnanje v primeru naravnih nesreč, urejanje vrtov in o subvencijah Eko sklada.

Na Obrtni ulici bodo člani območnih obrtno-podjetniških zbornic in strokovnih sekcij Obrtno-podjetniške

zbornice Slovenije prikazali zaključna obrtna dela v gradbeništvu in deficitarne obrtne poklice. K izobraževanju in poklicnim uspehom na področju gradnje, komunale, energetike in obrti bodo z zanimivimi predstavitvami in tekmovanji ob obrtnikih vabile tudi izobraževalne ustanove in Zavod za zaposlovanje Murska Sobota.

Sočasno bo mednarodni sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga GREEN predstavil zamisli in izdelke, ki so v korist potrošnikom, okolju in družbi: samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov, e-mobilnost, naravne gradbene materiale in gradnjo, ekološko in permakulturno pridelavo hrane, rokodelstvo, socialno podjetništvo, domače naravne dobrote in druge izdelke za ozaveščeno, zeleno potrošnjo.

Prijazno vabljeni!

www.pomurski-sejem.si

SEJEM MEGRA

**MEDNARODNI SEJEM
GRADBENIŠTVA
ENERGETIKE,
KOMUNALE IN OBRTI**

25. - 28. 3. 2020
Gornja Radgona

GRADIMO Z NARAVO!

Gradbeniki preživljajo dobre čase

Avtor: **Samo Kranjec**

Statistične podatke o rasti vrednosti gradbenih del letos potrjuje tudi tabela tridesetih največjih gradbenih družb po prihodkih, ki smo jo sestavili na osnovi podatkov iz leta 2018. Le eno podjetje je namreč poslovalo z izgubo.

Na vrhu tabele je novomeški CPG, nad 100 milijonov evrov celotnih prihodkov pa so dossegli še Pomgrad, Kolektor Koling in Kolektor CGP.

Po dodani vrednosti na zaposlenega med klasičnimi gradbenimi podjetji izstopata Trgograd in Strabag. Najvišjo dodano vrednost na za-

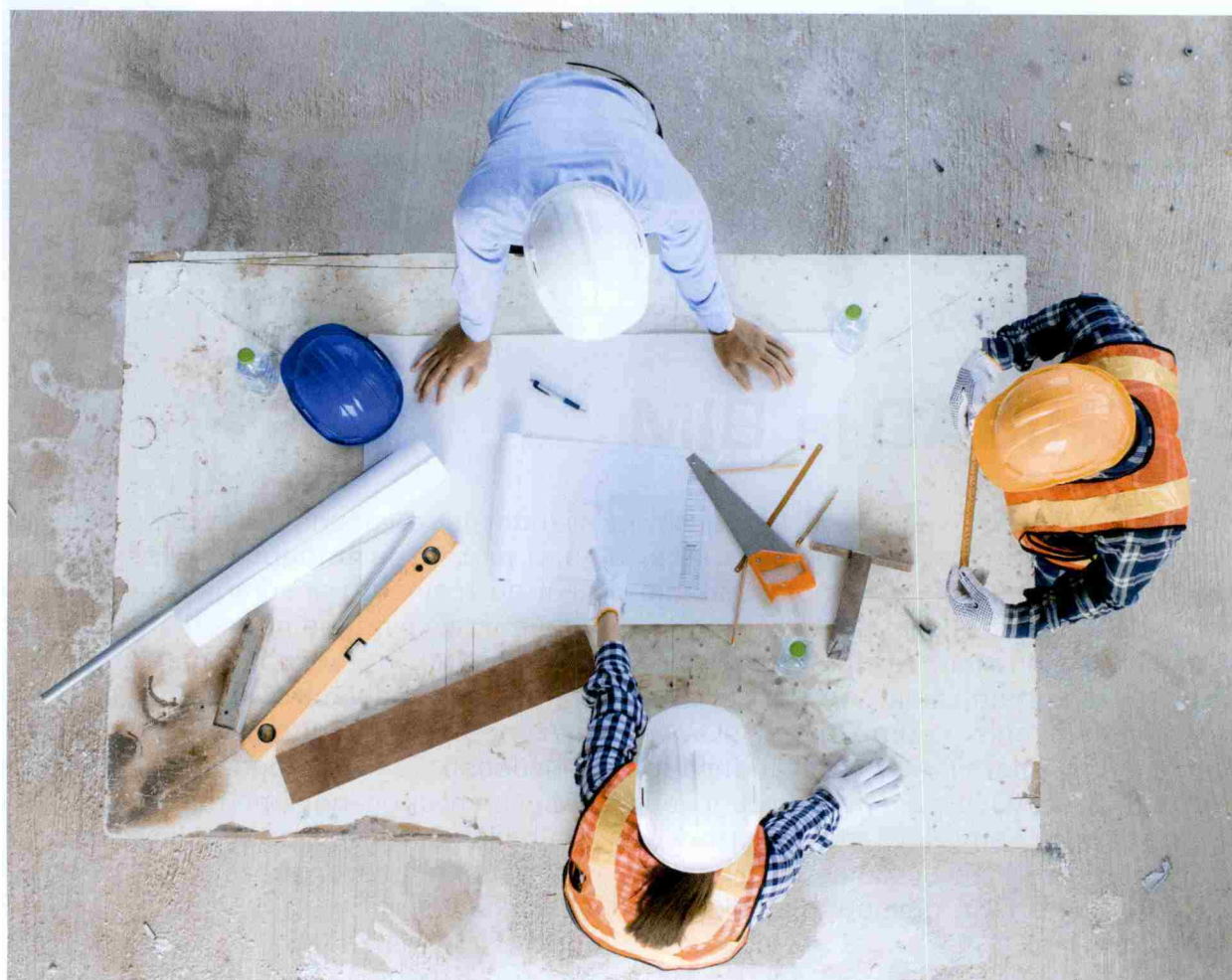
poslenega med podjetji na lestvici ustvarja GH Holding, sledita mu HC Hidromontaža in Grafist.

Daleč največji dobiček je ustvaril CGP, ki mu sledita Kolektor Koling in Kolektor CGP.

Največ delavcev zaposlujejo CGP, Gorenjska gradbena družba, Pomgrad, Kolektor CGP in GVO.

Vrednost gradbenih del se vztrajno povečuje

Na podlagi podatkov Statističnega urada je bila vrednost gradbenih del, opravljenih od januarja do novembra 2019, za 3,3 odstotka višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v istem obdobju prejšnjega leta. Vrednost teh del na stavbah je bila višja za 2,7 odstotka, na gradbenih inženirskih objektih pa za 3,6 odstotka. V primerjavi s povprečno vrednostjo v letu 2015 je bila vrednost opravljenih del v celotnem **gradbeništvu** novembra 2019 višja za 18,4 odstotka, pri čemer je bila na stavbah višja za 58,2 odstotka, pri gradbenih inženirskih objektih pa za 5,8 odstotka.

Javne investicije: Kako preseči zmedo v odločanju

24 FEBRUARJA,
2020

By jpd

in [GOSPODARSTVO](#)
[KOMENTIRAJ](#)

V naslednjih dvajsetih letih lahko pričakujemo, da bo samo v gradnjo manjkajočih stanovanj in postelj v domovih za starejše osebe vloženo okrog 2 milijardi evrov, v gradnjo in vzdrževanje cest okrog 10 milijard evrov, v energetiko okrog 17 milijard evrov, v energetske sanacije stavb in fotovoltaike okrog 10 milijard evrov, v nadgradnjo distribucijskih in prenosnih omrežij okrog 5 milijard evrov ter v modernizacijo železniške infrastrukture okrog 13 milijard evrov (do leta 2050) ter še okrog 3 milijarde evrov za njeno vzdrževanje. Če seštejemo te naložbe, pridemo na znesek okrog 55 milijard evrov do leta 2040 oziroma 60 milijard evrov do leta 2050. Na letni ravni to pomeni velika in stalna investicijska vlaganja v višini okrog 2.8 milijard evrov letno oziroma 5.8% BDP iz leta 2020.

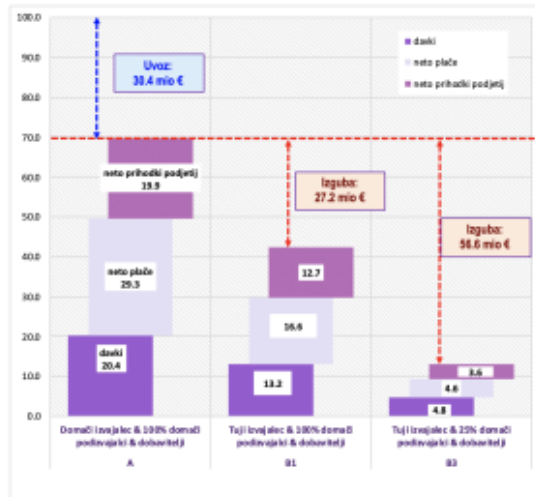
Ta investicijska vlaganja pomenijo veliko priložnost za slovensko gospodarstvo in domače zaposlene. Pomenijo stalen stimulus, ki bo z neposrednimi in posrednimi, multiplikativnimi učinki poganjal tudi BDP. Ob realizaciji teh investicij se nam ni treba bati za prihodnost slovenske gradbene industrije, slovenske podporne industrije in storitev ter za prihodnost delovnih mest v Sloveniji.

Vendar le, če bomo ravnali modro. Kajti pri zgornjih številkah je vprašanje le, koliko učinkov teh investicijskih vložkov bodo deležni domači gospodarski subjekti kot izvajalci, koliko delovnih mest bo ustvarjenih v Sloveniji, koliko posrednih učinkov teh aktivnosti bo ostalo doma, koliko teh učinkov pa se bo po nepotrebnem prelilo v tujino. Razpon možnih učinkov je namreč gromozanski. Če večino bodočih infrastrukturnih poslov dobijo domača podjetja, bo v Sloveniji ostalo okrog 70% vrednosti naložb, povečanih za dvakratnik posrednih, multiplikativnih učinkov. Če projekte oddamo tujcem, našim podjetjem pa ostanejo le drobtinice, bo v Sloveniji ostalo manj kot 15% vrednosti naložb. Pod nosom pa se lahko obrišemo za posredne multiplikativne učinke, za delovna mesta in dohodke zaposlenih, za amortizacijo in dobičke podjetij ter za davke, ki jih slovenski proračun ne bo dobil.

Učinek socialnega dumpinga

Izgube domačih subjektov zaradi socialnega dumpinga

Izgube domačih subjektov (100 mio eur projekt)

© 2019 Grant Thornton Advisory d.o.o. |

14

- Če tuji subjekti zaradi zlorabe socialnega dumpinga zmagajo na razpisu:

– Domači subjekti izgubijo za do 57 mio €

- Samo pri davkih (z izbiro tujega izvajalca) državni proračun izgubi za +15% davka pri projektu

- Za državo kot investitorja je cenejša izbira domačega ponudnika, ki je za do 15.6% dražji !!!

Ne vem, če se zavedate, toda pri 100-milijonskem gradbenem projektu to pomeni, da izbiramo med tem ali v Sloveniji ostane skupno za 229 mio evrov celotnega neposrednega in posrednega učinka ali pa le 43 mio evrov, medtem ko se 186 mio evrov prelije v druge države. Preprosto rečeno, gre za to, da se na razpisu za nek infrastrukturni projekt z izbiro izvajalcev odločimo ali bomo stimulirali domače ali tuje gospodarstvo. Odločamo se med tem, ali bomo spodbujali domača podjetja, domača delovna mesta in domače trošenje zaposlenih ter polnili domači proračun, ali pa bomo spodbujali tuja podjetja, ustvarjali delovna mesta v tujini, spodbujali trošenje v tujini in polnili proračune drugih držav. In to držav, katerih podjetja so lahko zmagala na slovenskih javnih razpisih zgolj zato, ker imajo te države nižje standarde zaščite pravic in nagrajevanja zaposlenih, ker izvajajo socialni dumping na našem trgu, in ker te države ne omogočajo enakovrednega dostopa našim podjetjem na njihovih javnih razpisih.

Tega se v ostalih zahodnoevropskih državah, začevši z Avstrijo, izjemno dobro zavedajo. V teh državah ni variante, da bi na javnih razpisih za velike infrastrukturne investicije lahko zmagalo podjetje iz tretjih držav izven EU. Že podjetja iz ostalih EU držav s težavo dobijo kak posel. V Avstriji se ne more niti slučajno zgoditi, da gradnjo polovice druge cevi karavanškega predora na javnem razpisu dobi neavstrijsko podjetje, kaj šele podjetje iz Turčije ali Kitajske. Vidite, le v manj razvitih državah z manj politične modrosti in ekonomske računice se lahko zgodi, da gradnjo polovice druge cevi karavanškega predora na javnem razpisu dobi turško podjetje, da za gradnjo drugega tira na razpisu sploh lahko nastopajo turška in kitajska podjetja, da most na Pelješac, financiran z EU sredstvi. V razvitih evropskih državah se to ne more niti slučajno zgoditi.

Zakaj ne?

V Sloveniji in Avstriji imamo enako zakonodajo in moramo spoštovati enake EU direktive in na voljo so nam enake EU smernice. Razlika je v tem, da jih povsem drugače uveljavljamo v praksi. V Avstriji upoštevajo EU Smernice o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil EU, ki pravijo, da je dostop do trga javnih naročil EU zagotovljen le za podjetja iz tretjih držav, s katerimi je EU podpisala zavezujoče mednarodne ali dvostranske sporazume o prosti trgovini, ki zajemajo javna naročila. Turčija in Kitajska nista med njimi. Pri nas pa naši pripravjalci javnih razpisov pravijo, da so to le smernice in da niso obvezne!

Boj proti socialnemu dumpingu

Upoštevanje EU smernic glede javnega naročanja

Upoštevanje Smernic o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil EU (C(2019) 5494)

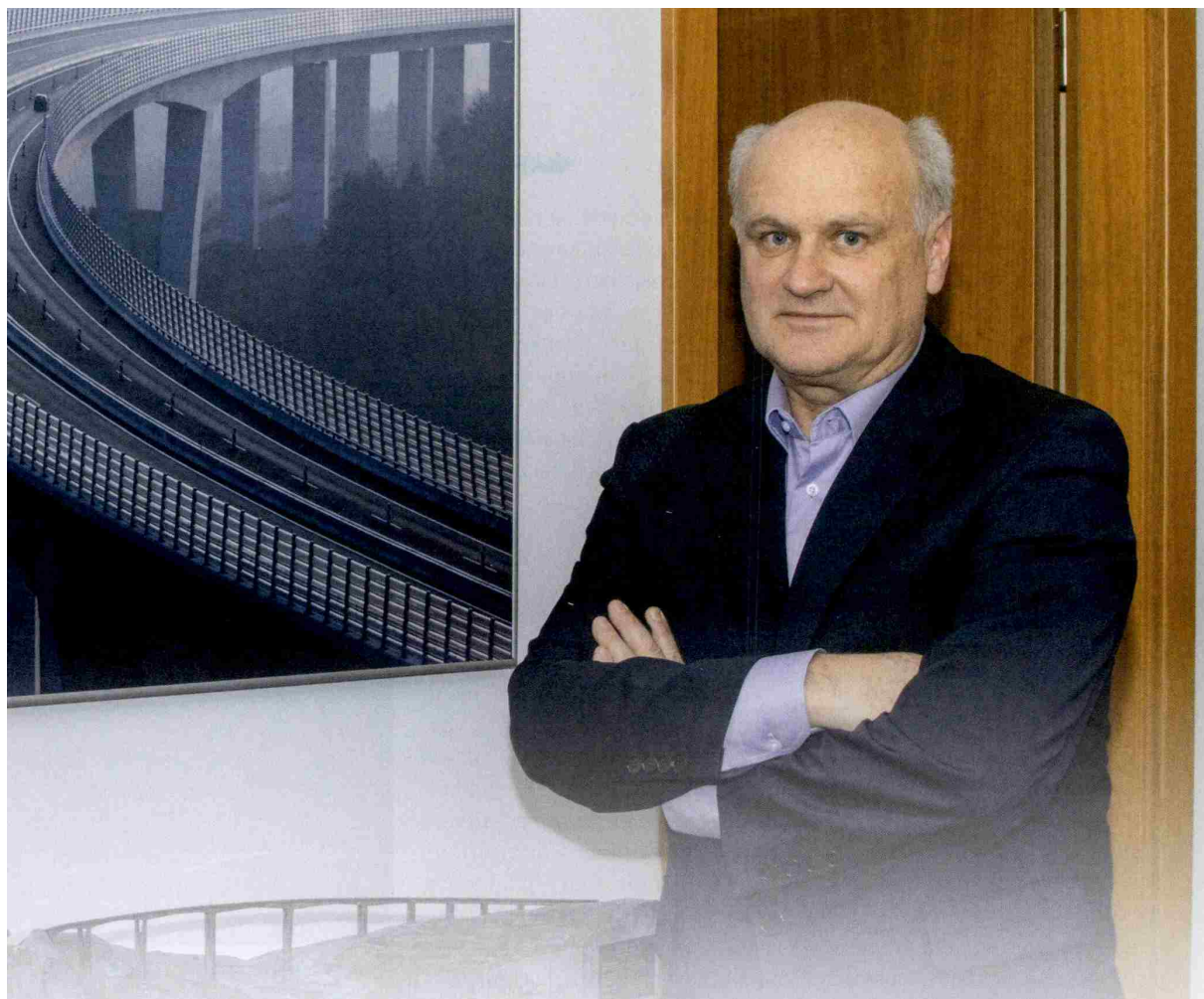
- Upoštevanje Sporazuma o vladnih naročilih (GPA) v okviru WTO
- 20 pogodbenic (skupaj z EU-28)
- - Kitajska in Turčija nista pogodbenici

- Možnost izločanja na javnih razpisih:
 - dostop do trga javnih naročil EU zagotovljen le za podjetja iz tretjih držav, s katerimi je EU podpisala zavezujoče mednarodne ali dvostranske sporazume o prosti trgovini, ki zajemajo javna naročila
 - Druga podjetja iz tretjih držav tega dostopa nimajo zagotovljenega in se lahko izključijo iz postopkov javnega naročanja
 - Javni naročniki lahko na podlagi pravil EU zavrnejo ponudbe, katerih cene se zdijo neupravičeno nizke
 - Naročniki se lahko se pri svojih postopkih usmerijo v inovacije, družbeno odgovornost in trajnostnost. S tem se prepreči oddaja naročil zgolj na podlagi nainižje cene

© 2019 Grant Thornton Advisory d.o.o. |

19

V Avstriji upoštevajo EU direktive glede čezmejnega opravljanja storitev, ki določajo, da morajo tuji ponudniki plačevati enake plače in spoštovati vse pogoje zaposlovanja v skladu z notranjimi predpisi države in veljavnimi splošnimi in panožnimi kolektivnimi pogodbami. Pri nas pa kolektivna pogodba za **gradbeništvo** ni splošno veljavna, kar pomeni, da lahko na trgu konkurirajo domača in tuja podjetja na podlagi socialnega dumpinga.

Gradnja mostu je kulturno dejanje, saj v prostoru ostane še dolgo

Avtor: **Samo Kranjec**

Projektant mostov Marjan Pipenbaher je v slovenski krajini pustil pečat, še zlasti z viaduktom Črni Kal, njegovi mostovi pa stojijo tudi v tujini.

Marjan Pipenbaher sodi med zelo redke slovenske projektante, ki so se uveljavili v tujini. V slovenskem prostoru je med njegovimi mostovi najbolj prepoznaven viadukt Črni Kal, v tujini pa, vsaj med slovensko javnostjo, most na polotok Pelješac. Mostovi, ki jih je projektiral, pa stojijo še v Turčiji, Izraelu, Alžiriji in Črni Gori. Z njim smo se pogovarjali o umetnosti projektiranja mostov.

Ste na področju mostov delali od samega začetka poklicne poti?

Da. Mostovi so bolj domena inženirjev, pri njih so bolj zahtevne konstrukcije, veliki razponi, visoki stebri, zahtevna temeljenja. Vsa graditeljska veščina izhaja iz mostogradnje, tudi v zgodovini. Prvi loki so se pojavili pri mostovih, potem so nastale katedrale. Prve viseče strukture so bili mostovi, potem se je to preneslo v visokogradnjo, stadione. Mostovi so bili vedno avantgarda inženirstva.

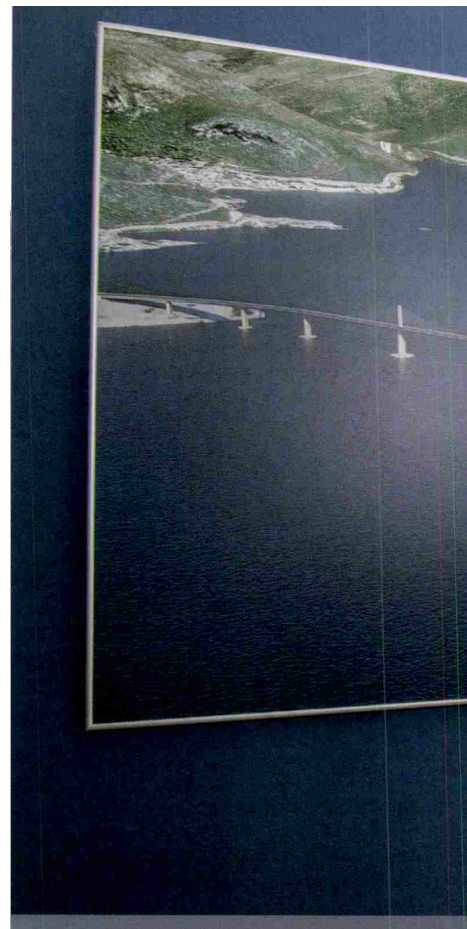
So vas že od začetka privlačili?

Drži. Poklicno pot sem začel v Gradisu, kjer sem se srečal s projektiranjem mostov. Leta 1990 sva s kolegom Viktorjem Markljem ustanovila družbo Ponting in z mostogradnjo nadaljevala. Takrat je bilo ustanovo-

viti lastno podjetje še bogokletno. Skrbelo naju je, ali bova dobila posle, kjer bova lahko projektirala resne konstrukcije. Na srečo se nama je odprlo. Leta 1994 sem sprojektiral Koroški most v Mariboru, ki je bil v tistem času v slovenskem merilu velik strokovni zalogaj. Kolega Markelj je sprojektiral viadukt Bandera. Z leti, z znanjem, sva rasla.

Po korakih.

Ni mogoče iz tal skočiti v prvo nadstropje, kot to danes hočejo mladi. Treba je imeti potrpljenje in iti po stopnicah, nabirati znanje in izkušnje ter se nenehno učiti. Naslednji zahtevnejši projekt je bil leta 2000 viadukt Črni Kal, ki je najbolj zahteven slovenski premostitveni objekt. Je zelo dobro sprojektiran, ne le strukturno, tudi arhitekturno; v njem je mir. Kolega Markelj je sprojektiral most prek Mure. Leta 2002 sem v Slovenski Bistrici ustanovil še biro Pipenbaher Consulting Engineers, ker sem videl, da pri mostovih velikih razponov potrebuješ specializirana znanja. Zagovarjam namreč tezo, da mora znanje biti v hiši. To pa ne pomeni, da za specialne probleme ne vključiš tudi zunanjih strokovnjakov. Se pa morajo projektanti zavedati svoje odgovornosti.

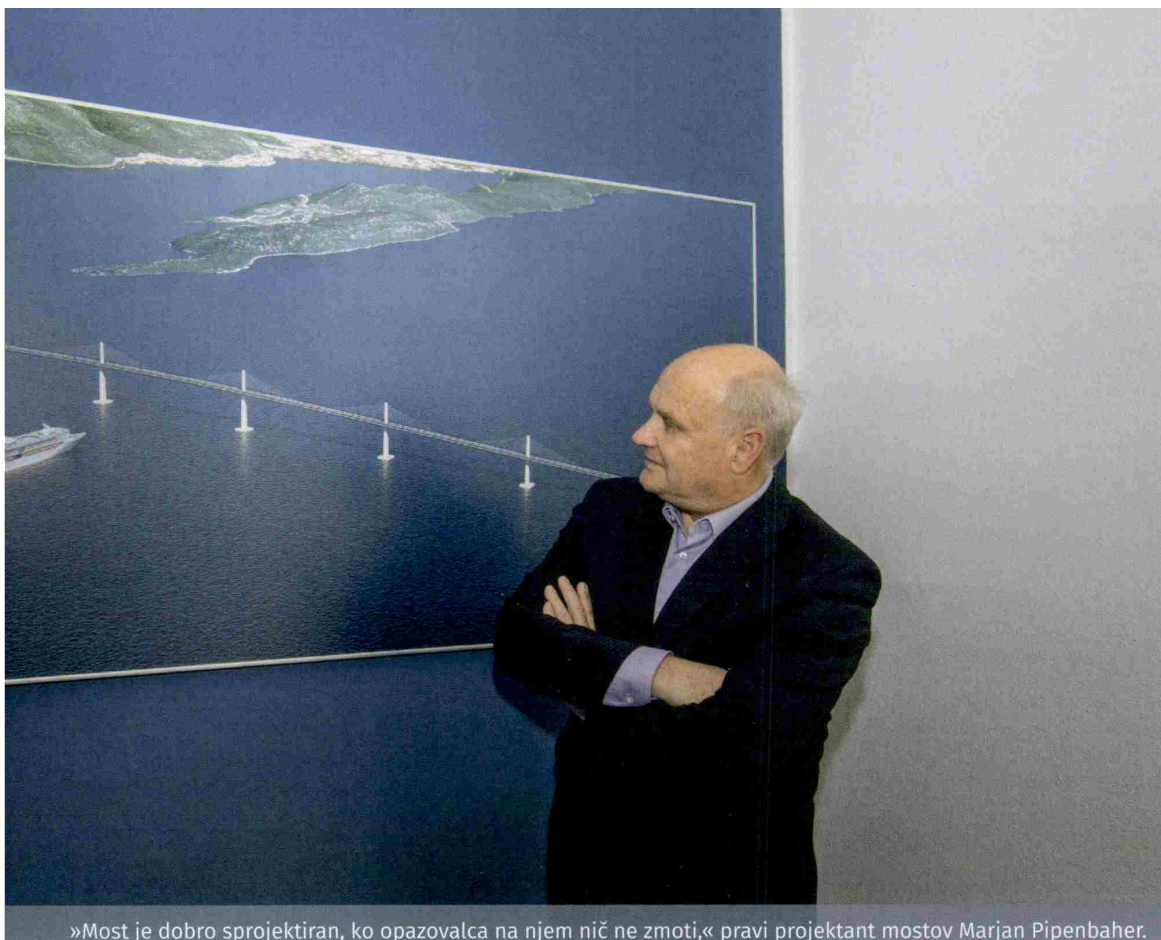
Kaj je pomembno za dobro delovanje projektantskega biroja?

Visoka profesionalnost in znanje. Ključno je, da imate zaposlene inženirje, ki jim je, tako kot meni, poklic tudi izziv. Morajo imeti osnovno znanje in se nenehno učiti. Zapolnjene morajo biti vse generacijske stopnje, ne sme prihajati do izpada posame-

foto: Nejc Falez

»Ni mogoče iz tal skočiti v prvo nadstropje, kot to danes hočejo mladi. Treba je imeti potrpljenje in iti po stopnicah, nabirati znanje in izkušnje ter se nenehno učiti.«

»Most je dobro sprojektiran, ko opazovalca na njem nič ne zmoti,« pravi projektant mostov Marjan Pipenbaher.

foto: Metinc-Falkež

znih generacij. Posvetiti pa se je treba predvsem mladim, ki so na začetku strokovne poti.

Kako se je nadaljevala vaša poslovna pot?

Povabili so me v Turčijo, kjer sem sprojektiral dva velika mostova s poševnimi zategami preko reke Evfrat; skupaj s turškimi partnerji, ki so se od mene tudi učili. Sprojektiral sem tudi več velikih viaduktov v Izraelu, med drugim tudi največji in najvišji izraelski železniški viadukt, ki je večji kot naš viadukt Črni Kal. Delo sem dobil na osnovi izvedenih referenc. Izraelske železnice so zahtevale projektanta, ki bi imel reference za tako zahteven objekt.

Kakšen pomen imajo v gradbeništvu reference?

Zelo velik. Propadli Gradis, SCT in Primorje so jih imeli veliko na številnih področjih in vse to je izpuhtelo v zrak. Kljub vsem lastninskim zgodbam, ki so se jih šli vodilni, so bila v njihovem okvirju močna strokovna jedra,

ki so jih razvojno držala pokonci. Danes se gradbeništvu pobira; rastejo Pomgrad, CGP, Kolektor, Gorenjska gradbena družba, ki so sposobni prevzeti dela v vrednosti med 50 in 100 milijoni evrov. Važno je, da čim več del opravijo domača podjetja, saj se prek davkov 40 odstotkov denarja direktno vrne v proračun, obenem pa imajo domači ljudje delo in pridobivajo novo znanje. Za drugi tir bodo slovenski izvajalci zelo težko konkurirali kitajskim in turškim podjetjem.

Kaj je pri projektiranju mostu ključno? Kako se ga lotite?

Vsaka dobra arhitektura in struktura se začne z urbanizmom, torej z razumevanjem in spoštovanjem prostora, v katerega vstopaš. Premalo je, da si vrhunski inženir, imeti moraš tudi občutek za skladnost in estetiko, blizu ti mora biti tudi arhitektura, zgodovina in razumevanje prostora tudi v sociološkem smislu. Lepa dolina ti omogoča, da čeznjo razpneš lep lok. Če ni duše in pesmi, ni zgodbe. Svoboda pa ti daje vrhunsko obvladanje

stroke. Da se ne bojiš uporabiti določenih strokovnih rešitev. Potrebna je tudi tako imenovana konstrukcijska poštenost, da narediš, kar je potrebno, ne več ne manj. Da čez reko, ki meri trideset metrov, ne postaviš mostu s poševnimi zategami, če zadostuje navadna greda. Svetovno priznani arhitekti, denimo, so najlepše objekte naredili po svojem petdesetem letu, ko so že bili uveljavljeni, sproščeni in iskreni.

Ali most vidite kot živo bitje, organizem? Ga doživljate intimno?

Da, moraš ga. Doživljaš pa ga skozi krajino, mesto. Ko ga še ni, ga v prostoru vidim z odprtimi očmi, z vsemi sencami. Pred projektiranjem morajo biti opravljene analize: študije lokacije in morfologije terena, geološke raziskave in raziskave razpoložljive tehnologije. Tem sledi celostna študija in optimizacija. Potem kot projektant iščeš rešitev, ki je izvedljiva v okviru sredstev, ki so na voljo. To je najboljši del projektiranja, ko si sam s papirjem in svinčni-

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosbo razmnoževati in distribuirati!

kom. Ob izdelovanju konceptualnih skic si poln energije, sanjaš, razmišljaš, greš v svoj svet. Energija začne teči, ko v rešitev začneš iskreno verjeti. Most mora biti vedno napet v rahlem loku, izražati mora energijo. Vedno skušam narediti izčiščeno arhitekturo, brez kiča, po načelu manj je več. Preprostost in izčiščenost sta v mostogradnji ključni vrlini.

Kaj mora most zdržati?

Obremenjeni so s precej težko prometno obtežbo, še zlasti železniški. Glavna izziva pri mostovih velikih razponov, ki se danes gradijo v svetu, pa sta potres in veter. Pri velikih mostovih, ki sem jih projektiral v tujini, so bile vedno tri skupne točke: zelo zahtevno temeljenje, izjemno visoka potresna obtežba in orkanski veter. Tega sem bolj resno začel študirati pri projektiranju viadukta Črni Kal, kjer je Dars postavil zahtevo, da ne sme biti nikoli zaprt zaradi vetra. Velja pa dodati, da je po vseh analizah, ki so potrebne, ključna zrela inženirska presoja o tem, kaj je možno in kaj ne. Ker te velikokrat manjka, se

v svetu veliko mostov ruši. Računalniški programi omogočajo izjemne stvari, vendar struktura ne razume, kako je bila računana, temveč, kako je bila konstruirana. Če je bila pravilno konstruirana, zdrži tudi bistveno večje obremenitve od računskih. Sposobnost za tako presojanje pa pridobiš s postopno organsko rastjo. Osebnost nenehno študiram, kar tudi najrajši počnem. Znanje je izjemno minljiva stvar. Za vrhunske dosežke moraš biti svojemu poklicu v celoti predan, moraš ga imeti rad. Je pa delo projektanta naporno in odgovorno.

Kakšen tip projektanta ste?

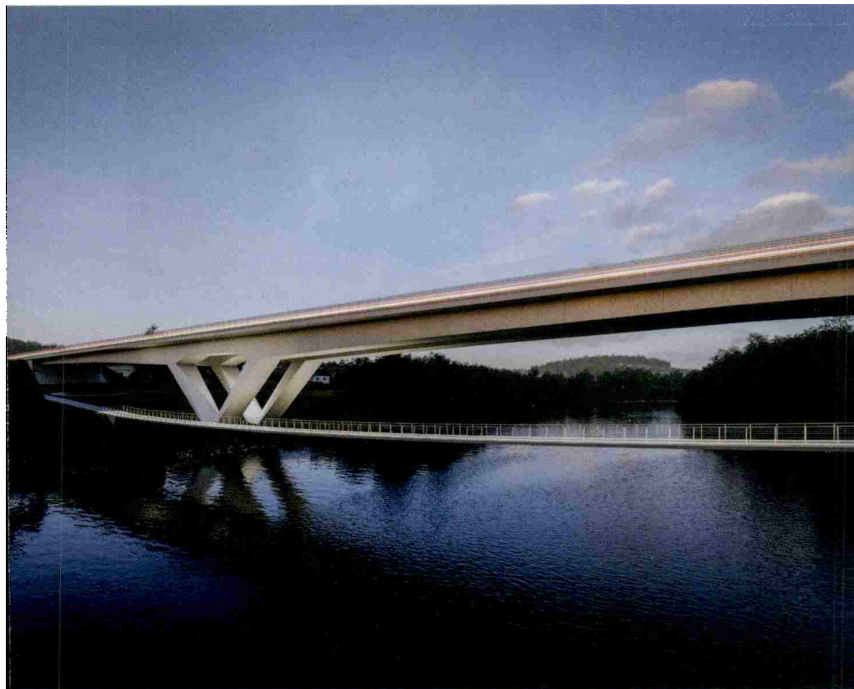
Pravila ni, obstaja pa specializacija. Projektiral sem tudi velike in visoke stavbe. So mi pa mostovi v srcu. Pri

mostu si inženir in obenem ustvarjalec, projektiranje visokih stolpnice je bistveno manj ustvarjalno, oblika je že začrtana. Pri mostu pa oblikuješ arhitekturo in strukturo. Dobra struktura je že dobra arhitektura, ni pa rečeno, da je dobra arhitektura že dobra struktura. Zelo pomembno je tudi, da ima investitor posluš za tvoje zamisli.

Kaj je pomembno pri konkuriranju v tujini?

Reference in vrhunsko strokovno znanje. Za projektanta je tudi pomembna višina poklicnega zavarovanja v primeru odškodnin, če pride do napak ali še česa hujšega. V tujini so renomirani projektantski biroji zavarovani za škodne primere v minimalni višini tri do pet milijonov evrov.

»Inženir z delom zori in se oblikuje minimalno deset let, dozoreti mora v strokovnem znanju, sociološko, osebnostno, da zdrži pritiske, da se zna odločati.«

Kam gre razvoj pri gradnji mostov?

V smer visokih tehnologij. Izjemno se je razvila tehnologija jekla, razvili so se kabelski sistemi, povečalo se je število njihovih ponudnikov. Mostovi z velikimi razponi so obešeni ali s poševnimi zategami. To je zaradi potrebe, ne zaradi mode. Turki bodo v kanalu v Marmornem morju zgradili viseči most z največjim razponom, ki bo meril več kot dva kilometra. To pa zato, ker v izredno prometni morski ožini ne moreš postaviti stebrov, v katere se lahko zaletijo ladje. Materiali so tudi vedno bolj vzdržljivi. Kakovosti kablov, denimo, se bližajo kakovosti klavirskih strun. Izjemne možnosti ponuja tudi sodobna računalniška tehnologija. Včasih so izdelali konstrukcije, ki so jih bili sposobni izračunati. Inženir je moral znati veliko več matematike in fizike kot danes. Se je pa včasih delalo bolj z razmislekom, ki je zahtevalo globoko razumevanje, danes pa programska oprema omogoča delo s poskušanjem po korakih. To je za mlade inženirje velika past, saj mislijo, da lahko po nekaj letih dela zgradijo, kar

želijo. Veliko vprašanje pa je, ali še tako natančno analizirane rešitve v realnosti dejansko delujejo.

Vaše mnenje je, da moraš v vsakem projektu uporabiti dosedanje znanje in priti še do novega.

Vedno znaš premalo, z novimi spoznanji se ti odpirajo nova vprašanja. Pri velikih mostovih je vedno najtežje določiti pravo obtežbo, predvsem potresne obtežbe in obtežbe vetra. Predpisi takšnih ogromnih objektov ne pokrivajo; kot projektant greš prek njih. Moraš pristopiti z zares globokim razmislekom okoli obtežb in druge dejavnike določiti čim bolj pravilno. Najboljši graditelj pa je narava, kjer je vse zgrajeno optimalno in racionalno. Iz minimalizma v naravi se je mogoče veliko naučiti. Stvari, ki so dobro narejene, ne bi spreminjal tudi čez nekaj let.

S tem mislite na viadukt Črni Kal?

Da. Zelo lep bo tudi most na Peļešču. Je pa ogromen, saj sodi med pet največjih evropskih mostov, ki prečkajo morske zalive. Zasnovan je umirjeno, lepo se vključuje v okolje.

Življenjska pot Marjana Pipenbaherja:

1. Rojen 22. avgusta 1957 v Ljubljani.
2. Otroštvo preživel v Slovenski Bistrici, kjer je končal tudi osnovno šolo.
3. Maturiral na II. Gimnaziji v Mariboru.
4. Diplomiral na mariborski gradbeni fakulteti.
5. Živi v Slovenski Bistrici.

Poklicna pot Marjana Pipenbaherja:

1. Pred zaključkom študija se je zaposlil v Gradisovem projektivnem biroju.
2. Kot asistent je nepoklicno delal tudi na mariborski gradbeni fakulteti.
3. Leta 1990 sta z Viktorjem Markljem v Mariboru ustanovila družbo Ponting, kjer je zaposlen še danes.
4. Leta 2002 je ustanovil še specializirani biro Pipenbaher Consulting Engineers.
5. Je tudi vabljeni predavatelj na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru.

Z viaduktom Črni Kal ste postali mednarodno prepoznavni.

Vsak uspešni projekt te dvigne na višjo raven. V tujini se znanje spoštuje, **inženirstvo** se neguje. Obenem je v projektih delno finančno priznan tudi čas, ki ga projektanti porabijo za studij in lasten razvoj.

Svoje znanje prenašate tudi na mlajše.

Tako v okviru Pontinga kot biroja Pipenbaher Consulting Engineers in prek predavanj na mariborski Fakulteti za **gradbeništvo**. Najbolj je pomembno, da mlade navdušiš za delo, da začnejo verjeti vase; dobiti morajo motiv za studij. Vsi smo samouki, saj nam šola da zelo malo. Inženir z delom zori in se oblikuje minimalno deset let, dozoreti mora v strokovnem znanju, sociološko, osebnostno, da zdrži pritiske, da se zna odločati. Nenehno se mora učiti, brati, pisati, predavati.

Kakšen je vaš odnos do mlajših sodelavcev?

Poklicno sva s partnerjem Viktorjem Markljem nekako kot očeta, saj so k nam prišli takoj po zaključeni fakul-

teti. Vzgamam jih v pozitivnem duhu, zelo pomembno je, da tim diha, da se znamo tudi smeјati. V okviru Pontinga in Pipenbaher Consulting Engineers deluje dvajset inženirjev. Ta velikost je še obvladljiva. Osredotočamo se na unikatne projekte, veliko vlagamo v informacijsko podporo in znanje.

Katere poklicne cilje še imate?

Ko sem dokončal viadukt Črni Kal, sem najprej mislil, da je to moj po-

klicni vrhunec, kasneje pa se je pokazalo, da so prave stvari šele začele prihajati. Bi pa bil vesel, če bi imel več časa zase, da se mi ne bi bilo treba tako veliko ukvarjati z operativnimi stvarmi in administracijo. Veliki projekti te izčrpavajo. Kar se prihodnosti tiče: nedavno so me klicali iz Turčije za velik most. Vse je še odprto.

Kateri most, ki ste ga projektirali, vam je najbolj ljub?

Težko rečem. Vsak most, ki sem ga naredil in ga ne bi spremenil še čez desetletje, mi je pri srcu. Za vsakim mostom pa mora biti zgodba, ki izhaja iz okolja, v katerem most stoji. Dober most je sinteza življenja, arhitekture, strukture, razumevanja in človečnosti. Kot je o njih zapisal pisatelj Ivo Andrić: »Da so vedno na pravem mestu, da so tam, kjer so potrebni, da nobenemu ne škodijo, da so bolj sveti kot božji hrami.« Kot v drugih umetnostih so v njih pomembni razmerja, ritem in skladnost.

Katere nagrade, ki ste jih prejeli, vam največ pomenijo?

Prejel sem številne nagrade in priznanja doma in v tujini. Na steno svoje pisarne pa sem obesil le Puhovo nagrado za izjemne dosežke na znanstvenem in razvojnoraziskovalnem področju. Zame je pomembna, ker so mi jo podelili ljudje ne samo gradbene stroke; ni le stanovska.

Objave so namerjane interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosbo razmnoževati in distribuirati!

Zaupanje v predelovalnih dejavnostih in trgovini na drobno višje kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja je bila v predelovalnih dejavnostih in trgovini na drobno v februarju 2020 višja kot v prejšnjem mesecu.

24.2.2020 | končni podatki

DELI OBJAVO:

Barbara Čertanec

[Povrnite se na seznam novosti](#)

Kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih višji kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v februarju 2020 za 2 odstotni točki višja kot v januarju 2020, glede na februar 2019 pa je bila za 2 odstotni točki nižja. Drugače pa je ta kazalnik v letošnjem februarju po šestih mesecih spet dosegel in tudi nekoliko presegel dolgoletno povprečje (za 1 odstotno točko).

Kazalnika zaloge končnih izdelkov in skupna naročila sta se glede na januar 2020 izboljšala (za 5 oziroma za 3 odstotne točke) in s tem tudi vplivala na višji kazalnik zaupanja, medtem ko je bil vpliv kazalnika pričakovana proizvodnja negativen.

Kazalnik zaupanja v trgovini na drobno višji kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno je bila februarja 2020 za 20 odstotnih točk višja kot januarja 2020 in za 17 odstotnih točk višja kot februarja 2019 ter 20 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja. Na izboljšanje tega kazalnika sta vplivala predvsem kazalnika pričakovana prodaja in obseg zalog.

Kazalniki stanj so se vsi razen enega poslabšali; ta izjema je bil kazalnik obseg zalog, ki se je izboljšal. Kazalniki pričakovanj pa so se vsi razen enega izboljšali (izjema je bil kazalnik pričakovane prodajne cene).

Kazalnik zaupanja v gradbeništvu nekoliko nižji kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja v gradbeništvu je bila v februarju 2020 za 1 odstotno točko nižja kot v januarju 2020. Tudi glede na februar 2019 je bila nižja, in sicer za 10 odstotnih točk. Od dolgoletnega povprečja pa je bila za 19 odstotnih točk višja.

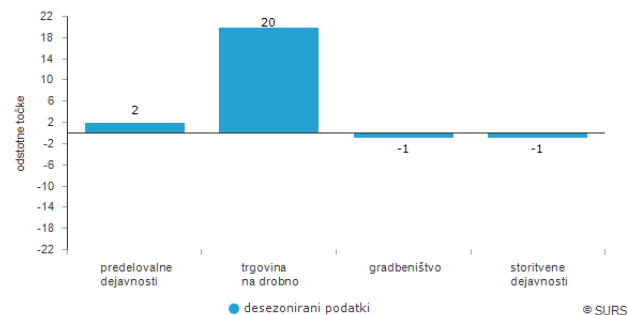
Vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj so se večinoma zvišale; izjemi sta bila kazalnika pričakovano zaposlovanje in cene (ta sta se znižala). Kazalnik skupna naročila je ohranil vrednost iz prejšnjega meseca.

Kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih nekoliko nižji kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bila v februarju 2020 za 1 odstotno točko nižja kot v januarju 2020, hkrati pa za 6 odstotnih točk nižja kot v februarju 2019. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem je bila za 7 odstotnih točk višja.

Kazalnik zaposlovanja se je zvišal (za 4 odstotne točke), medtem ko so se pričakovanja glede zaposlovanja znižala (za 2 odstotni točki). Pričakovanja glede prodajnih cen so bila enaka kot v prejšnjem mesecu.

Mesečne spremembe vrednosti kazalnikov zaupanja, Slovenija, februar 2020

Vir: SURS

Priloge

Poslovne tendence, Slovenija, februar 2020 481 kB

METODOLOŠKO OPOZORILO

Iz podatkov so izločeni vplivi sezone in koledarja.

Obiščite tudi našo podatkovno bazo SiStat.

[SiStat](#)

[Metodološka pojasnila](#)

[Poročila o kakovosti](#)

11:49

<https://www.aktualno24.si/view/gospodarska-klima-v...>

1 / 2

[RAZPOLOŽENJE](#) | [SLOVENIJA](#) | [NEMČIJA](#)

Gospodarska klima v Sloveniji februarja boljša, na letni ravni pa slabša

Tudi razpoložanje med nemškimi menedžerji se je februarja popravilo, Ifo pa ocenjuje, da nemško gospodarstvo ni prizadeto zaradi dogodkov, povezanih s koronavirusom.

Objavljeno
24. februar 2020 11.25

Posodobljeno
24. februar 2020 11.34

Gospodarska klima in zaupanje v Sloveniji sta se februarja izboljšala, kažejo podatki Sursa. FOTO: Jure Eržen/Delo

[Miha Jenko](#)

Ljubljana – Novice iz mednarodnega okolja o širjenju koronavirusa za zdaj niso vplivale na gospodarsko klimo v Sloveniji. Ta je v februarju na mesečni ravni za dobro odstotno točko višja kot v januarju, na letni pa za skoraj štiri odstotke nižja, kažejo podatki državnega statističnega urada (Surs).

Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih. Negativno pa so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, v storitvenih dejavnostih in v [gradbeništvu](#).

Tudi vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v februarju 2020 dve odstotni točki višja kot v januarju, glede na februar 2019 pa je bila dve odstotni točki nižja. Ta kazalnik je februarja po šestih mesecih spet dosegel in tudi nekoliko presegel dolgoletno povprečje, še ugotavljajo na Sursu.

Surs bo sicer ta petek objavil prve podatke o gospodarski rasti v Sloveniji zadnjem četrtletju lani in v celotnem letu 2019.

Ifo: Nemški menedžerji manj pesimistični

Tudi razpoloženje med nemškimi menedžerji se je februarja popravilo. Čeprav podjetja svojo zdajšnjo situacijo ocenjujejo nekoliko slabše, so manj pesimistični za prihodnjih šest mesecev. Vsaj za zdaj se zdi, da nemško gospodarstvo ni prizadeto zaradi dogodkov, povezanih s koronavirusom, ugotavlja Münchenski Ifo.

V inštitutu sicer zdaj ocenjujejo, da je za Nemčijo precej verjetno, da bo v letošnjem prvem četrtletju dosegla 0,2-odstotno gospodarsko rast.

Gospodarsko razpoloženje februarja tretji mesec zapored poraslo

24.02.2020 11:19

Ljubljana, 24. februarja (STA) - Gospodarsko razpoloženje v Sloveniji se izboljšuje že tretji mesec zapored. Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila februarja pri 5,1 odstotne točke, kar je 1,1 odstotne točke višje kot v januarju, je sporočil državni statistični urad.

Na zvišanje kazalnika gospodarske klime sta na mesečni ravni vplivala kazalnika zaupanja v trgovini na drobno (ta je bil višji za eno odstotno točko) in v predelovalnih dejavnostih (za 0,7 odstotne točke).

Negativno pa so na mesečno vrednost tega kazalnika vplivali kazalniki zaupanja med potrošniki, ki je bil nižji za 0,4 odstotne točke, kot tudi v storitvenih dejavnostih in v **gradbeništvu** (vsak za po 0,1 odstotne točke).

V zadnjem letu dni se je sicer gospodarsko razpoloženje poslabšalo. Od svoje vrednosti v februarju 2019 je bil kazalnik gospodarske klime ta mesec oddaljen za 3,9 odstotne točke navzdol.

Na znižanje vrednosti tega kazalnika na letni ravni so vplivali štiri kazalniki zaupanja od petih: kazalnik zaupanja med potrošniki (nižji za 1,9 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 1,7 odstotne točke), v predelovalnih dejavnostih (za 0,6 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,5 odstotne točke). Pozitivno je na letno vrednost tega kazalnika vplival le kazalnik zaupanja v trgovini na drobno (za 0,9 odstotne točke višji).

Na statističnem uradu so objavili tudi pregled poslovnih tendenc. Ta kaže, da je bila vrednost kazalnikov zaupanja v predelovalnih dejavnostih in trgovini višja kot v prejšnjem mesecu, medtem ko se je v **gradbeništvu** in storitvenih dejavnostih znižala.

V predelovalnih dejavnostih je bila vrednost kazalnika zaupanja za dve odstotni točki višja kot v januarju, k tej rasti pa je najbolj prispevalo izboljšanje dveh kazalnikov, to so zaloge končnih izdelkov in skupna naročila.

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini je bila februarja za 20 odstotnih točk višja kot januarja, na to pa sta vplivala predvsem kazalnika pričakovana prodaja in obseg zalog.

V **gradbeništvu** se je vrednost kazalnika zaupanja februarja poslabšala za eno odstotno točko. Pri tem so se vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj večinoma zvišale, navzdol pa sta razpoloženje v **gradbeništvu** potisnila kazalnika pričakovano zaposlovanje in cene.

11:26

<https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/dnevne-n...>

2 / 2

Za eno odstotno nižji od svoje januarske vrednosti je bila februarja tudi vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih. Znižala so ga pričakovanja glede zaposlovanja, ugotavljajo statistiki.

200 novih tovornjakov za **gradbeništvo**

24.02.2020 | 13:29

*Ob začetku novega leta smo naredili analizo koliko novih tovornih vozil je bilo v Sloveniji registriranih v lanskem letu in so bila opremljena z nadgradnjo za **gradbeništvo**.*

TEKST // Boštjan Paušer, FOTO // arhiv

Celoten trg tovornih vozil je lani v Sloveniji zabeležil 14,3 % padec – prvič si je slovenske registrske oznake nadelo 2.323 novih tovornih vozil. Pri tem ne moremo govoriti o znakih ali začetku krize, saj so bile prodajne številke v preteklih letih nerealne, in previsoke za naš trg. Do njih je pripeljal splet okoliščin, od dobre gospodarske klime, dobrih izkušenj z Euro 6 vozili in prihranki pri strošku cestnine ter goriva, ki jih je pomlajevanje voznega parka omogočalo, do ugodnih pogojev za financiranje nakupa vozil. K vsemu temu pa moramo dodati prihod velikega števila transportnih podjetij iz nekdanje skupne države, ki so v Sloveniji kot po tekočem traku odpirala svoje podružnice, in seveda pri nas kupovala tudi nova vozila.

Pomlajevanje vozniških parkov

Tudi segment tovornjakov za gradbeni sektor v preteklih letih ni bil imun na recimo temu zunanje vplive – predvsem uvedba novega cestninskega sistema Dars Go s prvim aprilom leta 2018, ki je v cestninjenje vključila vse avtocestne odseke, je imela pomemben vpliv na gradbena podjetja. Ker je to pripeljalo do dviga operativnih stroškov, so se mnogi odločili za pomladitev voznege parka, ki jim je z nakupom sodobnih in okolju prijaznejših vozil, zagotovila popuste pri cestnini in hkrati tudi prihranek pri strošku goriva. Trend pomlajevanja voznege parka se je nadaljeval tudi v letu 2019, ko je gradbeni segment prejel najmanj 196 novih tovornjakov. Dejansko je ta številka namreč še nekaj večja, saj v uradnem registru prvič registriranih novih vozil lahko ločimo le vozila, ki so opremljena z nadgradnjo za potrebe **gradbeništva**, medtem ko ne moremo ločiti kateri vlačilci so namenjeni **gradbeništvu**. Že samo ta vozila, ki jih lahko najdemo, pa z 8,4 % predstavljajo pomemben delež prodaje novih tovornih vozil.

Znamka	2019 skupaj	delež
1 MERCEDES-BENZ	70	35,7 %
2 MAN	68	34,7 %
3 IVECO	30	15,3 %
4 VOLVO	19	9,7 %
5 RENAULT TRUCKS	4	2,0 %
6 SCANIA	3	1,5 %
7 FORD TRUCKS	2	1,0 %
8 DAF	0	0,0 %
	196	100 %

Tip nadgradnje	Število	Delež
prekucnik	96	49,0 %
z dvigalom	58	29,6 %
prekucnik z dvigalom	20	10,2 %
mešalnik betona	17	8,7 %
s podaljšano kabino	2	1,0 %
črpalka za beton	2	1,0 %

črpalka za beton	2	1,0 %
prekucnik s podaljšano kabino	1	0,5 %

Nemška proizvajalca obvladujeta skoraj tri četrtine trga

Nemško vodstvo

Največ (70) tovornjakov je v preteklem letu prodal Mercedes-Benz, tesno za njim, z le dvema tovornjakoma zaostanka (skupno 68), pa mu sledi MAN. To pomeni da oba nemška proizvajalca obvladujeta dobrih 70 % celotnega slovenskega trga. Že tradicionalno je v tem segmentu zelo močen Iveco, ki na tretjem mestu sledi z dobrimi 15 % tržnega deleža. Desetim odstotkom tržnega deleža se je na četrtem mestu približal Volvo z 19 tovornjaki, medtem ko na preostale znamke odpade le par vozil. Z dvema vozili moramo omeniti še novinca na trgu, znamko Ford Trucks, medtem ko DAF v tem segmentu lani ni uspel prodati nobenega novega tovornjaka. Glede na tip nadgradnje prevladujejo prekucniki – teh je polovica, sledijo tovornjaki opremljeni z dvigalom, slabih deset odstotkov pa je mešalnikov betona.

200 novih tovornjakov za **gradbeništvo**

24.02.2020 | 13:29

*Ob začetku novega leta smo naredili analizo koliko novih tovornih vozil je bilo v Sloveniji registriranih v lanskem letu in so bila opremljena z nadgradnjo za **gradbeništvo**.*

TEKST // Boštjan Paušer, FOTO // arhiv

Celoten trg tovornih vozil je lani v Sloveniji zabeležil 14,3 % padec – prvič si je slovenske registrske oznake nadelo 2.323 novih tovornih vozil. Pri tem ne moremo govoriti o znakih ali začetku krize, saj so bile prodajne številke v preteklih letih nerealne, in previsoke za naš trg. Do njih je pripeljal splet okoliščin, od dobre gospodarske klime, dobrih izkušenj z Euro 6 vozili in prihranki pri strošku cestnine ter goriva, ki jih je pomlajevanje voznega parka omogočalo, do ugodnih pogojev za financiranje nakupa vozil. K vsemu temu pa moramo dodati prihod velikega števila transportnih podjetij iz nekdanje skupne države, ki so v Sloveniji kot po tekočem traku odpirala svoje podružnice, in seveda pri nas kupovala tudi nova vozila.

Pomlajevanje vozniških parkov

Tudi segment tovornjakov za gradbeni sektor v preteklih letih ni bil imun na recimo temu zunanje vplive – predvsem uvedba novega cestninskega sistema Dars Go s prvim aprilom leta 2018, ki je v cestninjenje vključila vse avtocestne odseke, je imela pomemben vpliv na gradbena podjetja. Ker je to pripeljalo do dviga operativnih stroškov, so se mnogi odločili za pomladitev voznege parka, ki jim je z nakupom sodobnih in okolju prijaznejših vozil, zagotovila popuste pri cestnini in hkrati tudi prihranek pri strošku goriva. Trend pomlajevanja voznege parka se je nadaljeval tudi v letu 2019, ko je gradbeni segment prejel najmanj 196 novih tovornjakov. Dejansko je ta številka namreč še nekaj večja, saj v uradnem registru prvič registriranih novih vozil lahko ločimo le vozila, ki so opremljena z nadgradnjo za potrebe **gradbeništva**, medtem ko ne moremo ločiti kateri vlačilci so namenjeni **gradbeništvu**. Že samo ta vozila, ki jih lahko najdemo, pa z 8,4 % predstavljajo pomemben delež prodaje novih tovornih vozil.

Znamka	2019 skupaj	delež
1 MERCEDES-BENZ	70	35,7 %
2 MAN	68	34,7 %
3 IVECO	30	15,3 %
4 VOLVO	19	9,7 %
5 RENAULT TRUCKS	4	2,0 %
6 SCANIA	3	1,5 %
7 FORD TRUCKS	2	1,0 %
8 DAF	0	0,0 %
	196	100 %

Tip nadgradnje	Število	Delež
prekucnik	96	49,0 %
z dvigalom	58	29,6 %
prekucnik z dvigalom	20	10,2 %
mešalnik betona	17	8,7 %
s podaljšano kabino	2	1,0 %
črpalka za beton	2	1,0 %

črpalka za beton	2	1,0 %
prekucnik s podaljšano kabino	1	0,5 %

Nemška proizvajalca obvladujeta skoraj tri četrtine trga

Nemško vodstvo

Največ (70) tovornjakov je v preteklem letu prodal Mercedes-Benz, tesno za njim, z le dvema tovornjakoma zaostanka (skupno 68), pa mu sledi MAN. To pomeni da oba nemška proizvajalca obvladujeta dobrih 70 % celotnega slovenskega trga. Že tradicionalno je v tem segmentu zelo močen Iveco, ki na tretjem mestu sledi z dobrimi 15 % tržnega deleža. Desetim odstotkom tržnega deleža se je na četrtem mestu približal Volvo z 19 tovornjaki, medtem ko na preostale znamke odpade le par vozil. Z dvema vozili moramo omeniti še novinca na trgu, znamko Ford Trucks, medtem ko DAF v tem segmentu lani ni uspel prodati nobenega novega tovornjaka. Glede na tip nadgradnje prevladujejo prekucniki – teh je polovica, sledijo tovornjaki opremljeni z dvigalom, slabih deset odstotkov pa je mešalnikov betona.

Samo Kranjec,
Glavni in odgovorni urednik

Rušimo in gradimo

Slovensko **gradbeništvo** doživlja vzpone in padce. Zadnji je bil tako močan, da je izbrisal naše, takrat največje, gradbenike in smo po tem preživljali črno gradbeniško desetletje. Z njimi so odšli znanje in reference pri gradnji velikih infrastrukturnih projektov. Zlasti odsotnost slednjih nas močno tepe, saj so ravno reference vstopnica za pridobitev velikih poslov. Da nismo več gospodarji na svoji zemlji, je lepo pokazal razpis za gradnjo druge cevi predora Karavanke, kjer so zmagali Turki. Poznavalci pravijo, da bodo domači gradbeniki 'prekratki' tudi v boju za posel pri gradnji drugega tira.

Slovenska gradbena dejavnost se postavlja na noge, na njeno čelo so prišli CGP, Pomgrad, Kolektor Koling in Kolektor CPG ter Gorenjska gradbena družba. Poznavalci ocenjujejo, da so sposobni prevzemati posle v velikosti od 50 do 100 milijonov evrov. V samih gradbenih podjetjih pa pravijo, da so sposobni prevzemati tudi največje projekte, za katere lahko združijo moči in manjkajoče znanje ter mehanizacijo pridobijo pri tujih specializiranih podjetjih. Neizprosna tržna dejstva pa kažejo, da pri ceni ne morejo konkurirati Turkom ali Kitajcem.

Med manjšimi podjetji pa so najbolj uspešni proizvajalci montažnih hiš, ki so tudi zelo uspešni izvozniki. Vse bolj prodira tudi lesena gradnja.

V tujini so uspešna tista gradbena podjetja, ki imajo specializirana znanja, ki jih na posameznih trgih primanjkuje. Precej so prodorni tudi projektanti. Med temi se je v svetu najbolj uveljavil Marjan Pipenbaher, čigar mostovi krasijo krajino v številnih državah. Z njim smo opravili pogovor.

Samo Kranjec

Gospodarsko razpoloženje že tretji mesec zapored raste

Največ k rasti kazalnika prispeva zaupanje v trgovino na drobno

I. K. | 24. februar 2020 ob 12:56
Ljubljana - MMC RTV SLO

[Gradbeništvo](#) spada med panoge, kjer zaupanje akterjev pada. Foto: Reuters

Iz državnega statističnega urada so sporočili, da se gospodarsko razpoloženje izboljšuje že tretji mesec zaporedoma. Zaupanje v gospodarstvo je v preteklem letu padlo za slabe štiri odstotke.

Kazalnik gospodarske klime kaže na splošno razpoloženje in zaupanje poslovnih deležnikov v delovanje gospodarstva. Na pozitivno rast sta vplivali enoodstotno izboljšanje zaupanja v trgovino na drobno in 0,7-odstotno izboljšanje zaupanja v predelovalne dejavnosti. Poslabšali so se zaupanje med potrošniki in zaupanje v storitvene in gradbene dejavnosti, vendar le za nekaj desetih odstotka, zato se je kazalnik v celoti pomaknil navzgor.

Gospodarsko razpoloženje je v zadnjem letu sicer zaznalo padec, saj je bil kazalnik februarja lani za 3,9 odstotka višji. K padcu so prispevale slabe vrednosti štirih od petih sestavnih delov indeksa. Zaupanje med potrošniki se je znižalo za 1,9 odstotne točke, v storitvenih dejavnostih za 1,7 odstotne točke, v predelovalnih dejavnostih za 0,6 odstotne točke in v [gradbeništvu](#) za 0,5 odstotne točke. Pozitivno rast je dosegel le kazalnik zaupanja v trgovino na drobno, ki se je izboljšal za slabo odstotno točko.

Poslovne težnje

Urad je poleg vrednosti kazalnika objavil tudi pregled poslovnih teženj. Iz pregleda je razvidno, da se je zaupanje v poslovnem svetu izboljšalo v predelovalne in trgovinske dejavnosti in poslabšalo v storitvene dejavnosti in [gradbeništvu](#). K izboljšanju zaupanja v predelovalne dejavnosti sta vplivali predvsem izboljšani kazalniki zalog končnih izdelkov in skupnih naročil.

Kazalniki zaupanja v [gradbeništvu](#) so se poslabšali kljub pozitivnim znakom na področju stanj in pričakovanj v panog. K negativnim pričakovanjem so prispevali predvsem pričakovane rasti cen in napovedi o prihodnosti zaposlovanja. Slabše napovedi glede zaposlovanja pa so poslabšale tudi zaupanje v storitvene dejavnosti.

Gospodarsko razpoloženje

Gospodarska klima

gospodarstvo

rast zaupanja

Elektrika: Proizvedemo je več, kot je porabimo

Urban Červek, 24.2.2020

EPA

Ob napovedi prehoda na brezogljicho družbo do leta 2050 v Evropi smo zbrali podatke o slovenskem elektro gospodarstvu.

*Gospodarsko zbornico je pred kratkim močno razburila objava zadnje različice nacionalnega energetske-podnebnega načrta, ki ga mora Slovenija poslati v Bruselj in v katerem mora prikazati ukrepe za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. Moti jih predvsem napovedano zmanjšanje porabe električne energije v industriji ter zadržan pristop k gradnji novih hidroelektrarn, kjer bi lahko zaslužila slovenska podjetja. Po mnenju gospodarstvenikov nacionalni energetske-podnebni načrt ogroža prihodnjo konkurenčnost slovenske industrije. Z izključitvijo hidroelektrarn, poleg zmanjšanja proizvodnje iz obnovljivih virov energije, ignorira del slovenske industrije, **gradbeništva** in inženiringov, vezanih na*

hidroenergijo." Poleg tega se bodo stroški za elektriko močno povišali, svarijo pri GZS. "Snovalcem je torej ključna okoljska sprejemljivost, zanemarimo pa stroške, ki so površno ocenjeni, s čimer se zanemarija socialna in gospodarska vzdržnost prehoda."

Moč slovenskih elektrarn

SOŠKE HIDROELEKTRARNE

- 1 HE DOBLAR I IN II - 30 IN 40 MW
- 2 HE AVČE (ČRPALNA HE) - 185 MW
- 3 HE PLAVE I IN II - 15 IN 20 MW
- 4 HE SOLKAN - 32 MW

SKUPAJ: 322 MW

HIGROELEKTRARNE NA SAVI

- 5 HE MOSTE - 48 MW
- 6 HE MAVČIČE - 38 MW
- 7 HE MEDVODE - 25 MW
- 8 HE VRHOVO - 34 MW
- 9 HE BOŠTANJ - 47,4 MW
- 10 HE BLANCA - 39,12 MW
- 11 HE KRŠKO - 39,12 MW
- 12 HE BREŽIČE - 47,4 MW

SKUPAJ: 318 MW

HIDROELEKTRARNE NA DRAVI

- 13 HE DRAVOGRAD - 26,2 MW
- 14 HE VUZENICA - 55,6 MW

VEČER

- 15 HE VUHRED - 72,3 MW
- 16 HE OZBALT - 73,2 MW
- 17 HE FALA - 58,0 MW
- 18 HE MARIBORSKI OTOK - 60,0 MW
- 19 HE ZLATOLIČJE - 125,0 MW
- 20 HE FORMIN - 116,0 MW

SKUPAJ: 587 MW

TERMOELEKTRARNE

- 1 TE ŠOŠTANJ (BLOK6) - 545,5 MW
- 2 TE TRBOVLJE - 125 MW (PREMOGI) + 63 MW (PLIN)
- 3 TE TOPLARNA LJUBLJANA - 124 MW ELEKTRIKA (486 MW TOPLOTA)
- 4 TE BRESTANICA - 350 MW (PLIN)

SKUPAJ: 1693 MW

NUKLEARKA

- NE KRŠKO - 696 MW

SKUPAJ: 696 MW

13.666 GWH
Končna poraba električne energije v Sloveniji je v letu 2018 znašala 13.666 GWh

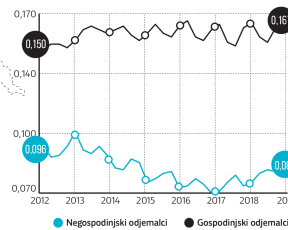

2888 GWH
Polovica proizvodnje iz NEK, izvožena na Hrvaško: 2888 GWh

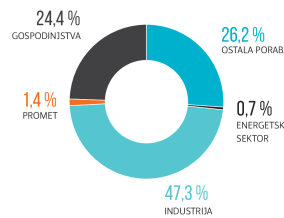

16.165 GWH
Proizvodnja električne energije na generatorju vseh elektrarn na teritoriju Republike Slovenije je v letu 2018 znašala 16.165 GWh

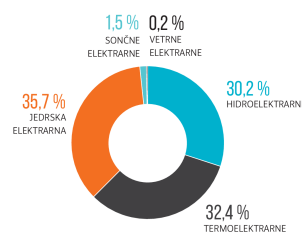
Cene elektrike v Sloveniji (v EUR/kWh)

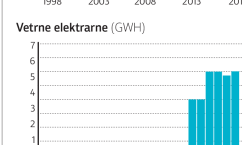
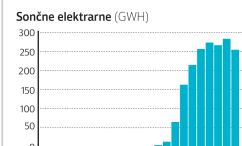
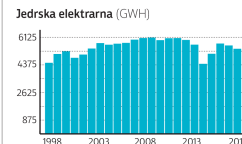
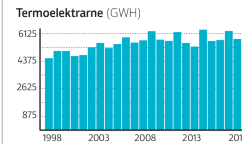
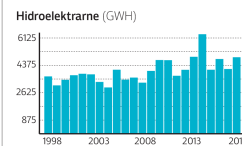
Struktura končne porabe električne energije v letu 2018

Struktura končne proizvodnje električne energije v letu 2018

Proizvodnja električne energije v slovenskih elektrarnah

Vr: SURS, Ministrstvo za infrastrukturo - Direktorat za energijo

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravice ne smejo prositi razmnoževati in distribuirati!

Na v energetskega načrta predvideno 43-odstotno znižanje emisij so se odzvali tudi predstavniki metalurške industrije, ki je ena največjih porabnic elektrike v Sloveniji. Predsednik strateškega sveta za metalurgijo Marko Drobnič, sicer tudi direktor podjetja Talum, je ocenil, da bodo podjetja takšno znižanje težko dosegla. V podjetjih se sprašujejo, ali se v Sloveniji sploh zavedamo posledic, ki jih to prinaša. Pregled statističnih podatkov za slovensko proizvodnjo in porabo elektrike pokaže, da v Sloveniji sploh ne primanjkuje elektrike, kot je to pogosto vtis. V slovenskih elektrarnah pravzaprav proizvedejo več električne energije, kot je porabimo. Res pa je, da polovico proizvodnje v nuklearni Krško predamo Hrvaški, ki je polovična

lastnica NEK. Struktura proizvodnje je sicer za nekdanje standarde tako rekoč vzorno usklajena; tretjino prispevajo hidroelektrarne, tretjino nuklearka in tretjino termoelektrarne oziroma v glavnem TEŠ.

Kar dve tretjini končne energije v industriji porabijo štiri energetsko intenzivne panoge

Objavljene številke razkrijejo, da glavni porabnik električne energije sploh niso gospodinjstva, ampak težka industrija. Kar dve tretjini končne energije v industriji porabijo štiri energetsko intenzivne panoge: proizvodnja kovin, proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja, proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov ter proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov, ki glede na porabo zaposlujejo nesorazmerno malo ljudi.